

GULDBORGSUND

§ 16 A MILJØGODKENDELSE

§ 16A MILJØGODKENDELSE TIL SVINEBESÆTNINGEN PÅ HØNSELÆGGET 2, 4891
TOREBY L.

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	RESUME, VURDERING OG AFGØRELSE	3
1.1	Baggrund	3
1.2	Datablad	5
1.3	Resume	6
1.4	Afgørelse	8
2	VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSE	10
2.1	Generelle forhold	10
2.2	Lokalisering og planmæssige forhold	10
2.3	Dyrehold, staldanlæg og drift	11
2.4	Nabopåvirkning	12
2.5	Gødningsproduktion og -håndtering	14
2.6	Egenkontrol og dokumentation	15
2.7	Generelle bemærkninger	16
3	MILJØTEKNISK BESKRIVELSE, BEGRUNDELSE OG VURDERING	19
3.1	Generelle forhold	19
3.2	Lokalisering og planmæssige forhold	19
3.3	Dyrehold, staldanlæg og drift	24
3.4	Forurening og gener fra husdyrbruget	32
3.5	Gødningsproduktion og -håndtering	42
3.6	Bedst tilgængelig teknik (BAT) og begrænsende foranstaltninger	45
3.7	Dokumentation	51
3.8	Miljøkonsekvensrapport og vurdering	52
3.9	Alternative løsninger og 0-alternativ	55
3.10	Husdyrbrugets ophør	55
3.11	Høringer	56
4	SAMLET VURDERING OG KONKLUSION	57
5	BILAG	58

1 RESUME, VURDERING OG AFGØRELSE

1.1 BAGGRUND

Ansøgning

Guldborgsund Kommune har den 7. februar 2020 modtaget ansøgning fra Brian Høj Johansen om ny miljøgodkendelse af dyreholdet på Hønselægget 2, 4891 Toreby L. med CVR-nr. 34755930. Ansøgningen er indkommet via det elektroniske ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk og har skema nr. 214153. Det er version 4 af skema nr. 214153, indsendt den 26. marts 2020, der ligger til grund for miljøgodkendelsen.

Der søges om:

- Ny stald til slagtesvin og smårise.
- 1/3 af den eksisterende klimastald renoveres og ombygges til diegivende søer.
- Der bygges en foderlade i den vestlige ende af den nye stald.
- Der opføres 3 nye siloer identiske med de 4 eksisterende.
- Etablering af to nye gyllebeholdere på 5.000 m³ hver.
- Nedtagning af de nuværende klima containere.
- Etablering af miljøteknologier (JH Smellfighter i kombination med JH forsuring NH4+).

Lovgivning

Med godkendelse- og tilladelsesreglerne fra 1. august 2017 skal produktionen ikke længere bindes op på antal dyreenheder eller antal dyr. Nu skal godkendelser og tilladelser gives til at bestemt antal m² produktionsareal, et specifikt staldsystem og dyretype/dyretyper, samt m² gødningsoverflade.

Produktionsarealet er det areal, hvorpå dyrene kan opholde sig og har mulighed for gødningsafsætning, dvs. areal, hvor dyrene kan stå, gå, ligge m.v., i fast placerede husdyranlæg, herunder stalde og andre bygninger, indretninger m.v. med fast bund eller lign. Servicerum, gangarealer m.v., og stiafskillelser, arealer med nakkebomme, foderautomater, krybber, foderborde m.v., hvor dyrene ikke kan opholde sig og/eller ikke har mulighed for gødningsafsætning, medregnes således ikke.

Med rammerne for godkendelse opnås fleksibilitet i produktionen idet f.eks. antal dyr og vægtintervaller frit kan ændres, inden for de godkendte produktionsarealer.

I ansøgningen er der angivet hvor mange m² produktionsareal samt hvilke stald- og dyretype, der skal være i den enkelte stald. Samtidig er der angivet antal m² gødningsoverflade, samt lagertype for gødningsopbevaringen.

Tidligere godkendelser

Den nuværende produktion på Hønselægget 2 er etableret på baggrund af en § 12 miljøgodkendelse meddelt d. 7. juli 2010. Den 21. marts 2012 blev der meddelt tillæg til § 12 miljøgodkendelsen.

Godkendelsen fra 2010 skulle have været revurderet, men Guldborgsund Kommune har i afgørelse af 13. marts 2019 udsat revurderingen til 2020, hvor tillægsgodkendelsen er klar til revurdering. I stedet for en revurdering har ansøger valgt at søge om at komme over på de nye regler, og samtidigt udvide produktionsarealet, opføre nye gyllebeholdere, opføre nye siloer og nedlægge klimacontainerne.

Samdrift med andre husdyrbrug

Ansøger ejer og driver en anden svineproduktion på Møllevej 19, 4891 Toreby. De 2 bedrifter kan drives uafhængigt af hinanden, og ligger med en indbyrdes afstand på lidt over 1 km i luftlinje. Det er derfor vurderet, at der ikke er tale om samdrift, men at ejendommene skal miljøgodkendes hver for sig.

1.2 DATABLAD

Titel:	§ 16a miljøgodkendelse til svinebesætning på Hønselægget 2, 4891 Toreby L.
Godkendelsen omfatter:	840 m ² produktionsareal til søer, diegivende (Kassestier, delvis spaltegulv). 538 m ² produktionsareal til søer, golde og drægtige (Løsgående, delvis spaltegulv). 1.100 m ² produktionsareal til søer, golde og drægtige (Løsgående, dybstrøelse + spalter). 1.572 m ² produktionsareal til smågrise (Toklimastald, delvis spaltegulv). 3.690 m ² produktionsareal til slagtesvin (delvis spaltegulv 25-49% fast gulv). 258 m ² produktionsareal til slagtesvin (delvis spaltegulv 50-75% fast gulv). 3.043 m ² gylleoverflade. JH Smelfighter i kombination med JH forsuring NH4+. Opførelse af 3 kornsiloer
Dato ikrafttrædelse:	~~8. juli 2019~~
Bedriftens adresse:	Hønselægget 2, 4800 Nykøbing F
CVR-nr.	34755930
CHR-nr.:	105450
Ejendomsnummer:	376-0007169
Matr.nr. og ejerlav:	24a Flintinge By, Toreby m.fl.
Bedriftens ejer og ansøger:	Brian Høj Johansen, Hønselægget 2, 4891 Toreby L.
Konsulent:	Hanne Hoffmann, Gråkjær Landbrug A/S, Fabersvej 15, 7500 Holsterbro, tlf. 2519 6323, E-mail hachr@graakjaer.dk
Tilsynsmyndighed:	Guldborgsund Kommune, Center for Teknik & Miljø, Parkvej 37, 4800 Nykøbing F.
Ansøgning er forannonceret:	26. februar 2020
Forhøring af ejer og konsulent:	~~21. maj – 3. juni 2019~~
Nabo/partshøring i perioden:	~~3. juni – 3. juli 2019~~
Godkendelses- og annonceringsdato:	~~8. juli 2019~~
Klagefrist udløber:	~~5. august 2019~~
Søgsmålsfristen udløber:	~~8. januar 2020~~
Retsbeskyttelse udløber:	~~8. juli 2027~~
Revurdering påbegyndes:	~~juli 2027~~

1.3 RESUME

Miljøgodkendelsen indeholder en miljøteknisk beskrivelse af produktionen samt kommunens vurderinger og bemærkninger til dens miljømæssige påvirkninger af naturen, miljøet, landskabet og omkringboende.

Ansøgt projekt

Der søges om sammenlagt 7.998 m² produktionsareal og 3.043 m² gylleoverflade. Der er tale om en udvidelse af produktionsarealet med 4.530 m² og udvidelse af gylleoverfladen med 2.350 m². Der er således tale om en større udvidelse af bedriften.

Der er ikke søgt om nogle flexgrupper, så den fordeling af dyretyper og staldtyper ligger helt fast.

Påvirkning af miljø, natur og landskab

I henhold til de gennemførte beregninger i husdyrgodkendelse.dk, kan det ansøgte gennemføres uden, at beskyttelsesniveauerne udstukket i lovgivningen overskrides.

Overholdelsen af beskyttelsesniveauerne er opnået ved indførelse af lugt- og ammoniakbegrænsende teknologi i form af JH Smellfighter i kombination med JH forsuring NH₄⁺ i den nye slagtesvine- og smågrisestald.

Ved overholdelse af de vilkår, som miljøgodkendelsen er betinget af, er det endvidere Guldborgsund Kommunes vurdering, at de beskyttede naturområder, med tilhørende plante- og dyrearter incl. bilag IV-arter omkring staldanlægget, ikke vil blive væsentligt påvirket som følge af den ansøgte produktion. Samme vurdering er foretaget med hensyn til mulig påvirkning af øvrige følsomme naturområder incl. Natura 2000 områder.

Vand- og Natura 2000 planerne blev vedtaget i december 2011. Vandområdeplanerne for 2015-21 er vedtaget i juli 2016. De seneste Natura 2000-planer er gældende for 2016-2021. Det fremgår af planerne, at kommunerne ikke skal skærpe kravene i husdyrgodkendelser ud over de fastlagte beskyttelsesniveauer vedr. næringsstoffer for at opfylde kravene i Vand- og Natura 2000-planerne. Der skal som hidtil gennemføres en konkret vurdering af de enkelte ansøgninger i forhold til, om de vil kunne påvirke et vandområde eller Natura 2000-område væsentligt.

Med udgangspunkt i den valgte placering af de nye anlæg, er det vurderet, at disse ikke ødelægger/slører området's landskabsformer eller er i strid med kulturelle interesser i området.

Eventuelle nabogener

Efter Guldborgsund Kommunes vurdering vil det ansøgte ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af omkringboende naboer. I denne vurdering indgår faktorer som eksempelvis lugt, transport, støj, fluer og det samlede visuelle indtryk af bedriften.

Husdyrproduktionen vil kunne medføre lugtpåvirkning af bedriftens nærmeste omgivelser. Men med benyttelse af JH Smellfighter i kombination med JH forsuring NH₄⁺, er lugtpåvirkning af den nærmeste nabo under de lovfastsatte grænseværdier.

BAT og IE-direktiv

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen¹ omfatter implementering af dele af et IE-direktiv "Direktivet om industrielle emissioner m.v." fra EU.

Da bedriften har en ammoniakemission på over 3.500 kg NH₃-N (ammoniak) pr. år, er bedriften omfattet af en række særregler for IE-husdyrbrug. Ud over særreglerne i husdyrloven og godkendelsesbekendtgørelsen er der i denne miljøgodkendelse fastsat en række vilkår, som sikrer at bedriften er indrettet og drevet med anvendelse af BAT (Bedste anvendelige teknik).

Det er Guldborgsund kommunes vurdering, at der er indført BAT i relation til indretning og drift af bedriften i det omfang, at BAT ikke strider mod proportionalitetsprincippet. I den forbindelse er det ligeledes vurderet, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening fra bedriftens anlæg.

Miljøkonsekvensrapport

Da miljøgodkendelsen meddeles på baggrund af § 16 a, stk. 2, er der gennemført vurderinger af væsentlige virkninger med udgangspunkt i en miljøkonsekvensrapport udarbejdet af ansøger/ansøgers konsulent.

Samlet set er det vurderet, at det ansøgte ikke vil have væsentlig virkning på befolkningen/menneskers sundhed, biologisk mangfoldighed, jord, grundvand, luft, klima, materielle goder, kulturarv eller landskabet. Ved vurdering af blandt andet lugtgener og ammoniakpåvirkning på naturområder er der taget højde for eventuelle samspil med andre husdyrbrug i området.

Alle vurderingerne er lavet med udgangspunkt i både direkte og indirekte virkninger samt i forhold til samspil mellem de forskellige faktorer.

Miljøkonsekvensrapporten indgår som en del af processen for ansøgninger om godkendelse og tilladelse omfattet af VVM-direktivets krav om miljøkonsekvensvurdering. Dette omfatter også krav til høringer og sagsbehandling i øvrigt, som er indeholdt i reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens afsnit IV samt husdyrbruglovens² kapitel 6.

Miljøkonsekvensrapporten er både vedlagt som bilag (bilag 3) og delvis indbygget i den miljøtekniske redegørelse. Guldborgsund kommunes vurdering af miljøkonsekvensrapporten fremgår således efter de relevante afsnit.

Konklusion

Guldborgsund Kommune vurderer, at bedriften har truffet de nødvendige foranstaltninger til forebyggelse og begrænsning af forurening fra bedriftens anlæg. Samlet er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der kan meddeles miljøgodkendelse til den ansøgte ændring/udvidelse af bedriften, uden at det medfører væsentlige virkninger på miljøet eller omkringboende. Dette er naturligvis vurderet på baggrund af, at de givne forudsætninger og vilkår i godkendelsen overholdes.

---

¹ Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug nr. 1261 af 29.11.2019

² Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. jf. lovbekendtgørelse nr. 520 af 01.05.2019

1.4 AFGØRELSE

Guldborgsund Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse til følgende produktionsarealer og gødningsoverflader på Hønselægget 2, 4800 Nykøbing F, CVR nr. 34755930:

- 840 m² produktionsareal til søer, diegivende (Kassestier, delvis spaltegulv).
- 538 m² produktionsareal til søer, golde og drægtige (Løsgående, delvis spaltegulv).
- 1.100 m² produktionsareal til søer, golde og drægtige (Løsgående, dybstrøelse + spalter).
- 1.572 m² produktionsareal til smågrise (Toklimastald, delvis spaltegulv).
- 3.690 m² produktionsareal til slagtesvin (delvis spaltegulv 25-49% fast gulv).
- 258 m² produktionsareal til slagtesvin (delvis spaltegulv 50-75% fast gulv).
- 3.043 m² gylleoverflade.
- JH Smellfighter i kombination med JH forsuring NH4+.

Miljøgodkendelsen meddeles i henhold til husdyrbruglovens § 16 a, stk. 2, nr. 1.

Der tillades således en udvidelse af produktionsarealet fra sammenlagt 3.468 m² til 7.998 m². Samtidigt udvides overfladearealet på gyllebeholdere fra 693 m² til 3.043 m². I forbindelse med udvidelsen fjernes 4 nuværende klimacontainere, en eksisterende stald renoveres og der opføres en ny stald på 6.465 m² og 2 nye gyllebeholdere på hver 6.000 m³, samt 3 nye fodersiloer.

Den samlede ammoniakemission fra de godkendte produktionsarealer, gødningsoverflader og med de valgte miljøteknologier bliver jf. husdyrgodkendelse.dk på 7.310 kg NH₃-N/år.

Guldborgsund kommune meddeler miljøgodkendelse til det ansøgte, da det vurderes, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik. Samtidig er det vurderet, at bedriften i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Miljøgodkendelsen er baseret på oplysninger i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og supplerende oplysninger givet i sagsforløbet. På baggrund af dette er der stillet en række vilkår i miljøgodkendelsen. Hvor intet andet er nævnt træder vilkårene i kraft ved godkendelsens ibrugtagning.

Miljøgodkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelser/ændringer i produktionsarealet, herunder staldafsnit og gødningsopbevaringsanlæg eller ændres på dyreholdets sammensætning ud over det godkendte, før ændringen er anmeldt og godkendt af Guldborgsund kommune.

Udnyttelse og kontinuitet

Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra godkendelsen er meddelt. Godkendelsen anses for udnyttet, så snart der ændres i dyreholdet jf. de nye fleksible regler.

Hvis den meddelte miljøgodkendelse ikke har været udnyttet helt eller delvist, i tre på hinanden følgende år, betragtes det som kontinuitetsbrud jf. § 59 a i

husdyrbrugloven. Der opstår dog først kontinuitetsbrud, hvis produktionen/den driftsmæssige udnyttelse kommer under 50 % af den mulige produktion jf. dyrevelfærdsreglerne på mindre end 25 % af det samlede godkendte produktionsareal.

Revurdering

Miljøgodkendelsen skal, jf. § 39 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen regelmæssigt, og mindst hver 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år, eller når EU-kommissionen i EU-tidende har offentliggjort en ny og for bedriften relevant BAT-konklusion.

2 VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSE

Denne miljøgodkendelse meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, som generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for godkendelsen.

2.1 GENERELLE FORHOLD

1. Bedriften skal placeres, indrettes og drives som oplyst i ansøgningsmaterialet, den miljøtekniske beskrivelse og vurdering, samt de stillede vilkår.
2. Alle, der arbejder på bedriften, skal være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen.
3. Guldborgsund kommune skal orienteres om ændringer i ejerforhold eller ændring af driftsansvarlig. Orienteringen skal ske senest 14 dage efter eventuel ændring.

2.2 LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

4. Materiale- og farvevalg til den nye stald skal sikre, at denne passer ind i den eksisterende bygningsmasse.
5. De 2 nye gyllebeholdere skal placeres minimum 30 m fra vandløb, og der skal etableres en vold mellem gyllebeholderne (både den eksisterende og de 2 nye) og vandløbet, der sikrer, at selv ved kollaps af en gyllebeholder, vil gyllen ikke kunne strømme til vandløbet. Linjeføring af og dimensioner på volden skal godkendes af Guldborgsund Kommune før der kan opnås byggetilladelse til de nye gyllebeholdere.
6. Der skal etableres slørende beplantning nord og øst for de nybyggede anlæg. Den slørende beplantning skal ske efter en beplantningsplan, som skal godkendes af Guldborgsund Kommune. Beplantningen skal etableres snarest muligt efter opførslen af produktionsanlægget og senest det først kommende efterår. Senest 2 måneder efter beplantningen er udført skal der fremsendes dokumentation herfor til Guldborgsund Kommune.
7. Beplantningen skal vedligeholdes således, at den ikke gror til i ukrudtsarter og lignende. Det skal sikres, at beplantningen vedvarende giver den ønskede slørende effekt jf. den godkendte beplantningsplan.
8. Overskudsjord fra udgravningen til nybyggeri skal spredes jævnt ud i terrænet omkring byggeriet, hvorved terrænet vil blive hævet en smule (max. 0,5 meter), bortset fra den vold, der etableres mellem gyllebeholderne og vandløbet. Ellers skal jorden helt bortskaffes fra området i henhold til gældende bekendtgørelse om anmeldelse og dokumentation i forbindelse med flytning af jord.

2.3 DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

Produktionens omfang

9. Produktionen skal ske med staldindretning, antal m² og dyretype i de enkelte staldafsnit som beskrevet i nedenstående tabel:

Tabel 1: Staldafsnit.

Stald	Staldtype	Stald areal m ²	Produk-tions-areal m ²	Dyretype
Farestald	Kassestier, delvis spaltegulv	768	630	Søer diegivende
Løbestald	Løsgående delvis spaltegulv	622	538	Søer golde og drægtige
Drægtighedsstald	Løsgående dybstrøelse+spalter	1.152	1.100	Søer golde og drægtige
Karantæne og slagtesvin	Delvis spaltegulv 50-75 % fast gulv	338	258	Slagtesvin
Farestald	Kassestier, delvis spaltegulv	232	210	Søer diegivende
Klimastald	Toklimastald, delvis spaltegulv	525	420	Smågrise
Slagtesvin	Delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv	4.919	3.690	Slagtesvin
Smågrise	Toklimastald, delvis spaltegulv	1.546	1.152	Smågrise
Ialt		10.102	7.998	

Rengøring

10. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at stier inkl. gulve holdes tørre, samt at stalde, ventilations- og fodringsanlæg holdes rene.
11. Det skal til stadighed tilstræbes, at udendørsarealer samt opbevaringsanlæg til foder og husdyrgødning er ryddelige og renholdte.

Energi- og vandforbrug

12. Der skal årligt udarbejdes en opgørelse over det foregående års forbrug af elektricitet og vand. Eventuelle væsentlige udsving i forbruget i forhold til det/de foregående år skal forklares i opgørelsen, og der skal redegøres for gennemførte tiltag til at reducere forbruget. Opgørelsen skal forevises eller fremsendes til Guldborgsund Kommune på anmodning.

Spildevand

13. Alt vand fra vask af stalde, inventar samt foderrekvisitter og lignende skal føres til gyllebeholder eller anden godkendt opsamlingsbeholder.

Affald (opbevaring og bortskaffelse)

14. Dokumentation for korrekt bortskaffelse af farligt affald skal opbevares i 5 år og forevises eller fremsendes til Guldborgsund Kommune efter anmodning.

Råvarer, hjælpestoffer og kemikalier

15. Smøreolier og lignende olieprodukter skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
16. Såfremt der på bedriften anvendes flydende handelsgødning skal det opbevares i tanke på tætbelægning med afløb til gyllebeholder eller anden

2.4 NABOPÅVIRKNING

Lugt

17. Såfremt der efter Guldborgsund Kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, kan kommunen kræve, at der foretages undersøgelse af mulige tiltag for at begrænse lugtgenerne. Eventuelle udgifter til undersøgelse påhviler ejer.
18. Omrøring af gyllen skal koncentreres over så kort tid som muligt, dvs. nogle få uger om året, således at lugtgenerne er så kortvarige som muligt.
19. Flydelaget på den lille gyllebeholder skal reetableres umiddelbart efter omrøring og/eller pumpning af gylle fra gyllebeholder, evt. ved tilsætning af snittet halm, let klinker eller lignende. Ved pumpning af gylle fra en beholder i flere dage i træk, skal reetableringen først ske, når sidste pumpning er afsluttet.

Smellfighter og forsuring

20. I den nye stald skal der installeres JH Smellfighter sammen med et JH forsuringsanlæg. Der skal styres efter pH 5,5 i den behandlede gylle.
21. Containeren som JH Smellfighter leveres i, skal stå på betonfundament.
22. Svovlsyretanken skal være udstyret med et indbygget opsamlingskar. Svovlsyretanken skal placeres på en plads med støbt bund og være sikret mod påkørsel.
23. Der må kun anvendes svovlsyre.
24. Før forsuring må den gennemsnitlige pH-værdi i gyllen på månedsbasis maksimalt være 6,0.
25. Ved hver behandling af gyllen som JH forsuringsanlægget foretager, skal JH Smellfighter være i samtidig drift. Der skal udløses en alarm, hvis JH Smellfighter ikke er i samtidig drift.
26. Væskefraktionen fra JH Smellfighter skal føres tilbage til procestanken. Fiberfraktionen føres til blandetank sammen med overskydende væskefraktion og pumpes herefter til lagertank.

27. Der må på intet tidspunkt ske sammenblanding af forsuret gylle fra den nye stald og ikke forsuret gylle fra de eksisterende stalde.
28. For hver behandling med JH Smellfighter skal start- og sluttidspunkt, samt driftstimer registreres med elektronisk logning i styringen.
29. Den ansvarlige for driften skal sikre, at JH Smellfighter dagligt kontrolleres for alarmer.
30. Gyllens pH-værdi skal registreres elektronisk før og efter hver svovlsyrebehandling. Der skal endvidere føres en elektronisk statistik, der som minimum indeholder oplysninger om de gennemsnitlige pH-værdier i gyllen på månedsbasis før svovlsyrebehandling.
31. JH Smellfighter og JH forsøringsanlæg skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.
32. Der skal indgås en skriftlig aftale med producenten om serviceeftersyn af JH Smellfighter og JH forsøringsanlæg, herunder kalibrering af pH-målere. Anlæggene skal kontrolleres mindst hver fjerde måned. Serviceaftalen med producenten skal opbevares på husdyrbruget.
33. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 2 uger. Tilsynsmyndigheden skal ligeledes underrettes når den gennemsnitlige pH-værdi i gyllen på månedsbasis er større end 6,0 før svovlsyrebehandling.
34. Registreringen fra den elektroniske logning, data for pH-målinger, dokumentation for kalibrering af pH-måler, kontrolrapporter, logbog over driftstop, den skriftlige serviceaftale, producentens vedligeholdelsesvejledning samt øvrige servicereporteringer, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Fluer og skadedyr

35. Der skal på bedriften foretages en effektiv fluebekæmpelse. Bekæmpelsen skal som minimum være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Transport

36. Transport af dyr, foder og gylle til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel og som hovedregel ske på hverdage mellem 7.00 og 18.00.

Støj

37. Svinebedriftens bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) må i intet punkt i skel til nabobeboelse overstige nedenfor anførte værdier:

Tabel 2: støjgrænser

DAG		
Mandag - fredag	Kl. 07.00 - 18.00	55 dB(A) (8 timer)
Lørdag	Kl. 07.00 - 14.00	55 dB(A) (7 timer)
Lørdag	Kl. 14.00 - 18.00	45 dB(A) (4 timer)
Søn- og helligdage	Kl. 07.00 - 18.00	45 dB(A) (8 timer)
AFTEN		
Alle dage	Kl. 18.00 - 22.00	45 dB(A) (1 timer)
NAT		
Alle dage	Kl. 22.00 - 07.00	40 dB(A)* (½ timer)

*Støjniveauets maksimalværdi - målt ved tidsvægtning fast - må ikke overstige 55 dB(A).

Tallene i parentes angiver midlingstiden i den pågældende periode.

38. Hvis Guldborgsund Kommune finder det nødvendigt, skal bedriften for egen regning dokumentere, at grænseværdierne for støj er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan det højst pålægges bedriften at få foretaget en støjmåling/-beregning om året. Dokumentationen skal sendes til Guldborgsund Kommune sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som "Miljømåling - ekstern støj" af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Bedriftens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder uden for bedriftens skel og under de mest støjbelastede driftsforhold, eller efter anden aftale med Guldborgsund Kommune.

Lys

39. Ved indretning og drift af bedriften skal det sikres, at naboer ikke bliver generet af lys fra vinduer, porte, køretøjer og lignende.

2.5 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDBETING

Flydende husdyrgødning

40. Bedriften skal til stadighed kunne dokumentere, at den råder over opbevaringskapacitet for husdyrgødning svarende til mindst 9 måneders produktion af henholdsvis forsuret og ikke forsuret gylle.
41. Bedriften har maksimalt tilladelse til følgende m² overfladeareal på gødningsopbevaringsanlæg.

Tabel 3: Gyllebeholdere

Gødningsanlæg	Volumen (m ³)	Overdækning	Overfladeareal (m ²)
Gyllebeholder 1 Opført 2001	3.500	Flydelag	693
Gyllebeholder 2 ansøgt	6.000	Ingen	1.177

Gyllebeholder 3 Ansøgt	6.000	Ingen	1.173
I alt			3.043

42. Der skal anvendes gyllevogn med egen påmonteret pumpe og returløb eller alternativt skal der være etableret læsseplads med afløb til pumpesump. Før pumpning fra gyllebeholderne skal pumpesumpen tømmes for eventuelt regnvand. På dage med udpumpning fra gyllebeholderne skal læssepladsen og pumpesump renses og tømmes for eventuelt spild ved arbejdsdagens ophør. Alt vaskevand eller spild pumpes op i gyllebeholder eller gyllevogn.
43. En eventuel læsseplads skal overholde kravene jf. Landbrugets Byggeblad for læsseplads for gyllevogne.
44. Ved enhver overpumpning mellem gyllebeholder og -vogn skal der være opsyn med overpumpningen.

Fast husdyrgødning

45. Dybstrøelsen skal bortkøres i umiddelbar forlængelse af udmugningen. Der må ikke oplagres dybstrøelse på bedriften.
46. Der skal anvendes tilstrækkelig strøelse til at sikre, at dybstrøelsen er tør i overfladen.

2.6 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

Dokumentation

47. Nedenfor præciseres hvilke type af dokumentation, bedriften skal præsentere. Denne dokumentation skal opbevares i mindst 5 år. Kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til al den nævnte dokumentation.
- Til dokumentation for at krav om brug af reduceret indhold af råprotein, fytase/let fordøjeligt uorganisk fosfat og fasefodring er overholdt kan anvendes: foderanalyser, blandeforskrifter, faktura for indkøbt foder, effektivitetskontrol eller lignende.
  - Til dokumentation for vilkår vedrørende affaldshåndtering er overholdt, skal der opbevares dokumentation for korrekt bortskaffelse.
  - Logbog/-bøger der viser:
    - Autoriseret service på ventilationsanlæg og andre mekaniske anlæg.
    - Evt. driftsuheld med konsekvenser for det omgivende miljø, og andre væsentlige uregelmæssigheder i driften.
    - Årligt forbrug af vand og el, med forklaring på evt. væsentlige udsving.
    - Service på JH Smellfighter og JH Forsuringsanlæg, herunder kalibrering af pH-måler.
    - Driftsstop på JH Smellfighter og/eller JH Forsuringsanlæg.
    - Registreringen fra den elektroniske logning, herunder data for pH-målinger.
    - Miljøledelsessystem.
    - Plan for regelmæssig kontrol, reparation, vedligeholdelse og beredskab.

- Kontrol af flydelag.
- Beholderkontrol

2.7 GENERELLE BEMÆRKNINGER

Udover ovenstående vilkår er der en række love, bekendtgørelser, samt kommunale regulativer, som driften og indretningen af bedriften skal være i overensstemmelse med. Listen er ikke fuldstændig, men kun en opremsning af de regler, der erfaringsmæssigt hyppigst bliver overset.

Opmærksomheden henledes specielt på:

- Jf. bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse mv. af husdyrbrug nr. 1261 af 29-11-2019 §§ 49 skal den ansvarlige for driften af et IE-husdyrbrug straks rette henvendelse til kommunen, hvis husdyrbruget konstaterer, at godkendelsesvilkårene ikke kan overholdes. Den ansvarlige for driften skal samtidig straks træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkårene igen overholdes.
- Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., som fastlægger, at enhver ændring af drift og / eller indretning af husdyrbruget, der kan medføre forøget forurening, skal godkendes inden ændringen gennemføres. Det er Guldborgsund Kommune, der er godkendelsesmyndigheden og som afgør, om en ændring er godkendelsespligtig.
- Jf. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., § 59 a bortfalder denne miljøgodkendelse, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter meddelelse.
- Jf. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv., § 59 a vil en manglende udnyttelse af hele eller dele af godkendelsen i 3 på hinanden følgende år medføre et varigt bortfald af den ikke udnyttede del. Det vil sige hvis dyreholdet ligger under det i denne godkendelse maksimale tilladte i 3 år, er det ikke tilladt at hæve dyreholdet igen uden fornyet ansøgning og miljøgodkendelse. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving eller eksempelvis sygdomsudbrud, betragtes som kontinuitetsbrud. Udnyttelse anses for at foreligge, når mindst 25% af det tilladte eller godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssigt udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50% af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.
- Jf. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv., § 40 stk. 1 følger der med denne miljøgodkendelse 8 års retsbeskyttelse.
- Jf. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv., § 39 og § 40, stk. 2 kan kommunen påbyde afhjælpende foranstaltninger, hvis produktionen/driften medfører væsentlig mere forurening end forudset ved meddelelse af denne godkendelse. Kan ulemperne ikke afhjælpes, kan kommunen nedlægge forbud mod drift af virksomheden eller aktiviteten.
- Jf. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv., § 41, stk. 2 og Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug (nr. 1261

af 29-11-2019) § 39, stk. 3 skal miljøgodkendelsen revurderes 8 år efter den er meddelt det vil sige i 2028 og derefter mindst hvert 10. år.

- Jf. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv., § 52 skal den driftsansvarlige straks underrette tilsynsmyndigheden i tilfælde af væsentlig forurening eller overhængende fare for væsentlig forurening. Endvidere skal den driftsansvarlige straks afværge den overhængende fare for forurening eller forhindre yderligere udledning af forurenende stoffer m.v.
- Jf. bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse mv. af husdyrbrug nr. 1261 af 29-11-2019 § 42 og 43, skal IE-husdyrbrug have et miljøledelsessystem, samt oplære deres personale. Miljøledelsessystemet skal indføres fra det tidspunkt, hvor IE-husdyrbruget får en miljøgodkendelse efter § 16 a, stk. 2 i husdyrloven.
- Jf. bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse mv. af husdyrbrug nr. nr. 1261 af 29-11-2019 § 44, skal IE-husdyrbrug have en plan for regelmæssig kontrol, reparation, vedligeholdelse og beredskab.
- Bekendtgørelse nr. 760 af 30.07.2019 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning's krav omkring opbevaring og anvendelse af husdyrgødning.
- Bekendtgørelse nr. 1322 af 14.12.2012 om kontrol af beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning og ensilagesaft, kap. 4 - pligt til beholderkontrol.
- Affaldsbekendtgørelse nr. 224 af 08.03.2019 som blandt andet pålægger erhvervsvirksomheder at kildesortere deres affald, og sikre at væsentlige dele af deres genanvendelige affald bliver genanvendt samt forbyder private og erhvervsvirksomheder at afbrænde affald.
- Guldborgsund Kommunes forskrift for opbevaring og håndtering af farligt affald og kemikalier.
- Bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter, nr. 1686 af 18.12.2018.
- Vejledning om forebyggelse og bekæmpelse af rotter af 01.01.2015
- Bekendtgørelse nr. 558 af 01.06.2011 om opbevaring mm. af døde produktionsdyr.
- Bekendtgørelse nr. 1257 af 27.11.2019 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines.
- Bekendtgørelse nr. 1401 af 26.11.2018 om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler.

Ovenstående liste er ikke fuldstændig, men kun en opremsning af de regler, der erfaringsmæssigt hyppigst overses.

§ 16a miljøgodkendelse til svinebesætning på Hønselægget 2, 4891 Toreby L.

Guldborgsund Kommune
Center for Teknik & Miljø
8. juli 2020

Annette Bruun Hansen
Miljøtekniker

Mette Wolthers
Ingeniør

3 MILJØTEKNISK BESKRIVELSE, BEGRUNDELSE OG VURDERING

3.1 GENERELLE FORHOLD

Opnåelse af godkendt produktion

Godkendelsen omfatter landbrugsmæssige aktiviteter på bedriften Hønselægget 2, 4891 Toreby L. ejet af Brian Høj Johansen. Til bedriften er der tilknyttet en husdyrproduktion med CHR-nr. 105450. Bedriften drives under CVR nr. 3475 5930.

Under generelle forhold er der stillet vilkår om, at bedriften skal placeres, indrettes og drives, som oplyst i ansøgningsmaterialet og at alle, der er ansat på bedriften, skal være bekendt med vilkårene i godkendelsen.

Desuden er der stillet vilkår om, at Guldborgsund Kommune skal orienteres om ændringer i ejerforhold og/eller ændringer af driftsansvarlig. Begrundelsen for vilkåret er, at kommunen hurtigt skal kunne kontakte ejer og/eller driftsansvarlig i tilfælde af problemer på bedriften.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at når de stillede vilkår overholdes, er der taget højde for forudsætningerne for denne miljøgodkendelse fastholdes.

3.2 LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

3.2.1 Afstandskrav og lokalisering

Bedriften er placeret i landzone. Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er Vaasevej 12, som ligger ca. 500 m øst for Hønselægget 2. Vaasevej 10 er nærmeste nabobeboelse, uden landbrugspligt, i område, der er at betragte som samlet bebyggelse. Vaasevej 10 ligger ca. 700 m mod nord-øst. Nærmeste byzoneområde er Toreby, som ligger over 1,7 km mod nord. Se nedenstående kort.

Kort 1: beliggenhed i forhold til omkringboende

Anlæggets placering i forhold til afstandskrav jf. husdyrbruglovens kap. 2 (§ 6, § 7 og § 8) er angivet i nedenstående tabel. Afstandene er målt fra nærmeste aktive stald i anlægget til områdetypen.

Tabel 4. Anlæggets placering ift. afstandskrav.

	Afstand fra anlægget
Ikke almene vandforsyningsanlæg – <i>Krav 25 meter</i>	500 meter
Almene vandforsyningsanlæg – <i>Krav 50 meter</i>	2.300 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer over 100 m ² * – <i>Krav 15 meter</i>	30 meter
Offentlig vej og privat fællesvej – <i>Krav 15 meter</i>	200 meter
Levnedsmiddelvirksomhed – <i>Krav 25 meter</i>	>1.000 meter
Beboelse på samme ejendom ** – <i>Krav 15 meter</i>	15 meter
Naboskel – <i>Krav 30 meter</i>	30 meter
Nabobeboelse (Vaasevej 12) – <i>Krav 50 meter</i>	500 meter
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidig byzone- eller sommerhusområde (Øverup By) – <i>Krav 50 meter</i>	1.700 meter
Område i landzonen, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet erhverv eller til offentlige formål med henblik på	1.700 meter

beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende – <i>Krav 50 meter</i>	
En beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzonen, og som har anden ejer end driftsherren	700 meter
Kategori 1-natur – ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder – <i>Krav 10 meter</i>	2.000 meter
Kategori 2-natur – ammoniakfølsomme naturtyper, jf. stk. 2, beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder – <i>Krav 10 meter</i>	2.600 meter

*Det er ejers ansvar, at ny anlæg placeres mere end 15 meter fra eksisterende og nye dræn. Ved beholdere til flydende husdyrgødning er kravet 100 meter.

**Afstandskravet gælder kun ved etablering af anlæg, eller udvidelser/ændringer der medfører forøget forurening.

Ikke alle dræn er kortlagt, og det er ikke muligt med sikkerhed at vide om afstandskravet på 15 m til dræn er overholdt.

Der er søgt om at placere de 2 nye gyllebeholdere 30 m fra det åbne vandløb, selv om kravet jf. § 8 i husdyrloven er 100 m. Den eksisterende gyllebeholder ligger 30 m fra vandløbet og det er på mange måder hensigtsmæssigt, at have alle 3 gyllebeholdere samlet. Ansøgers argumenter for den ønskede placering fremgår af bilag 3 Miljøkonsekvensrapport. Guldborgsund Kommune har vurderet, at det er muligt at sætte sådanne vilkår til indretning og drift, at der ikke er nogen miljømæssig risiko ved at dispensere for kravet om 100 m til vandløb. Der er således krav om, at der skal etableres en vold mellem vandløb og både den eksisterende og de 2 nye beholdere. Volden skal sikrer, at selv ved total kollaps af en gyllebeholder, kan der ikke løbe gylle til vandløbet. Derudover bliver de nye gyllebeholdere omfattet af krav om alarm og 5 årige beholderkontrol. Disse krav gælder i forvejen for den eksisterende gyllebeholder.

På ansøgningstidspunktet ligger både den ene gyllebeholder og den nye stald henover skellet mellem Hønselægget 2 og Vaasevej 12A. Det er derfor oplyst til ansøger, at der ikke kan opnås byggetilladelse, før der er gennemført en arealoverførelse. Arealoverførelsen skal enten overføre hele den bygningsløse ejendom Vaasevej 12A, ejd. nr. 3760009143, bestående af matrikel 23 d Flintinge By, Toreby til Hønselægget 2, ejd. nr. 3760007169, eller overføre så stor en del af matrikel 23 d Flintinge By, Toreby, så afstandskravet på 30 meter til naboskel overholdes.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der kan meddeles tilladelse til at opføre de 2 ansøgte gyllebeholder i en afstand af minimum 30 m fra vandløb. Når de fastsatte vilkår om barrierer mellem vandløb og gyllebeholder, samt alarmer og 5 årige beholderkontrol overholdes, er det vurderet, at der er fuldt ud samme sikkerhed mod forurening af vandløbet med gylle, som hvis afstandskravet på 100 m var overholdt.

Når arealoverførelsen mellem Hønselægget 2 og Vaasevej 12 er gennemført er alle øvrige, gældende afstandskrav overholdt. Guldborgsund Kommune vurderer,

at der ikke vil forekomme væsentlige gener for omkringboende, ved overholdelse af de meddelte vilkår for lugt, støv, lys og støj som følge af anlæggets placering og lokalisering i forhold til de generelle afstandskrav.

3.2.2 Bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger

Anlægget er placeret således at alle krav mht. bygge-, beskyttelseslinjer og fredninger overholdes. Anlægget ligger således uden for fortidsmindelinjer, kirkebyggelinjer, kirkeomgivelser, sø- og å-beskyttelseslinjer, strandbeskyttelseslinjer, § 3-beskyttede naturområder, § 7-beskyttede naturområder, lavbundsarealer og værdifulde kulturmiljøer. Anlægget ligger dog inden for skovbyggelinjen. Men erhvervsmæssigt nødvendige driftsbygninger til landbrug kan etableres inden for skovbyggelinjen uden krav om dispensation.

Der er ikke behov for at dispenseres for eller stille vilkår i relation til bygge- og beskyttelseslinjer eller fredninger.

Kommunes vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at alle bygge- og beskyttelseslinjer samt fredninger er respekteret. Den ansøgte udvidelse vurderes derfor ikke at have væsentlig påvirkning på disse.

3.2.3 Udformning af anlæg og placering i landskabet

Området omkring anlægget er et åbent og relativt fladt landbrugslandskab med spredt bebyggelse og bevoksning. Lidt syd for anlægget ligger et mindre skovområde; Sønderskov. Sønderskov er forbundet med Østerskov, Sløsserup Skov, Frostrup Skov, Langet skov og Bregninge skov. Så samlet er der tale om et lidt større skovområde, der strækker sig mod syd og vest set fra Hønselægget 2.

Anlægget fremtræder som en samlet enhed, idet alle bygningsanlæg er opført i tilknytning til hinanden. Bedriftens bebyggelses- og færdselsarealer udgør en hensigtsmæssig enhed. Se bilag 1 "Situationsplan".

Der er sat vilkår om indsendelse af en beplantningsplan, der skal sikre en vis slørring af den nye stald og de nye gyllebeholdere. Der skal ikke være tale om ensartet række træer, der danner en grøn mur, men om vekslen mellem træer, buske og indkig til bygningerne. Den slørende beplantning skal således minde om de mange små biotoper og delvise hegn, der ligger i det omkringliggende landskab.

Yderligere er der sat vilkår om, at beplantningen skal etableres senest 31/12 i året efter opførelse af bygningerne, samt om vedligeholdelse af beplantningen så den slørende effekt i den godkendte beplantningsplan opnås og fastholdes.

Der er sat vilkår om, at overskudsjord skal fordeles jævnt eller bortskaffes. Dog skal der etableres en vold mellem gyllebeholderne og vandløbet. Dimensionerne på og linjeføringen af volden skal være godkendt af Guldborgsund Kommune inden der kan opnås byggetilladelse til gyllebeholderne.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at bedriften fremstår som en samlet enhed, og at med kravene til beplantning vil udvidelsen ikke få væsentlig betydning for de landskabelige værdier.

3.2.4 Landskabelige-, kulturhistoriske-, naturmæssige-, geologiske- og rekreative værdier

Anlægget er placeret i landzone i et område, som i Kommuneplan 2019-2031 er udpeget som værdifuldt jordbrugsområde. Området er primært forbeholdt jordbrugserhvervene. Der er således ingen konflikt mellem udpegningen og det ansøgte.

Landskabelige værdier

Bygningsmassen på bedriften fremstår som en samlet enhed, idet alle bygninger ligger i direkte tilknytning til hinanden. Med vilkårene om slørende beplantning vurderer Guldborgsund Kommune, at udvidelsen ikke vil påvirke de landskabelige værdier.

Kulturhistoriske værdier

Anlægget ligger uden for værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer. Nærmeste kulturmiljø er Fuglsang, som ligger ca. 320 meter øst for anlægget. Da hele anlægget både før og efter udvidelse ligger over 200 m fra grænsen til kulturmiljøet, vil kulturmiljøet vil ikke blive berørt af udvidelsen af husdyrholdet.

Nærmeste fortidsminde – gravhøj, er beliggende ca. 1 km nord-øst for anlægget. Fortidsmindet vil ikke blive berørt af udvidelsen af husdyrholdet.

Naturmæssige værdier

Anlægget ligger uden for særlige lokale naturområder og jordbrugsområder med særlige naturværdier.

Nærmeste områder, som er udpeget som økologiske forbindelser, er beliggende henholdsvis ca. 1.400 m vest for anlægget og 2 km nord-øst for anlægget. De økologiske forbindelser bliver ikke berørt af den ansøgte udvidelse.

Geologiske værdier

Nærmeste område med specifik geologisk bevaringsværdi ligger ca. 800 m nord- for anlægget og bliver ikke berørt af den ansøgte udvidelse.

Rekreative værdier

Ca. 100 meter syd for anlægget ligger Sønderskoven, som er en del af et større friluftsområde. Området vil ikke blive berørt af udvidelsen af anlægget.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at udvidelsen af anlægget ikke vil ændre på oplevelsen af landskabet i forhold til de nuværende forhold. Samtidig vurderes det, at det ikke vil have væsentlig indflydelse på udpegede kulturmiljøer eller hensyn til kulturhistoriske-, naturmæssige-, geologiske-, rekreative værdier herunder økologiske forbindelser og lignende regionale udpegninger. Samlet vurderes det, at det ansøgte ikke har en væsentlig landskabelig eller visuel betydning for omkringboende.

3.3 DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

3.3.1 Produktionsomfang, fleksibilitet og udnyttelse

Den ansøgte produktion er skitseret i nedenstående tabel. Det er disse dyretyper, staldsystemer og de anførte antal m² produktionsareal, der sammen med m² overflade i gødningsoplagene er forudsætning for ansøgningens lugt- og ammoniakberegninger. Produktionsarealer, staldtype og dyretype er fastholdt i vilkår. Staldenes placering fremgår af bilag 1 Situationsplan.

Tabel 5: Stalde

Stald	Staldtype	Areal m ²	Produktionsareal m ²	Dyretype
Farestald	Kassestier, delvis spaltegulv	768	630	Søer diegivende
Løbestald	Løsgående delvis spaltegulv	622	538	Søer golde og drægtige
Drægtighedsstald	Løsgående dybstrøelse+spalter	1.152	1.100	Søer golde og drægtige
Karantæne og slagtesvin	Delvis spaltegulv 50-75 % fast gulv	338	258	Slagtesvin
Farestald	Kassestier, delvis spaltegulv	232	210	Søer diegivende
Klimastald	Toklimastald, delvis spaltegulv	525	420	Smågrise
Slagtesvin	Delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv	4.919	3.690	Slagtesvin
Smågrise	Toklimastald, delvis spaltegulv	1.546	1.152	Smågrise
Ialt		10.102	7.998	

Produktionsarealets størrelse og dyrevelfærdsreglerne afgør, hvor mange dyr der maksimalt må være i staldene. Dyrevelfærdsreglerne skal til enhver tid være overholdt.

Tidligere produktioner

Den nuværende produktion på Hønselægget 2 er etableret på baggrund af en § 12 miljøgodkendelse meddelt d. 7. juli 2010. Den 21. marts 2012 blev der meddelt tillæg til § 12 miljøgodkendelsen.

Godkendelsen fra 2010 skulle have været revurderet, men Guldborgsund Kommune har i afgørelse af 13. marts 2019 udsat revurderingen til 2020, hvor tillægsgodkendelsen er klar til revurdering. I stedet for en revurdering har ansøger valgt at søge om at komme over på de nye regler, og samtidigt udvide produktionsarealet, opføre nye gyllebeholdere, opføre nye siloer og nedlægge klimacontainerne.

Med ansøgningen udvides produktionsarealet fra 3.468 m² til i alt 7.998 m². På bilag 1 Situationsplan kan de forskellige stalde ses.

Kommunens vurdering

Samlet er det vurderet, at produktionsudvidelsen kan gennemføres uden at naboerne kommer til at opleve væsentlige gener.

Fleksibilitet og udnyttelse

Med reglerne for godkendelse og tilladelse til husdyrproduktion godkendes produktionsarealet med den ansøgte gulvtype og dyretype. Der er så frihed til at udnytte stalden mere eller mindre. Dyrene skal dog altid som minimum have den plads dyrevelfærdskravene foreskriver.

Den tilladte produktion er fastholdt gennem vilkåret om at driften skal være som ansøgt, samt vilkåret om fordeling af dyretyper, gulvtyper og produktionsarealer.

I henhold til beregningsmetoderne er ammoniakfordampningen og lugtemissionen styret af størrelsen af gødningsoverflader og ikke afhængig af antal kg dyr på stald på et givet tidspunkt. Der er derfor mulighed for fleksibilitet inden for det godkendte produktionsareal. Dog inden for de vilkårsfastsatte grænser. Der er således taget højde for en "worst case" situation i relation til ammoniak- og lugtemission.

Der opstår først kontinuitetsbrud, hvis produktionen kommer under 50% af den mulige produktion på mindre end 25% af det samlede godkendte produktionsareal. Kontinuitetsbrud udregnes for hver dyretype for sig.

Ved produktion af smågrise og slagtesvin er der fleksibilitet i ind- og udgangsvægtene, dog gælder det, at smågrise er betegnelse for grise under 32 kg og slagtesvin er over 30 kg.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ved overholdelse af de stillede vilkår ikke vil være væsentlige virkninger på omgivelserne i relation til produktionsomfanget.

3.3.2 Staldindretning

Indretning af staldanlæggene og de enkelte staldafsnit er skitseret i foregående afsnit, tabel 5. Der er stillet vilkår om, at staldindretningen skal svare til det ansøgte. Vilket er stillet for at sikre, at forudsætningerne for beregningerne og vurderingerne af ammoniak og lugt fastholdes.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at staldindretningen og driften af staldene, gennem overholdelse af de givne vilkår, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af omkringboende eller det omgivende miljø.

3.3.3 Overbrusning og rengøring

Der skal anvendes overbrusning i staldene. Overbrusningen skal benyttes efter forskriften i Lov om indendørs hold af smågrise, avls- og slagtesvin. I staldene bliver overbrusningen brugt til nedkøling af dyrene i varme perioder, samt at styre dyrenes gødeadfærd og dermed renholde stierne.

Vandforbruget til rengøring af stalde minimeres ved at sætte stalden "i blød" og derefter vaske med højtryksrensere med koldt vand. Ved udbrud af sygdomme kan

det være nødvendigt at desinficere staldene med godkendte midler i forbindelse med rengøring. Stalden rengøres efter hvert hold grise. Både iblødsætning og højtryksrensning er vandbesparende, og er at betegne som BAT (se senere afsnit omhandlende BAT)

Fordampning af ammoniak og til dels lugt, kommer fra våde gødningsoverflader, hvorfor renholdelse af det faste gulv er essentielt (se i øvrigt afsnit omkring BAT – Bedst tilgængelige teknologi). Der er stillet vilkår om, at der til stadighed skal tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at stier inklusive gulv holdes tørre og rene, samt at stalde, ventilations- og foderanlæg holdes rene. Dette er begrundet i, at beskidte mekaniske anlæg kan medføre øget energiforbrug og eventuelt øgede lugtgener. God staldhygiejne vil være med til at forebygge eventuelle lugtgener og unødigt høj ammoniakfordampning. Samtidig sikrer renholdelse af område med foder, at skadedyr ikke opformerer og spreder sig.

Der er ligeledes stillet vilkår om, at udendørsarealer, samt opbevaringsanlæg til foder og husdyrgødning skal renholdes, dels for at udgå lugt og dels for at undgå skadedyr som f.eks. rotter, mus og fluer.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at ved overholdelse af de stillede vilkår til renholdelse og god staldhygiejne vil anlægget ikke medføre væsentlige gener for omkringboende.

3.3.4 Plan for regelmæssig kontrol, reparation, vedligeholdelse og beredskab

I henhold til godkendelsesbekendtgørelsens § 44 skal IE brug udarbejde en plan for regelmæssig kontrol, reparation og vedligeholdelse af gyllebeholdere med alt tilknyttet udstyr, forsyningsudstyr til vand og foder, varme-, køle- og ventilationssystemer, maskiner til udbringning af husdyrgødning m.m. Kontrol, reparation, og vedligeholdelse skal sikre mod unødigt energiforbrug, spild, lugt m.m.

Endvidere skal IE brug have en beredskabsplan som beskrevet i afsnit 3.3.10.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at ved overholdelse af de gældende regler om kontrol, vedligehold m.m. vil anlægget ikke medføre væsentlige gener for omkringboende.

3.3.5 Fodring

Det er vurderet som værende BAT, at anvende en foderblandings-/foderstrategi der omfatter fasefodring, reduceret råproteinindhold, letfordøjeligt uorganisk fosfat og/eller fytase. Tilsætning af fytase betyder, at fosfor i foderet bliver mere tilgængeligt, og mindre fosfor udskilles. Formålet er, at begrænse risikoen for påvirkning af vandmiljøet ved udvaskning af fosfor. Da der er tale om et IE-husdyrbrug er ovenstående krav om fasefodring, reduceret råprotein, letfordøjeligt uorganisk fosfat, fytase mm. fastholdt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 46, hvorfor der ikke er stillet vilkår herom. Anvendelsen af fasefodring, reduceret råprotein, letfordøjeligt uorganisk fosfat og/eller fytase skal jf. samme paragraf kunne dokumenteres over for tilsynsmyndigheden. Dokumentationen skal

opbevares i 5 år, og kunne forevises på forlangende i forbindelse med tilsyn eller lign.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ved overholdelse af lovgivningen, ikke vil ske en væsentlig påvirkning af omgivelserne i relation til fodring af grisene. Der er ikke fundet grundlag for at stille yderligere skærpede vilkår til opbevaring, håndtering og anvendelse af foder.

3.3.6 Energi- og vandforbrug

Energi

Der anvendes el til ventilation, foderanlæg, belysning og pumpning af gylle.

Der er stillet vilkår om, at ventilatorer renholdes, drives og vedligeholdes således at unødigt støj og energiforbrug undgås. De samme forhold gør sig gældende for foderanlæg og staldmekanik, som skal renholdes og serviceres således, at unødigt modtand forhindres og fejl udbedres.

Jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 47 skal IE-husdyrbrug anvende energieffektiv belysning. Der er derfor ikke sat vilkår om belysning.

For at holde øje med energiforbruget, er der stillet vilkår om, at energiforbruget skal følges. Ved afvigelser i de årlige opgørelser skal der gøres tiltag til at finde årsagen til et stigende forbrug og efter behov gennemføre tiltag for at reducere forbruget.

Med hensyn til hvilke energibesparende tiltag der gennemføres på bedriften og i relation til BAT, henvises der til afsnit omhandlende BAT.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at energiforbruget er tidssvarende i forhold til bedriftens produktion. Ved overholdelse af de givne vilkår og gennemførelse af energibesparende foranstaltninger på bedriften vurderes det, at produktionen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning på omgivelserne.

Vand

Vand anvendes primært til drikkevand og til rengøring af staldene.

Ansøger har anslået at vandforbrug vil stige til ca. 21.500 m³ pr. år i forbindelse med udvidelsen.

Tabel 6: Vandforbrug

	Nudrift	Ansøgt drift
Samlet vandforbrug (estimeret)	11.300 m ³ *	21.500 m ³

*oplyst i forbindelse med § 12 miljøgodkendelse i 2010.

Bedriften anvender vand fra Vandforsyningen Østlolland.

Den øgede indvinding af vand på vandværket, som følge af denne udvidelse (ca. 10.200 m³/år), vurderes af kommunen at være af en størrelsesorden, så det ikke

gør nogen målbar forskel i området indvinding. Vandforsyningen Østlolland har dog lidt problemer med vandkvaliteten i enkelte borer, så det kan blive nødvendigt for vandværket at etablere ny vandboring. Et øget forbrug på Hønselægget 2 kan være med til at fremskynde behovet for en ny vandboring. Det er derfor også en mulighed, at Hønselægget 2 selv investerer i en boring til egen forsyning.

Der er stillet vilkår om, at der via egenkontrol skal holdes øje med vandforbruget. Dette er begrundet i, at øget vandforbrug i form af spild, kan have negativ indflydelse på opbevaringskapaciteten i gyllebeholderen, og vil kunne påvirke grundvandsressourcen unødigt.

Med hensyn til hvilke vandbesparende tiltag der gennemføres på bedriften henvises der til afsnit omhandlende BAT.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at vandforbruget er på et fornuftigt leje i forhold til bedriftens produktion vurderet med udgangspunkt i normal. Ved overholdelse af de givne vilkår og gennemførelse af vandbesparende foranstaltninger på bedriften vurderes det, at produktionen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning på miljøet.

3.3.7 Spildevand, regnvand og vask af maskiner og sprøjteudstyr

Spildevand fra husdyrproduktionen omfatter vand fra overbrusning, vask af stalde og foderrekvisitter m.m., samt drikkevandsspild. Spildevandet ledes til gyllebeholder. Dette vand indgår i beregning af opbevaringskapaciteten på bedriften sammen med gylle fra dyrene (se afsnit 3.5.2).

Regnvand fra tage og befæstede arealer uden forurening med foderstoffer eller husdyrgødning kan betragtes som afløbsvand og ledes til dræn og videre til vandløb. I forbindelse med ansøgningen om byggetilladelse skal der søges om udledningstilladelse for regnvandet fra tage og evt. andre rene, befæstede arealer.

Der er stillet vilkår om, at spildevand fra husdyrproduktionen skal føres til gyllebeholder eller anden godkendt opsamlingsbeholder. Dette er krævet for at undgå at vand forurenede med gødning, foder o. lign. kan flyde til kloakker eller strømme til dræn / vandløb, hvor det kan forårsage forurening eller uønskede påvirkninger af omgivelserne.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at spildevand, der er omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsen kan håndteres i overensstemmelse med denne bekendtgørelsens regler. Ligeledes vurderes det, at den samlede håndtering af spildevand sker på forsvarlig vis, således at der ikke sker væsentlig påvirkning af omgivelserne som følge heraf.

3.3.8 Affald

Da der er tale om et IE-husdyrbrug er der krav om, at ved driften af husdyrbruget skal produktionen og håndtering af affald foretages således, at den i størst mulig omfang følger prioriteringen nedenfor.

1. Affaldsforebyggelse.

2. Forberedelse med henblik på genbrug.
3. Genanvendelse.
4. Anden nyttiggørelse.
5. Bortskaffelse.

Døde dyr

Håndtering af døde dyr på bedriften er omfattet af reglerne i bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr. Fødevarestyrelsen er myndighed på området. Reglerne sigter primært mod at undgå smitterisiko fra døde dyr gennem krav vedr. afhentningshyppighed, samt placering og indretning af afhentningspladser. Der er således vurderet, at der ikke er behov for vilkår om opbevaring og bortskaffelse af døde dyr.

Olie og kemikalieaffald (farligt affald)

Der er sat vilkår om, at korrekt bortskaffelse af bedriftens farlige affald (incl. klinisk risiko affald) skal kunne dokumenteres f.eks. ved regninger fra godkendte transportører og/eller modtageanlæg. Dokumentationen skal opbevares i 5 år.

Fast affald

Brændbart affald i form af plastik, papirsække og bigbags m.m. opbevares i container, som tømmes 1-2 gange ugentligt. I henhold til affaldsbekendtgørelsen er alle erhvervsvirksomheder forpligtiget til at udsortere alle væsentlige fraktioner af genanvendeligt affald, og afleverer dette til genanvendelse.

Klinisk risikoaffald

Klinisk risikoaffald i form af medicinglas og -rester, samt kanyler indsamles i medicinbokse og borgskaffes via indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder eller sendes med dyrlægen retur.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der på basis af overholdelse af givne vilkår og generelle regler ikke vil være problemer med hensyn til håndtering af affald fra bedriften. Affaldsopbevaring, håndtering og bortskaffelse vurderes ikke at have væsentlig virkning på omgivelserne.

3.3.9 Råvarer og hjælpestoffer (olie og kemikalier)

Olietanke

I henhold til BBR er der 3 olietanke på Hønselægget 2. jf. En 1.200 l fyringsolietank, en 1.800 l diseltank og en 4.000 l dieseltank.

Der er ikke stillet særlige vilkår i forbindelse med opbevaring af fyrings-/dieselolie, da dette er omfattet af olietanksbekendtgørelsen.

Der gøres opmærksom på, at opbevaring af diesel- og fyringsolie i overjordiske tanke skal ske i typegodkendte beholdere på varigt og stabilt underlag, og at der ikke må være risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Endvidere er det ejers ansvar, at sørge for at tankene er korrekt registrerede i BBR. Forsikringssselskaber er berettigede til at nægte dækning af skader forårsaget af tanke, der ikke er lovlige f.eks. fordi de ikke er korrekt registreret, eller fordi de er blevet for gamle.

Øvrige olieprodukter

Der er sat vilkår om, at øvrige olieprodukter skal opbevares forsvarligt, så der ikke er risiko for forurening af jord, grundvand eller overfladevand. Samtidig bør der etableres mulighed for opsamling af eventuelle spild.

Spildolie skal opbevares i lukkede beholdere på fast gulv uden afløb jf. Guldborgsund Kommunes forskrift for opbevaring og håndtering af farligt affald og kemikalier.

Andre nye olieprodukter bør opbevares i lukkede beholdere på fast gulv uden afløb.

Pesticider/sprøjtemidler/kemikalier

Oplag af kemikalier skal i henhold til gældende lovgivning opbevares utilgængeligt for børn, dyr og uvedkommende. Oplaget må ikke medføre risiko for forurening af jord og undergrund, og skal derfor være under tag og på spildbakke eller tæt bund med opkant, uden mulighed for afløb til kloak, jord, afløb, dræn, vandløb, borer eller brønde.

Der er stillet vilkår om, at hvis der anvendes flydende handelsgødning, skal dette opbevares i tanke på tæt belægning og med afløb til gyllebeholder eller anden opsamlingsbeholder. Dette vilkår er stillet for at undgå, at den flydende gødning kan løbe til dræn og/eller vandløb i tilfælde af utætte beholdere.

Der er ikke stillet vilkår om påfyldning af marksprøjte, samt vask af sprøjte, idet disse krav fremgår af vaskepladsbekendtgørelsen³. Ved eventuelle skylninger i marken skal det naturligvis sikres, at der ikke er risiko for afløb til overfladevand.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ved overholdelse af de generelle regler ikke vil være væsentlig risiko for forurening forårsaget af råvarer og hjælpepestoffer. Det er vurderet, at håndtering og opbevaring af olie og kemikalier kan ske miljømæssigt forsvarligt.

Guldborgsund kommune vurderer, at der med sortering af affald er foretaget forberedelse med henblik på genbrug og med afsætning til renovationsfirma eller genbrugsplads er det sikret, at den videre vej i affaldshierarkiet vil være i henhold til reglerne for IE-husdyrbrug.

Samtidig vurderes det, at ved overholdelse af de opstillede vilkår og gældende regler ikke er behov for udarbejdelse af basistilstandsrapport for farlige stoffer (stoffer og blandinger som defineret i artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forurening (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger), som kan forurene jord og grundvand på husdyrbruget.

---

³ Bekendtgørelse om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler, nr. 1401 af 26.11.2018

3.3.10 Beredskabsplan

Beskrivelse af risici

På bedriften skal der i henhold til godkendelsesbekendtgørelsens § 44 udarbejdes en beredskabsplan, der beskriver hvilke forholdsregler ejer og medarbejdere skal tage ved brand, udslip af gylle og ved andre uheld og kritiske situationer. Som eksempel på mulige risici, eller uheld på bedriften, der kan medføre væsentlig forøget forurening i forhold til normal drift kan følgende nævnes:

- Brand
- Utæthed i gyllebeholder eller gyllevogn
- Spild ved overpumpning af gylle
- Overløb af gylle
- Gyllevognen vælter
- Fejl i foderblandinger
- Spild af diesel-/fyringsolie
- Spild af kemikalier

Et væsentligt punkt i beredskabsplanen er listen over hvem, der skal alarmeres, hvornår og hvordan. Et andet væsentligt punkt er et oversigtskort, der viser placering af olietanke, kemikalieoplag, evt. gasflasker/trykbeholdere og afløbsforhold. Oversigtskortet skal hænge udendørs, gerne flere steder på bedriften til orientering for Lolland-Falsters Brandvæsen. Kortet skal sikre, at brandvæsenet kan træffe de rigtige beslutninger om evt. nedkøling af trykflasker, afspærring af kloakker, advarsel om giftig røg m.m., selv hvis der ikke er stedkendt personale på bedriften ved uheldet.

For at minimere risikoen for driftsforstyrrelser, uheld, eventuelle gener og/eller forurening ved uheld bør der træffes følgende forholdsregler:

- Gyllebeholderne er etableret således at bund og vægge er tætte, og uden spjæld. Gyllebeholder skal kunne modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Ind pumpning sker via dykket påfyldningsrør. Gyllebeholderne tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion. Gyllen røres kun op i forbindelse med udbringning.
- Der anvendes gyllevogne med påmonteret pumpe og suge studs. Herved elimineres mulighederne for gyllesplid i forbindelse med pumpefejl. Anvendelse af sugestuds betragtes som den sikreste måde at fylde gyllevognen.
- Omlastning af gylle sker altid under opsyn.
- Gyllebeholder tjekkes min. 1 gang årlige for revner, skader på kabler m.v.
- Der gennemføres 5 års beholderkontrol på gyllebeholderne, samt alarm ved pludseligt niveaufald.
- Fejl i foderblandinger vil kunne give overdoseringer af næringsstoffer til gene for både dyr og miljø. Dette søges undgået ved udarbejdelse af foderplaner, effektivitetskontroller m.m.
- Sprøjten påfyldes kemikalie i marken.
- Olietanke er placeret på fast, plant underlag, så risikoen for påkørsel er minimal.
- Påfyldning af diesel foregår på befæstet areal uden afløb og med mulighed for opsamling af spild.
- Der er selvafbrydende håndtag på dieseltanken.
- Der skal være dagligt opsyn med hele anlægget, og alle medarbejdere skal være instrueret i forholdsregler i tilfælde af uheld.

- Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan, se yderligere i afsnit 3.3.11. Beredskabsplanen beskriver hvilke forholdsregler medarbejdere og ejer skal tage ved brand, overløb af gylle, kemikalie-/oliespild m.m.
- Ved uheld med gylle/olie/kemikalier kontaktes den lokale miljøvagt, og der vælges de bedste oprydnings-/forebyggelsesforanstaltninger, således at gener og risiko for forurening bliver mindst mulige (f.eks. opdæmning med halmballer, jord eller lign.).

Hvis der sker hændelser eller uheld, der berører miljøet mærkbart, skal Guldborgsund Kommune foretage de ændringer i vilkårene i godkendelsen, som findes nødvendige for at begrænse konsekvenserne for miljøet eller forhindre yderligere hændelser eller uheld.

Der er stillet vilkår om anmeldelse af driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, samt udarbejdelse af skriftlig orientering, som beskriver uheldets omfang og indsatsen mod miljømæssige skader, samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.

På baggrund af den skriftlige orientering vil der blive taget stilling til behovet for ændringer af miljøgodkendelsens vilkår.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at udarbejdelse af beredskabsplan indeholdende nævnte elementer vil kunne bidrage til at sikre, at skader og forurening ved uheld og andet vil kunne minimeres.

3.3.11 Biaktiviteter

Der forekommer ikke godkendelsespligtige biaktiviteter på bedriften.

3.4 FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET

3.4.1 Ammoniak og natur

Ammoniakemissionen (fordampningen) beregnes ud fra størrelsen (m²) af produktionsareal i stalde med udgangspunkt i typer af dyr og staldgulv, samt m² overfladeareal på gødningslagre.

Den samlede faktiske ammoniakemission fra anlægget (stald og lager) er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 7.310 kg NH₃-N pr. år.

Ved denne opgørelsen er der inddraget eventuelle effekter af valgte teknologer.

Udviklingen i ammoniakemissionen er vist nedenfor.

Tabel 7: Ammoniakemission (stald og lager)

	Samlet emission NH₃-N	Meremission NH₃-N
Ansøgt drift	7.309,7 kg	3.542,2 kg (ift. nudrift) 0 kg (ift. 8 års drift)
Nudrift	3.767,5 kg	
8 års drift	3.767,5 kg	

Beregningerne foretaget i husdyrgodkendelse.dk viser, at der sker en fordobling i ammoniakemissionen ved ansøgt drift i forhold til nudriften og 8 årsdrift.

Stigningen er forårsaget af den nye stald med et produktionsareal på 4.842 m² og de 2 nye gyllebeholdere. Stigningen er dog kraftigt begrænset gennem indførelse af JH Forsuring i stalden. JH Forsuring er indført sammen med JH Smellfighter, hovedsageligt som et tiltaget mod lugtgener, men forsurdningen mindsker også ammoniakemissionen væsentligt. Uden forsurdningens ammoniakreducerende effekt ville den ansøgte produktion ikke have overholdt BAT-kravet til ammoniakemission, se afsnit 3.6.1.

3.4.1.1 Ammoniakfølsom natur

Nedenstående afsnit beskriver forhold og vurderinger af ammoniakpåvirkning af følsom natur, og for yderligere uddybning kan der henvises til bilag 2 Naturvurdering - § 16 a miljøgodkendelse, Hønselægget 2, 4891 Toreby L.

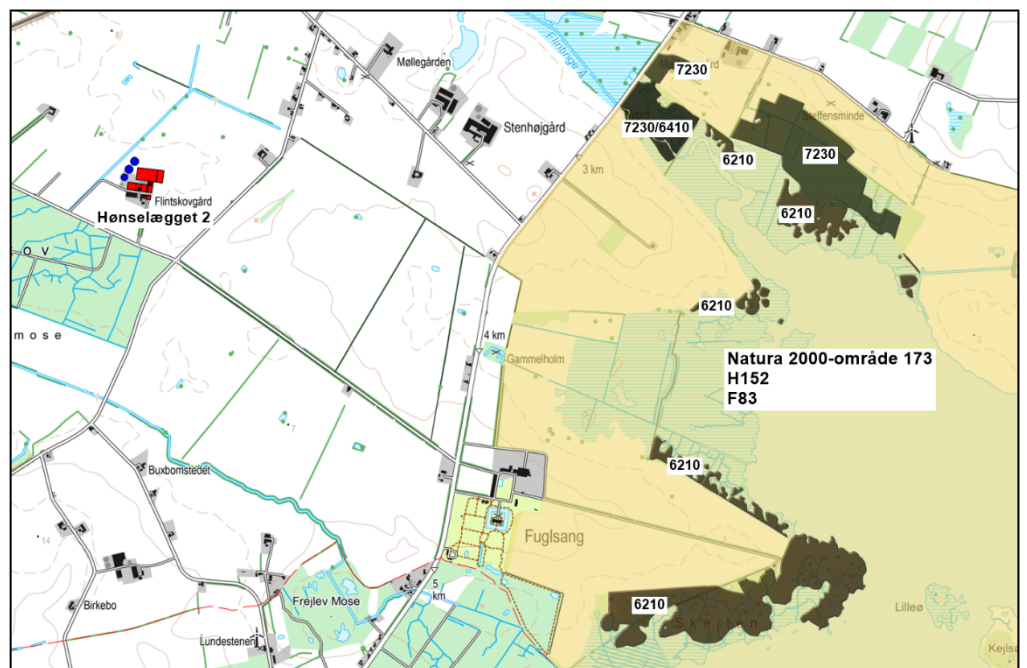
Kommunens vurdering

Kategori 1-natur

Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion er i det elektroniske ansøgningsystem beregnet til 0,1 kg NH₃-N/ha i alle naturområderne med kategori 1-natur.

Da den totale ammoniakdeposition fra det samlede ansøgte anlæg i kategori 1-naturområderne ligger under 0,2 kg NH₃-N/ha/år, er det ikke påkrævet at vurdere nærmere på eventuel kumulation med andre husdyrbrug, da det højeste beskyttelsesniveau er overholdt.

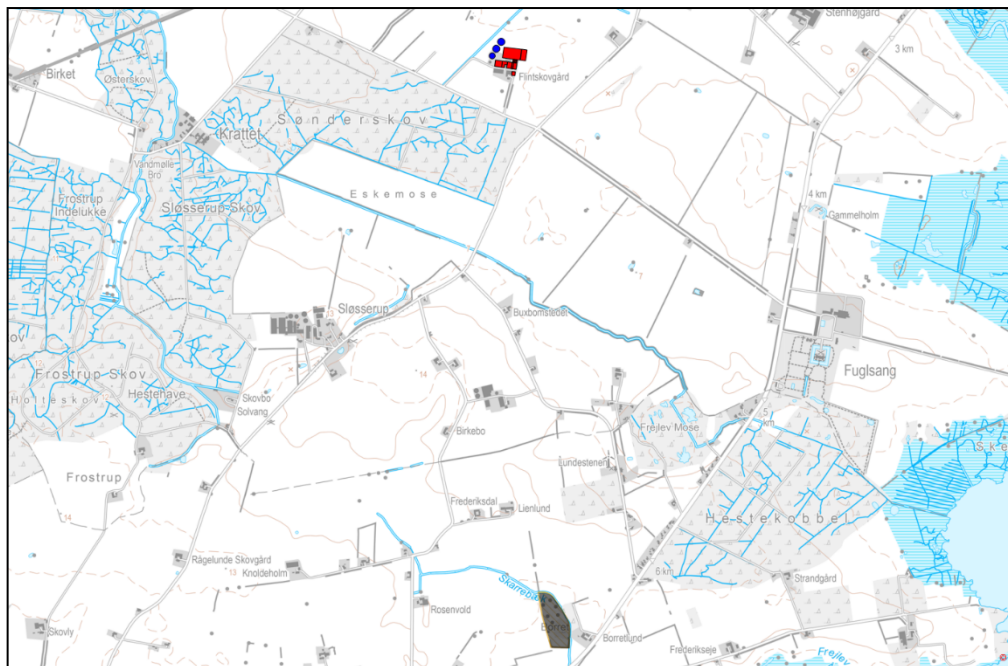
Kommunen vurderer, at den ansøgte drift af anlægget ikke vil påvirke kategori 1-naturen og dermed udpegningsgrundlaget i det pågældende habitatområde på en måde, der hindrer målopfyldelsen for habitatområdet. Endvidere kan det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af naturområdet, selvom beskyttelsesniveauet er overholdt.

Kort 2. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 1-natur Natura 2000-område 173.

Kategori 2-natur

Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion på husdyrbruget er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha i naturområdet. På denne baggrund vurderes det, at det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning med ammoniak af det nærmeste kategori 2-natur.

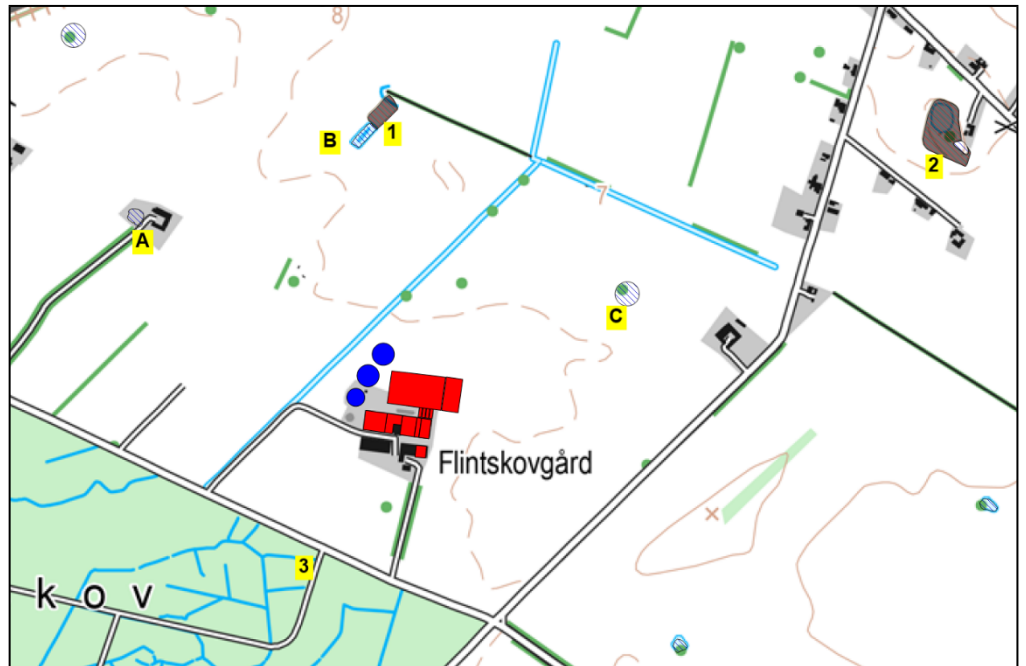

Kort 3. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 2-natur.

Kategori 3-natur

Den ansøgte produktion på Hønselægget 2 må ikke medføre, at tilstanden i kategori 3-naturtyperne påvirkes negativt. Dette kan undersøges ved at sammenholde naturtypernes tålegrænse for kvælstof med den beregnede merdeposition med kvælstof fra det ansøgte dyrehold.

Da merdepositionen med kvælstof i den nærmeste kategori 3-natur er beregnet til mindre end 1,0 kg NH₃-N/ha, vurderes det, at der ikke sker en tilstandsændring i disse naturområder. Det vurderes derfor, at der ikke skal stilles vilkår i forhold til kategori 3-naturområderne.

Kort 4. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 3-natur (lokalitet 1-3) og beskyttet natur jf. naturbeskyttelseslovens § 3 (lokalitet A-C).

Beskyttet natur, der ikke er kategori-natur.

Ferske enge, strandenge og næringsrige søer/vandhuller er naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, men som ikke er kategori-natur. Omkring husdyrbruget ligger tre vandhuller henholdsvis 440 m vest for, 330 m nord for og 290 m nordøst for husdyrbruget (punkt A-C på kort 4). Merdepositionen fra den ansøgte produktion er 0,6 kg NH₃-N/ha i vandhul A, 1,1 kg NH₃-N/ha i vandhul B og 2,1 kg NH₃-N/ha i vandhul C, se yderligere beskrivelse i afsnit 1.1.3 i bilag 2 Naturvurdering. På dette grundlag vurderes det, at den ansøgte produktion ikke vil medføre tilstandsændringer i nærliggende § 3-naturtyper, og at husdyrbruget kan drives på stedet uden at indebære en væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 34 stk. 1 nr. 2.

3.4.1.2 Natura 2000

Nærmeste Natura 2000-område i forhold til stald og lager på Hønselægget 2 er område nr. 173 Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og kyststrækningen ved Hyllekrog-Rødsand, som på dette sted består af habitatområde 152 og fuglebeskyttelsesområde 83. Afstanden fra husdyrbruget er ca. 1,5 km til Natura 2000-området, se kort 2.

Kommunens vurdering

Den totale deposition af ammoniak fra den ansøgte produktion overstiger ikke bekendtgørelsens fastlagte beskyttelsesniveau for nærmeste ammoniakfølsomme habitatnatur i Natura 2000-området. Kommunen vurderer, at projektet på Hønselægget 2 ikke i sig selv påvirker disse naturtyper og dermed arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Samlet vurderes det, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område 173 ikke vil blive negativt

påvirket, og dermed at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke Natura 2000-området væsentligt.

3.4.1.3 Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter

Kommunens vurdering

Padder

Bilag IV-padderne kan blive påvirket ved, at deres yngle- og rastesteder kan ændres som følge af merbelastning med kvælstof fra stald og lager. Det er påvist, at tilførsel af 1 kg N/ha og derover kan medføre tilstandsændringer i et naturområde jf. Miljøstyrelsens husdyrvejledning. Merbelastningen med kvælstof fra den ansøgte produktion er beregnet til 2,1 kg NH₃-N/år i vandhullet, der ligger 290 m nordøst for stald og lager. Selvom dette overstiger niveauet på 1 kg N/ha, vurderes det ikke at medføre målbare tilstandsændringer af vandhullet og dermed beskadige yngle- og rasteområdet for bilag IV-padderne. Vandhullet er et næringsrigt vandhul, som modtager kvælstof fra andre kilder, herunder fra baggrundsbelastningen, som er 14,5 kg N/ha i området, hvor Hønselægget 2 ligger jf. "National – Kvælstoftotal afsætning" på Danmarks Miljøportal. Dette betyder, at vandhullet ikke er kvælstofbegrænset, og det vurderes, at en merbelastning på 2,1 kg NH₃-N/år ikke vil medføre ændringer i tilstanden af vandhullet og dermed, at bilag IV-paddernes yngle- og rastested ikke bliver beskadiget eller ødelagt ved gennemførelse af det ansøgte projekt.

Kort 5. Beliggenheden af beskyttede vandhuller (blå, skraveret signatur) ved husdyrbruget. Den pink streg angiver afstanden på 300 m fra husdyrbrugets stalde og gødningslagre.

Flagermus

Ved projektet fjernes nogle klimacontainere og nogle af de eksisterende staldbygninger renoveres. Ansøger skal derfor være opmærksom på, at flagermus i henhold til Artsfredningsbekendtgørelsen § 14, Bekendtgørelse nr. 1466 af 6-12-2018, ikke må slås ihjel, indfanges eller indsamles, uanset hvilken metode, der

anvendes. I forbindelse med fjernelsen af klimacontainerne kan Vildtkonsulenten i Naturstyrelsen Storstrøm evt. kontaktes.

For yderligere oplysninger om afsnittene 3.4.1.1 til 3.4.1.3 se bilag 2: Naturvurdering.

3.4.2 Lugt

Lugt generelt

Den primære kilde til lugt fra husdyrhold er staldventilation, og vurderinger af lugt i forhold til omkringboende, vurderes udelukkende ud fra staldanlæg til dyrehold. Lugtgener fra opbevaringsanlæg, ved udbringning af husdyrgødning eller udegående dyr indgår ikke i lugtberegningerne, og håndteres derfor primært ved generelle afstandsregler og regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Ved efterlevelse af reglerne i bekendtgørelsen vil der normal ikke forventes væsentlige lugtgener fra aktiviteter vedrørende gødningshåndtering og opbevaring.

I husdyrbrugsloven er der indbygget et beskyttelsesniveau for lugt i forhold til forskellige typer beboelse. Lugtemissionen beregnes med udgangspunkt i forhold som: dyretype, m² produktionsareal og staldsystem. Der er derfor stillet vilkår om staldsystem, hvor mange m² produktionsareal, og hvilke dyretype, der må være i de enkelte staldafsnit på bedriften. Disse parametre er en forudsætning for beregningerne, og de deraf følgende vurderinger.

I husdyrbrugloven beskrives lugtgenekriterierne som den maksimale, miljømæssige acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype. I husdyrgodkendelse.dk beregnes geneafstande, som angiver krævede minimumsafstande fra forskellige beboelsestyper/områder til staldene, før lugten vurderes som værende uvæsentlig. Ved større afstand end den beregnede minimumsafstand kan lugten være registrerbar, men vurderes ikke at være til væsentlig gene.

Der gøres opmærksom på at geneafstanden er angivet i forhold til et vurderet lugtcentrum for en eller flere af staldene og til kanten af nærmeste bolig/boligområde. Til denne beregning har systemet lavet et vægtet lugtbidrag fra de enkelte stalde. Derfor kan den aktuelle afstand til de forskellige områder godt være kortere end den beregnede geneafstand uden, at lugtgenekriterierne er overskredet.

De faktiske forhold

De beregnede geneafstande for den ansøgte produktion på Hønselægget 2 er angivet nedenfor i forhold til de aktuelle afstande. Geneafstanden for byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig er i ansøgningssystemet angivet med udgangspunkt i "ny lugtvurderingsmodel" som den først begrænsende model.

Tabel 8. Lugtberegninger

Beboelse/områdetype	Beregnet geneafstand meter	Vægtet gennemsnits-afstand meter	Genekriterie overholdt
Enkelt bolig			
Vaasevej 12	342,1	507,9	Nej
Hønselægget 6	342,1	508,3	Ja

Samlet bebyggelse Vaasevej 10	704,5	705,1	Ja
Byzone-/sommerhusområde m.v. Toreby	919,3	1.708,6	Ja

Beregningerne foretaget i husdyrgodkendelse.dk viser, at lugtgeneafstandene er overholdt til enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone, idet de vægtede gennemsnitsafstande er større end de beregnede geneafstande.

Anvendt teknologi/teknik til reduktion af lugt

På bedriften anvendes JH Smellfighter og JH Forsuring NH₄⁺ som virkemiddel mod lugt i den nye staldbygning. Både i afsnittene til slagtesvin og i afsnittene til smågrise.

JH Smellfighter og JH Forsuring NH₄⁺ i kombination er optaget på Miljøstyrelsens Teknologiliste med en reducerende effekt på lugt på 51%. Desuden har kombinationen en ammoniakreduktion på 64 %.

Der er sat vilkår i overensstemmelse med de i teknologilisten foreslåede vilkår.

Anlægget er opbygget således at gyllen fra gyllekummerne i den nye stalde udsluses til en behandlingstank, hvor gyllen forsures med svovlsyre, og hvor tørstof separeres fra i en tromleseparatør. En del af den tynde, forsurede gylle pumpes retur til gyllekummerne og sikre lav pH i gyllekummerne frem til næste udslusning og behandling. Fiberfraktionen og overskydende tynd gylle pumpes til gyllebeholder.

Behandlingsanlægget styres efter at opnå en surhedsgrad på 5,5 og genbehandling inden gylle i gyllekummerne når over 6,0.

I modsætning til almindelig gylle, må den forsurede gylle fra JH Forsuring NH₄⁺ og JH Smellfighter anlægget opbevares i gyllebeholder uden flydelag. Den behandlede gylle må ikke opbevares sammen med ubehandlet gylle. Den behandlede gylle kan ikke udbringes som forsuret gylle, medmindre pH-målinger i gyllebeholderne viser at pH efter oplagring fortsat er under 6,0.

Kumulation

I den samlede vurdering af lugtgener fra et husdyrbrug skal påvirkningen fra eventuelle andre husdyrbrug med mere end 75 DE inddrages. Der skal således tages højde for en kumulativ effekt, hvis andre husdyrbrug medfører lugtgener i samme punkt, som den ansøgte produktion. De beregnede geneafstande skærpes, hvis der ligger andre husdyrbrug indenfor 300 meter fra byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse/visse lokalplaner eller tættere end 100 meter på en enkeltbolig.

Der har ikke været behov for at regne med kumulation i denne miljøgodkendelse.

Driftsvilkår

Lugtmissionen fra bedriften er meget afhængig af, hvordan landbruget drives. Der er derfor sat en række vilkår, der skal sikre mod lugtgener.

Ud over de vilkår, der er stillet til JH Smellfighter og JH Forsuringsanlægget, er der de stillede vilkår om god staldhygiejne, og renholdelse af bedriften således en del af indsatsen for at begrænse lugten fra bedriften. Lugt fra gyllebeholdere indgår ikke i lugtberegningerne, men disse kan bidrage med betydelige lugtgener ved uhensigtsmæssig drift. Der er derfor stillet en række vilkår, som blandt andet skal sikre en hensigtsmæssig drift, og dermed mindske risikoen for lugtgener fra gyllebeholderne.

For den eksisterende gyllebeholder med naturligt flydelag er der lovkrav om logbog over flydelagets tilstand. Flydelaget skal min. 1 gang om måneden kontrolleres og resultatet af kontrollen skal noteres. Evt. udbedringer af flydelaget, samt omrøring og pumpning af gylle skal ligeledes noteres i logbog. Da det er lovkrav er der ikke stillet vilkår flydelag og logbog.

Der er endvidere indsat mulighed for, at der ved væsentlige lugtgener kan kræves undersøgelse af, hvordan disse kan begrænses, hvis kommunen vurderer, at dette er påkrævet.

Kommunens vurdering

Beregningerne viser, at lovens minimumskrav til afstand til nærmeste enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone er overholdt.

Kommunen vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give anledning til væsentlige gener for naboer. Der kan naturligvis forekomme lugt i forbindelse med omrøring og udbringning af gylle. Ved overholdelse af de fastsatte vilkår og lovkrav i øvrigt, er det dog Guldborgsund Kommunes vurdering, at omkringboende ikke vil blive væsentligt generet af lugt fra bedriften.

3.4.3 Fluer og skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr foregår igennem forebyggelse, det vil sige ved regelmæssigt oprydning og renholdelse. Ved at renholde og rydde op især i stalde og omkring foder- og gødningslagre forebygges forhold, der tiltrækker skadedyr, og hvor disse har gode betingelser for formering.

Der er stillet vilkår om effektiv fluebekæmpelse, som minimum i overensstemmelse med retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Retningslinjerne giver frit valg mellem biologisk bekæmpelse med rovfluer og snyltehvepse eller kemiske bekæmpelsesmidler. Ud fra et renere teknologisynspunkt er biologisk bekæmpelse at foretrække, men effekten af den biologiske bekæmpelse er meget afhængig af stalddypen. P.t. er der ikke belæg for at sige at biologisk bekæmpelse er BAT. Der er derfor sat kravet til effekten og det er op til den driftsansvarlige at vælge metoden.

Der er ikke stillet vilkår om rottebekæmpelse, idet dette er et krav, der fremgår direkte af gældende regler. Rottbekæmpelsen består dels af en egentlig bekæmpelse af rotter, hovedsagligt ved udlægning af gift, og dels ved opretholdelse af god orden og hygiejne, således at rotternes leveduligheder reduceres. Rottbekæmpelsen skal ske i overensstemmelse med rottebekendtgørelsen samt gældende vejledning om forebyggelse og bekæmpelse af rotter (se henvisning under "generelle bemærkninger" tidligere i godkendelsen).

Bekæmpelse af rotter skal gennemføres af autoriseret firma f.eks. via den kommunale ordning. Jf. rottebekendtgørelsen kan rottebekæmpelse også udføres af bedriftens ejer, hvis ejeren gennemfører den fornødne uddannelse, og opnår autorisation til bekæmpelse på egen bedrift.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der generelt i forbindelse med dyrehold kan forekomme gener fra skadedyr (fluer, mus og rotter mv.), som skal afhjælpes. Det vurderes, at ved overholdelse af de stillede vilkår vil bedriftens skadedyrsbekæmpelse være tilfredsstillende.

3.4.4 Transport

Hovedparten af transporterne er sæsonbetinget; udkørsel med husdyrgødning i foråret og efterår, kørsel med korn og halm i høsten. Disse transporter kan kun i begrænset omfang planlægges, idet de skal foregå, når vejret tilsiger det. De øvrige transporter er derimod jævnt fordelt over året og har et omfang, der ikke forventes at give gener. En del af disse transporter kan planlægges, men en del er bestemt af transportøren og ikke af ansøger.

Transporter kan være en væsentlig kilde til støj og støv, og derved være årsag til mulige gener for omkringboende. Der er i husdyrbrugloven ikke hjemmel til at fastsætte vilkår for transporter på offentlig vej, eller til at sætte spørgsmål vedr. belastning af det lokale vejnet. Færdsel på offentlig vej reguleres i henhold til færdselsloven og håndhæves af politiet.

For at mindske risikoen for gener i forbindelse med transport med tung trafik, er der sat vilkår om, at disse så vidt muligt skal planlægges til hverdag mellem kl. 7.00 og 18.00.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at omfanget af transporter ikke antager et omfang, der vil være til væsentlig gene for beboer i området. Omfanget af transporter forventes ikke at afvige fra hvad der må betragtes som forventeligt i område udpeget til jordbrugsformål. Støj og rystelser i forbindelse med transporter vil dog altid være afhængig af, i hvilke omfang landmanden forstår at vise hensyn, det vil sige måden der køres på og tidspunktet.

3.4.5 Støj fra anlæg og maskiner

Støj fra staldanlægget kan deles i to, dels periodisk støj f.eks. fra pumpning af gylle, blanding/transport af foder, levering/afhentning af dyr og udbringning af husdyrgødning, og dels støj af mere vedvarende karakter fra dyrene, ventilationsanlæg og lignende. Der kan forventes spidsbelastninger med støj i forbindelse med ind-/ og udlevering af grise. Endvidere kan der være særlige støjgener i forbindelse med høst, f.eks. fra korntørring.

I modsætning til fluer, støv og lignende er der helt klare retningslinjer for måling af støj og dermed for fastsættelse af grænseværdier for, hvornår en gene er væsentlig eller uvæsentlig. Grænseværdierne skal ikke overholdes på landbrugsarealer, men i skel til nabobeboelsernes opholdsarealer. Grænseværdierne for forskellige områdetyper fremgår af vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder. Ved naboerne rundt om husdyrbrug er der normal praksis, at der skal fastsættes støjgrænser svarende til

områdetype 3: Områder for blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder (bykerne).

Ved vurdering af om anlægget vil kunne overholde støjgrænserne, er der taget hensyn til anlæggets placering og afstande til naboer.

Der er indsat vilkår om maksimalt tilladelig støj og vilkår om, at der kan kræves udført støjmåling og/eller –beregning. Kontrol af støjen vil kun komme på tale, hvis der opstår begrundet mistanke om, at de fastsatte maksimale støjgrænser er overtrådt.

Miljøgodkendelsen omfatter kun de støjende aktiviteter, der er direkte knyttet til husdyrproduktionen. Dvs. at markdriften ikke indgår i en evt. støjmåling/-beregning, kørsel på offentlig vej indgår heller ikke. Derimod indgår kørsel med gylle, foder o.l. inde på selve bedriften.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer på baggrund af afstande til omkringboende og overholdelse af de stillede vilkår, at støjen fra anlægget vil kunne overholde Miljøstyrelsens retningslinjer. Vibrationer og lavfrekvent støj vurderes at være af et omfang, der ikke vil være til væsentlig gene for naboer. På baggrund heraf vurderer kommunen, at støj fra bedriften ikke forventes at give anledning til væsentlige støjgener for de omkringboende.

3.4.6 Støv fra anlæg og maskiner

Støv forekommer primært i forbindelse med håndtering af halm og foder samt kørsel med traktor og maskiner.

Ved fornuftig håndtering af halm og foder og forsigtig kørsel forventes der ikke at være væsentlige støvpåvirkninger uden for bedriften, og dermed ingen væsentlige støvgener for de omkringboende.

Der vil være støv fra dyrene, normalt dog ikke i et omfang, så det opleves uden for staldene. Foderhåndtering foregår indendørs. Støvet minimeres desuden som følge af omhyggelig management.

Der er ikke stillet vilkår om, støv idet IE-brug er direkte forpligtiget til at reducere støvemissionen jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 48.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ikke vil være væsentlige støvproblemer eller støvgener for omkringboende. Ved denne vurdering er der taget hensyn til afstanden til omkringboende. Dog henvises til god landmandspraksis, at al transport til og fra bedriften skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

3.4.7 Lys

Som udgangspunkt vil der ikke være belysning om natten, hverken i staldene eller uden for bygningerne. Udendørs lys er kun tændt i forbindelse med ind- og udlevering af grise, samt ved tankning af køretøjer o.l.

Der er indsat vilkår om, at det ved indretning og drift af bedriften skal sikres, at naboer ikke generes af lys fra vinduer, porte, køretøjer og lignende.

Jf. § 47 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal IE-brug anvende energieffektivt belysning jf. byggeloven. Kravet om energieffektiv belysning træder i kraft ved ændring eller udskiftning af belysningsystem. Dokumentation for gennemført udskiftning gemmes i 5 år og kunne forevises på forlangende ved tilsyn.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at belysningen ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende, trafikanter eller landskabelige hensyn. Der er ved denne vurdering taget hensyn til afstand til omkringboende.

3.5 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDBETING

3.5.1 Gødningstyper og mængder

Gødningsproduktionen på bedriften består hovedsageligt af gylle, og ansøger har oplyst, at der årligt vil blive produceret ca. 17.750 m³ gylle incl. rengøringsvand, drikkevandsspil m.m. Iflg. ansøger er mængden beregnet ud fra normtal fra Århus Universitet. Derudover er der en mindre produktion af dybstrøelse fra drægtighedsstalden. Ud fra normtallene kan mængden beregnes til ca. 1.575 ton pr. år

Beregningerne i ansøgning er udført under forudsætning af, at gødningen håndteres som gylle og dybstrøelse. For at sikre, at beregningsforudsætningerne for ammoniak fra stalde og gødningslagre fastholdes, er der stillet vilkår om, at staldene og gødningslagrene indrettes som angivet i ansøgningsmaterialet. Ønskede fysiske ændringer i staldindretningen eller gødningslagre skal forelægges Guldborgsund Kommune til vurdering for eventuel godkendelsespligt inden ændringerne foretages.

Kommunes vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at overholdelse af de givne vilkår medvirker til, at forudsætningerne for beregningerne, som ligger til grund for miljøgodkendelsen, fastholdes.

3.5.2 Husdyrgødning, opbevaring og håndtering

Der er gylleproduktion i alle staldafsnit og gyllen ledes via forbeholder til gyllebeholderne. Gylle fra den nye stald ledes gennem forsurings- og tromleseparator inden det ledes til særskilt gyllebeholder. Ifølge det foregående afsnit er den årlige produktion af flydende husdyrgødning på ca. 17.750 m³. Denne mængde inkluderer rengøringsvand, drikkevandsspild m.m.

I forbindelse med det ansøgte er der planlagt 2 nye gyllebeholdere, hver på 6.000 m³.

Nedenstående tabel viser en oversigt over beholdere til flydende husdyrgødning på bedriften:

Tabel 9. Gødningsopbevaring

Opbevarings-anlæg	Byggeår/ kontrol år	Overflade-areal, m ²	Overdækning	Kapacitet
Eksisterende gyllebeholder	2001	693	Flydelag	3.500 m ³
Ansøgt gyllebeholder I		1177	Ingen	6.000 m ³
Ansøgt gyllebeholder II		1173	Ingen	6.000 m ³
Samlet		3.043 m²		15.500 m³

Der er stillet vilkår om et maksimalt samlet overfladeareal på gyllebeholdere svarende til 3.043 m², da dette indgår som forudsætning for beregning af ammoniakemissionen fra anlægget.

Opbevaringskapacitet

Ifølge ansøgningsmaterialet er der en samlet opbevaringskapacitet for bedriften opgjort til minimum 15.500 m³. Den samlede produktion er opgjort til 17.750 m³ jf. standart tal. Der må ikke ske en sammenblanding af den almindelige gylle og den forsurede gylle. Det er derfor nødvendigt at se op opbevaringskapacitet for hver af de 2 typer gylle.

Jf standarttallene kan der forventes produceret ca. 15.000 m³ forsuret gylle og 2.750 m³ almindelig gylle. Der er dermed kapacitet til over 1 års produktion af almindelig gylle i den eksisterende gyllebeholder, og der kan forventes ca. 9,6 mdr. opbevaringskapacitet for forsuret gylle i de nye gyllebeholdere.

Husdyrgødningsbekendtgørelsens anbefaling om tilstrækkelig opbevaringskapacitet er 9 måneders tilførsel. Retningslinjerne er således overholdt.

For at sikre at den nødvendige opbevaringskapacitet opføres er der sat vilkår om, at der skal kunne dokumenteres at bedriften til enhver tid råder over 9 måneders opbevaringskapacitet til henholdsvis forsuret og ikke forsuret gylle.

Håndtering af gylle

For at sikre, at der kan ske en forsvarlig overpumpning af gylle til og fra gyllebeholderne, samt til gyllevogn, er der sat vilkår om, at der skal benyttes gyllevogne med egen påmonteret pumpe med returløb. Alternativt skal der være læsseplads ved gyllebeholderne. Evt. læsseplads skal udføres i henhold til Landbrugets Byggeblad for læsseplads for gyllevogne GR-nr. 103.11-2 fra juli 1987. Afløbet/pumpebrønden skal være dimensioneret således, at også et større spild kan opsamles. For at sikre, at læssepladsens opsamlingskapacitet ikke er opbrugt af regnvand, er der ligeledes vilkår om, at pumpeump tømmes for regnvand før der foretages overpumpning af gylle. Læssepladsen skal renses ved arbejdsdagens ophør de dage, hvor der afhentes gylle. Rensningen skal være så grundig, at regnvand, der falder på pladsen ikke forurenes med gylle, men frit kan løbe ud over kanten og sive ned.

For at minimere risikoen for udslip af gylle i forbindelse med pumpning er der sat vilkår om, at der ved enhver overpumpning mellem gyllebeholder og -vogn skal

være opsyn med overpumpningen, for at forhindre, at der sker forurening med gylle ved at vognen overfyldes eller andre uheld.

For at mindske risikoen for lugtgener er der endvidere sat vilkår om, at omrøring af gylle først må ske umiddelbart før udkørsel, samt at omrøringen skal koncentreres over så kort tid som muligt.

Endvidere er der sat vilkår om, at flydelaget på den eksisterende gyllebeholder, som indeholder almindelig gylle, skal reetableres umiddelbart efter omrøring og / eller pumpning af gylle fra gyllebeholderne. Ved pumpning flere dage i træk, kan reetableringen afvente til sidste pumpning er gennemført. Vilkåret er sat for at minimere den periode, hvor ammoniakfordampningen fra gyllebeholderen er stor pga. det brudte flydelag, og hvor der samtidigt kan være kraftig lugt fra beholderen.

De 2 nye gyllebeholdere, som skal indeholde forsuret gylle, er fritaget for kravet om flydelag.

Håndtering af dybstrøelse

Dybstrøelsen fra drægtighedsstalden muges ud en gang om året og køres direkte til biogasanlæg. Der er sat vilkår om, at der ikke må oplagres dybstrøelse uden for stalden. Endvidere er der sat vilkår om, at der skal anvendes tilstrækkelig strøelse til at sikre, at dybstrøelsen er tør i overfladen. Begge vilkår er sat for at sikre, at der ikke forekommer højere ammoniakfordampning fra dybstrøelsen end forudsat i beregningerne.

Kommunens vurdering

Ved overholdelse af de stillede vilkår er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at beregningerne i husdyrgodkendelse.dk holder stik og at den ansøgte drift dermed ikke vil medføre en uacceptable påvirkning af omgivelserne.

3.5.3 Gyllekøling

Ingen stalde på bedriften er udstyret med gyllekøling.

3.5.4 Zink

Der anvendes medicinsk zink til smågrisene i de eksisterende stalde. Ansøger har beregnet, at der vil være ca. 25 % gylle fra smågrise behandlet med medicinsk zink i den eksisterende gyllebeholder. Ved udbringning af denne gylle skal reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 33 stk. 3 og 5 derfor overholdes. Dvs. der max. må udbringes 14 kg P/ha og der skal holdes en afstand på 3 meter til vandløb, søer over 100 m² og til kystvande.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ikke er behov for at stille særlige vilkår om zink for at sikre, at husdyrgødningsbekendtgørelsens regler om anvendelse af gylle fra smågrise behandlet med medicinsk zink bliver overholdt.

3.6 BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK (BAT) OG BEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER

Et husdyrbrug bør til stadighed søge at begrænse forurening ved at indføre og gøre brug af den bedste tilgængelige teknik til at nedbringe eventuelle miljøpåvirkninger og gener fra stalde, husdyrgødningsopbevaringsanlæg m.m.

Gennem Husdyrloven pålægges den enkelte landmand at redegøre for brugen af BAT og eventuelt reducere miljøbelastningerne fra husdyrproduktionen ved anvendelse af BAT. Ved begrebet "tilgængelig teknik" menes, at teknikken ved afvejning af økonomiske udgifter og fordele skal være mulig at anvende i landbrugssektoren som helhed. I begrebet "tilgængelig" ligger en indbygget afvejning mellem mål og midler (proportionalitet), men det skal afvejes på sektorniveau og ikke på bedriftsniveau.

Det niveau miljøbelastningen kan nedbringes til ved hjælp af BAT supplerer det fastlagte beskyttelsesniveau. BAT kravene er uafhængige af omgivelsernes sårbarhed. Beliggenheden af bedriften i et særligt følsomt område skærper således ikke kravet til BAT.

Overholdelse af BAT er i denne miljøgodkendelse vurderet med udgangspunkt i retningslinjer i MST's vejledning, BREF-dokumenter ("BAT reference documents") samt for IE-husdyrbrug gældende BAT-konklusioner.

Det er et krav fra EU, at husdyrbrug med intensiv opdræt af fjerkræ og svin skal opfylde BAT-konklusionerne for integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening jf. IE-direktivet, og at disse skal lægges til grund for godkendelsesvilkår for anlæg.

Det betragtes som BAT, at der gennemføres systematisk overvågning af de forskellige procesparametre/forbrug af vand, energi, brændstof, tilførsel og afgang af dyr, foderforbrug og gødningsproduktion m.m. De gældende BAT-konklusioner er indarbejdet i husdyrbrugloven.

Det er desuden BAT at have en systematisk overvågning af den samlede mængde kvælstof og fosfor, der udskilles i husdyrgødningen. Der er som følge af generelle regler krav om, at der udarbejdes gødningsregnskab en gang årligt, ligesom der er fastsat fosforlofter på bedriften. Det er derfor allerede indarbejdet i dansk lovgivning, og vil ikke blive gennemgået yderligere i denne godkendelse.

Redegørelsen skal for svine- og fjerkræbrug desuden omhandle de teknologier, der er beskrevet dels i EU kommissionens BREF-dokument om intensivt hold af svin og fjerkræ og dels i Miljøstyrelsens Teknologiblade og Teknologiliste.

Da der i denne godkendelse er tale om et IE-husdyrbrug skal der suppleres med oplysninger omkring planlagte foranstaltninger ved husdyrbrugets ophør, en redegørelse og dokumentation for valg af BAT og et ikke teknisk resumé af de undersøgte væsentlige alternativer til teknologi, teknik og foranstaltninger.

BAT er en retslig standard, der ændrer sig i takt med den teknologiske udvikling.

BAT-kravene er vurderet forskellige for nybyggeri/omfattende renovering, hvor moderne teknologi ofte kan implementeres forholdsvis billigt, i forhold til eksisterende bygninger, hvor implementering kan være dyr eller ligefrem umulig.

Følgende områder vurderes i forhold til BAT:

- Ammoniakfordampning fra stald og lager (indretning og foder)
- Forbrug af vand og energi
- Management
- Støj, støv og lugt
- Opbevaring, behandling og håndtering af husdyrgødning.

3.6.1 Ammoniak og anvendelse af BAT

Ammoniakemission fra anlægget kan mindskes ved at begrænse dyrenes udskillelse af kvælstof, begrænse tabet af ammoniak fra husdyrgødningen i stald og/eller lager eller at opsamle ammoniak fra luften ved rensning. Dette kan gennemføres ved, at anvende forskellige teknikker/teknologier hver for sig, eller i kombination med hinanden.

Den maksimale ammoniakemission beregnes på baggrund af fastlagte grænser jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. I ansøgningssystemet husdyrgodkendelse.dk beregnes det niveau for samlet ammoniakemission, som på godkendelsestidspunktet er BAT for den pågældende produktion. BAT-beregningen er bindende for kommunen, dog med mulighed for gennemførelse af konkrete supplerende vurderinger, hvis der findes særlige behov herfor.

Det er op til den enkelte husdyrbruger at beslutte, hvilke virkemidler der tages i brug for at overholde kravet til maksimal ammoniakemission fra stald-/og gødningslager. Det er dog et krav, at de anvendte virkemidler er anført på Miljøstyrelsens teknologiliste.

Jf. beregning i husdyrgodkendelse.dk skema 214153, version 4, vil det være proportionelt at stille krav om overholdelse af et samlet ammoniakemissionsniveau på 9.641 kg NH₃-N pr. år. Guldborgsund kommune vurderer i det aktuelle tilfælde, at de vejledende krav for de enkelte staldafsnit er gældende for den ansøgte produktion.

Den faktiske ammoniakemission fra det ansøgte anlæg er beregnet til 7.310 kg NH₃-N pr. år, og ligger dermed 2.332 kg under BAT-niveauet. Krav til overholdelse af BAT i relation til ammoniak er dermed overholdt.

Ammoniakemissionsniveauet er overholdt ved anvendelse af de angivne staldsystemer, dyretyper, m² produktionsareal/overfladeareal på gødningslagre. Derudover er der ammoniakbegrænsende teknik/teknologi i form af forsuring af gyllen i den nye stald. Forsuringen medfører, at den samlede ammoniakemission fra bedriften kommer væsentligt ned under BAT kravet.

For at sikre, at ansøger i praksis lever op til den fastlagte emissionsgrænseværdi, som er vurderet opnåeligt ved BAT, er der fastlagt relevante og nødvendige drifts- og egenkontrol vilkår for valgte staldsystemer samt anvendte teknikker/teknologier i godkendelsen.

Kommunens vurdering

Samlet set vurderer kommunen, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse ammoniakemissionen fra bedriftens anlæg. Der er indført BAT i det omfang, at kommunen vurderer det proportionelt i det konkrete tilfælde, hvor der er taget hensyn til den pågældende husdyrproduktion og størrelse.

3.6.2 Forbrug af vand og energi – besparende foranstaltninger

Anvendelse af ressourcerne vand og energi skal indgå som en integreret del af opfyldelse af princippet om BAT. Forbruget af vand og energi afhænger dog betydeligt af den enkelte bedrift og driftsmæssige forhold på denne. Der er derfor ikke fastlagt egentlige grænseværdier for disse parametre fra MST's side. Forbruget kan desuden afhænge betydeligt af, hvilke teknologiske løsninger der anvendes til begrænsning af andre forureningsparametre.

Jf. BREF-dokumentet/BAT-konklusionerne er det BAT at anvende energieffektiv belysning, brug af varmevekslere (hvis det er muligt), optimere udformningen og brug af ventilationssystemet, gennemføre eftersyn og rengøring af ventilatorer og temperaturstyring i stalde, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation. Disse tiltag er indarbejdet i husdyrgødningsbekendtgørelsens særregler for IE-husdyrbrug og der er derfor ikke sat særskilte vilkår herom.

I forhold til vandforbruget er det ifølge BREF-dokumentet/BAT-konklusionerne BAT at rengøre stalde og inventar efter hver produktionscyklus ved "i blødsætning" med efterfølgende højtryksrensning, at foretage kalibrering af drikkevandsanlæg for at undgå spild, at registrere vandforbrug, samt at finde og reparere evt. lækager og benytte drikkenipler over trug, runde drikketrug eller vandtrug afhængig af dyretype.

Kommunens vurdering

Anvendelse af BAT gennemføres via optimering af energieffektiviteten ved at installationer løbende kontrolleres og vedligeholdes, og ved at spild mindskes mest muligt. Samtidig vurderes det som BAT, at der gennemføres registreringer af forbruget, og at defekter identificeres og udbedres. Yderligere er det BAT, at der ved udvælgelse af udstyr er fokus på besparende egenskaber. Guldborgsund kommune vurderer, at bedriftens udnyttelse af energi og råvarer lever op til den standard, der skal gælde for et IE-husdyrbrug.

3.6.3 Management – godt landmandsskab

Management skal indgå som en integreret del af opfyldelse af princippet om BAT. Management handler i høj grad om de elementer, som er en naturlig del af driftslederens tilrettelæggelse af driften af bedriften, og er derfor en meget vigtig del af BAT.

Jf. MST's vejledning, BAT-konklusionerne og BREF-dokumentet kan det betragtes som BAT, at registrere forbruget af energi og næringsstoffer i produktionen. Herunder omfatter det fastlæggelse af mål for husdyrholdets næringsbehov i forhold til forventet tilvækst, udarbejde foderplaner, der sikrer en optimal udnyttelse af foderets næringsstoffer og, at foderforbruget løbende følges. Disse elementer indgår i dansk husdyrproduktion gennem fastlæggelse af retningsgivende normer for husdyrholdets næringsbehov.

Tilsvarende kan det betragtes som BAT, at søge at opnå størst mulig udnyttelse af næringsstofferne i både husdyrgødning og handelsgødning gennem gødningsplanlægning og gødningsregnskaber - elementer som allerede er implementeret i dansk lovgivning.

Forhold relateret til håndtering af landbrugsarealerne og håndtering/udbringning af husdyrgødning er ikke reguleret gennem husdyrbrugloven, og på baggrund heraf er der ikke vurderet yderligere på disse forhold i denne godkendelse.

BAT i henhold til god management/godt landmandsskab omfatter ligeledes regelmæssig kontrol, reparation og vedligeholdelse af udstyr og tekniske anlæg på bedriften samt rengøring, renholdelse, skadedyrebekæmpelse og korrekt opbevaring af døde dyr.

Endvidere betragtes det som BAT at sikre, at ansatte har den nødvendige uddannelse og oplæring, samt at der forefindes beredskabsplaner på bedriften, der sikrer hensigtsmæssig adfærd ved uforudsete hændelser.

Alle disse forhold er omfattet af godkendelsesbekendtgørelsens særregler for IE-brug og derfor direkte bindende for bedriften. Der er derfor ikke sat vilkår om disse forhold.

Endvidere er der stillet vilkår om, at alle der arbejder på bedriften, skal være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen. Dette vil være med til at sikre, at godkendelsens vilkår bliver overholdt.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at bedriften ved overholdelse af de gældende regler og de i ansøgningen angivne forhold omkring staldindretning, foder, vedligeholdelse, renholdelse, skadedyrebekæmpelse, opbevaring/behandling af husdyrgødning, forbrug af vand og energi samt efterlevelse af stillede vilkår og gældende lovgivning, lever op til BAT-niveauet inden for området management.

3.6.4 Støj, lugt og støv

Forhold omkring gener i relation til støj, lugt og støv, og anvendelse af BAT skal vurderes med udgangspunkt i lokale forhold.

De lokale forhold er vurderet i tidligere afsnit i denne miljøgodkendelse, og det er af kommunen vurderet, at alle gældende krav jf. husdyrbrugloven og tilhørende bekendtgørelse samt husdyrgødningsbekendtgørelsen kan overholdes.

For IE-husdyrbrug er der krav om miljøledelsessystem, hvori der indgår udarbejdelse og gennemførelse af støjhåndteringsplan. Krav om konkret måling af støj- og lugtemissioner i henhold til BAT-konklusionerne finder kun anvendelse, hvor der forventes og/eller dokumenteres støj- og/ lugtgener i følsomme omgivelser.

Til forebyggelse af støjgener er det vurderet BAT, at overholde gældende støjgrænser og i øvrigt via forskellige driftsforanstaltninger begrænse støjende aktiviteter mest muligt, samt benytte støjsvagt udstyr.

I relation til støv fremhæver BAT-konklusionerne, at støvemissioner fra stalde skal reduceres meste muligt. I forhold til kravet om systematisk overvågning af støv fra bedriften, vurderes det, at bedriftens kontinuerlige fokus på at minimere støvemissioner på bedriften er tilstrækkeligt, og krav om deciderede målinger af støvemissioner ikke er påkrævet.

Kommunens vurdering

Guldborgsund kommune vurderer på baggrund af ovenstående og tidligere afsnit, at der er anvendt BAT i relation til parametrene støj, lugt og støv på bedriften.

3.6.5 Opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Jævnfør BREF/BAT-konklusionerne er det BAT at opbevare gylle i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger, samt at minimere omrøring af gyllen. Beholderens bund og vægge skal være tætte og korrosionsbeskyttede. Beholderne skal tømmes jævnligt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse – normalt 1 gang årligt, og der bør kun omrøres i gyllen umiddelbart før tømning af beholderen. Endvidere er det BAT at overdække beholderen med fast låg eller med et naturligt flydelag, der er etableret med snittet halm eller tilsvarende.

De danske byggeblade for gyllebeholdere sikre beholdernes stabilitet, tæthed og styrke. Endvidere sikrer de danske krav om beholderholderkontrol, at der er jævnligt tilsyn med beholderens tilstand. Der er endvidere lovkrav om overdækning enten med flydelag eller telt/låg. Dog er der ikke krav om overdækning når gyllen er forsuret.

Jf. almindelig lovgivning udarbejdes der hvert år mark-/ og gødningsplaner, hvorved det sikres, at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, klimaforhold, sædskifte, dræning/vanding, planternes udbytte samt følsomme vandområder. En del af udbringningsteknikkerne beskrevet i BREF/BAT-konklusionerne er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem.

Pr. 1. august 2017 overtog Landbrugs- og fiskeristyrelsen reguleringen og kontrollen med udbringningsarealerne, som derved dækkes af de generelle regler. Området er ikke omfattet af godkendelseskravet, og vil derfor ikke blive gennemgået yderligere.

Den eksisterende gyllebeholder på Hønselægget 2 har naturligt flydelag, mens de 2 nye indeholder forsuret gylle og dermed er fritaget for kravet om flydelag. I godkendelsen er der sat vilkår om, at omrøring begrænses mest muligt.

Kommunens vurdering

Guldborgsund kommune vurderer, at de tidligere omtalte vilkår i sammenhæng med husdyrgødningsbekendtgørelsen vil sikre, at indretning og drift af gyllebeholderen lever op til BAT-kravene. Dette gælder både i forhold til emissioner til luft, jord og vand. Kommunen har vurderet, at opbevaring og håndtering af husdyrgødningen opfylder kravet om BAT, ligesom det vurderes, at der i forbindelse med bedriftens drift tages de fornødne hensyn til naboer og omgivelser i øvrigt.

3.6.6 Miljøledelse

IE-husdyrbrug skal have et miljøledelsessystem, som led i at forbedre husdyrbrugets overordnede miljøforhold. Den, der er ansvarlig for driften af husdyrbruget, skal gennemføre og overholde et miljøledelsessystem, herunder:

1. Formulere en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold.
2. Fastsætte miljømål.
3. Udarbejde handlingsplaner for det eller de fastsatte miljømål.
4. Minimum 1 gang årligt evaluere miljøarbejdet og om nødvendigt foretage justeringer af mål og handeplaner.
5. Minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet.

Miljøledelsessystemet skal kunne dokumenteres. Dokumentationen skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende i forbindelse med tilsyn.

I Miljøledelsen skal indgå oplæring af personale. Oplæringen skal omhandle:

1. Relevant lovgivning.
2. Transport og udbringning af gødning.
3. Planlægning af aktiviteter.
4. Beredskabsplanlægning og -styring.
5. Reparationer og vedligeholdelse af udstyr.

Oplæringsmaterialet skal være tilgængeligt for personalet og opdateres løbende og skal kunne fremvises på forlangende ved tilsyn.

Kravet om miljøledelsessystem skal opfyldes fra det tidspunkt, hvor IE-husdyrbruget får en miljøgodkendelse efter § 16a, stk. 2 i husdyrloven. Da kravene om miljøledelse er fastsat via lovgivningen, er der ikke vurderet behov for fastsættelse af vilkår med denne godkendelse. Overholdelsen af reglerne om miljøledelse indgår i det regelmæssige tilsyn efter miljøtilsynsbekendtgørelsen.

Miljøstyrelsen har udarbejdet en vejledning "Miljøledelse for husdyrbrug" som kan følges.

3.6.7 Alternativer til teknologi, teknik og foranstaltninger

Ansøger har beskrevet følge overvejelser i forhold til til-/ og fravalg af alternativer til teknologier, teknikker og andre foranstaltninger til overholdelse af BAT.

I de eksisterende stalde er det fravalgt at etablere luftrensning, gyllekøling, svovlsyrebehandling af gyllen, idet det ikke er proportionelt at etablere disse anlæg i eksisterende stalde.

I den nye stald er der valgt at etablere JH forsuring NH₄⁺ i kombination med JH Smellfighter. Den kombinerede teknik nedbringer lugt- og ammoniakemissionen til under lovkravene. Det er vurderet, at der ikke er andre godkendte teknikker, der er effektive nok til at sikre overholdelse af lugtkravene. Da den kombinerede teknik samtidigt mere end opfylder kravet om ammoniakreduktion er det vurderet at der ikke p.t. findes godkendte alternativer, der kan nedbringe den ansøgte produktions lugt- og ammoniakemission til under lovkravene.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at bedriften lever op til BAT, og der er redegjort tilstrækkeligt i forhold til til-/ og fravalg af teknologi/teknik.

3.6.8 Samlet vurdering af BAT

Ansøger har redegjort for bedriftens valg af BAT. Der er i redegørelsen foretaget en vurdering af virkemidler til begrænsning af skadelige miljøpåvirkninger og en vurdering for fravalg af virkemidler.

Guldborgsund Kommune vurderer i forbindelse med en helhedsindsats for efterlevelse af princippet om BAT, at anvendelse af BAT med hensyntagen til tekniske muligheder og med udgangspunkt i proportionalitetsprincippet er overholdt. Ved denne vurdering er der således taget hensyn til bedriftens type og størrelse.

Samlet set vurderes det, at bedriften har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra bedriftens anlæg ved anvendelse af BAT.

3.7 DOKUMENTATION

Dokumentationen for egenkontrollen skal have en sådan form, at den tydeligt viser, at vilkårene i miljøgodkendelsen er overholdt, uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktioner.

I vilkårene er der stillet krav om dokumentation for følgende forhold:

- Foderblandings- og foderstrategi mht. fasefodring, reduceret indhold af råprotein, letfordøjeligt uorganisk fosfat og/eller fytase.
- Korrekt bortskaffelse af farligt affald.
- Det årlige forbrug af el, vand og diesel, med forklaring på evt. udsving m.m.
- Driftsuheld og andre væsentlige uregelmæssigheder i driften.
- Miljøledelse
- Beredskabsplan incl. Plan for kontrol, reparation og vedligehold.
- Korrekt drift af JH forsuring NH₄⁺ i kombination med JH Smellfighter.
- Autoriseret service på ventilationsanlæg og andre mekaniske anlæg
- Kontrol af flydelag og beholderkontrolrapporter.

Dokumentation for overholdelse af vilkårene skal opbevares i mindst 5 år. Guldborgsund Kommune skal ved tilsyn og kontrol have adgang til den nævnte dokumentation.

Da der er tale om et IE-husdyrbrug, er ansøger forpligtiget til at redegøre for optimering af forskellige produktionsprocesser. Ansøger er således forpligtiget til at føre journal over brug af sprøjtemidler, spredning af uorganisk- og organisk gødning på markerne i form af mark-, sprøjte- og gødningsplan, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons forbrug. Vandforbruget opgøres årligt i forbindelse med regnskabet. Der udarbejdes APV samt uddannelsesforløb for de ansatte. Egenkontrol, vedligeholdelse og eftersyn af produktionsapparatet foretages dagligt eller efter behov. Medicinforbrug registreres efter gældende love, og der udarbejdes E-rapporter med opgørelser over antal døde grise og foderforbrug. Kontrol med gødningsmængder, gødningsanvendelse, antal dyr etc.

udføres efter gældende lovkrav (gødningsregnskab og husdyrindberetning) og kontrolleres af offentlig myndighed. Anvendelse og udarbejdelse af mark-/gødningsplaner er et af hovedpunkterne i BAT-kravene. Det opfyldes via de danske lovkrav til gødningsregnskaber. Det er et styringsredskab, der sikrer, at afgrøderne gødes efter behov, at gødning tilføres markerne når vejret tilsiger det så næringsstofudledningen til det omgivende miljø minimeres. Ventilationsanlæg i staldene rengøres og efterses i forbindelse med vask af staldene (BAT).

Årlig indberetning

Jf. § 50 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal IE-brug en gang årligt indsende følgende informationer til Kommunen:

1. Logbøger for eventuel miljøteknologi (ikke relevant).
2. Dokumentation for miljøledelsessystem (afsnit 3.6.6).
3. Logbog for gennemførte kontroller (afsnit 3.7.1).
4. Dokumentation for overholdelse af fodringskrav (afsnit 3.3.4).

Informationerne skal angå der forudgående kalender år og indsendes hvert år senest den 31. marts til kommunen, dog ikke såfremt kommunen har været på tilsyn inden for kalenderåret.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at gennemførelse af den beskrevne egenkontrol og overholdelse af de stillede vilkår i øvrigt vil medføre, at der løbende holdes øje med, at de givne forudsætninger for miljøgodkendelsen overholdes, og at det er dokumenteret, således at kommunen ved tilsyn eller på efterspørgsel kan kontrollere dette. Guldborgsund Kommune vurderer desuden, at bedriftens optimering af produktionsprocesser lever op til den standard, der skal gælde for IE-husdyrbrug.

3.8 MILJØKONSEKVENSRAPPORT OG VURDERING

Der er krav om miljøkonsekvensrapport jf. § 4 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ved husdyrbrug der udleder mere end 3.500 kg NH₃-N pr. år og/eller er et IE-husdyrbrug. Den ansøgte produktion er både IE-brug og udleder mere end 3.500 kg NH₃-N pr. år.

Ansøgninger om miljøgodkendelse af et IE-husdyrbrug efter § 16a, stk. 2 skal således indeholde en miljøkonsekvensrapport og deraf følgende vurdering. Miljøkonsekvensrapporten skal rumme oplysninger om husdyrbrugets væsentlige direkte og indirekte virkninger på følgende områder:

1. Befolkningen og menneskers sundhed.
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter.
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet.
5. Samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
6. Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

Ud fra ovenstående faktorer skal miljøkonsekvensrapporten jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1, pkt. D som minimum omfatte følgende oplysninger:

- 1) En beskrivelse af det ansøgte med oplysninger om:
  - a) Det ansøgtes placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender.
  - b) Det ansøgtes forventede væsentlige og eventuelle kumulative indvirkninger på miljøet.
  - c) Det ansøgtes særkender eller de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet.
  - d) Den eller de rimelige alternative løsninger, som ansøger har undersøgt, og som er relevante for det ansøgte og dets særlige karakteristika, samt hovedårsagerne til den eller de valgte løsninger under hensyn til det ansøgtes indvirkninger på miljøet.
- 2) Et samlet, ikke-teknisk resumé af ovenstående oplysninger (pkt. 1a til d) samt oplysninger om påtænkte foranstaltninger ved IE-husdyrbrugets ophør.
- 3) Oplysninger om den kompetente ekspert, der har udarbejdet miljøkonsekvensrapporten.

Kravene (i pkt. B og D jf. § 4 i bilag 1 i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse mv. af husdyrbrug) fastlægger samlet de oplysninger, som ansøger skal fremlægge i miljøkonsekvensrapporten under hensyntagen til det ansøgtes særlige karakteristika, herunder dets placering og teknisk kapacitet samt forventede indvirkning på miljøet. Kravene tager udgangspunkt i de særlige karakteristika, som gør sig gældende for husdyrbruget og for det miljø, som kan forventes at blive berørt af husdyrbruget. Kravene er integreret i det digitale selvbetjeningssystem www.husdyrgodkendelse.dk.

Miljøkonsekvensrapporten er vedlagt som bilag 3.

Befolkningen og menneskers sundhed herunder luft og klima

Lugtemissionen forekommer fra selve staldanlæggene, samt fra opbevaringen og håndtering af husdyrgødning. Der tilstræbes en god renholdelse i og omkring staldene, og flydelag på gyllebeholdere / forsuring af gyllen begrænser lugtpåvirkningen af omgivelserne. Desuden foretages der en aktiv flue- og skadedyrsbekæmpelse på bedriften.

Bedriften efterlever alle gældende regler for veterinær status og sundhed. Risikoen ved MRSA eller antibiotikaresistens håndteres af generelle veterinærregler.

Der er vurderet, at der ikke er væsentlige støjkloder på bedriften. Alle transporter til og fra bedriften vil så vidt muligt foregå i dagtimerne og på hverdage. Det forventes desuden ikke, at den udendørs belysning på bedriften vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende. Der henvises til tidligere afsnit i denne miljøgodkendelse for uddybning af de forskellige parametre.

Guldborgsund Kommune vurderer, at påvirkninger fra støj, støv og transport som følge af det ansøgte hverken i sig selv eller i kombination med andre husdyrbrug vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende. Det gælder ligeledes for lugt samt bekæmpelse af fluer og skadedyr. Kommunen vurderer sammenfattende, at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige gener for de omkringboende eller en forringelse af luften og klimaet.

Biologiske mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter

Der henvises til tidligere afsnit i denne miljøgodkendelse for redegørelse af, at det ansøgte er vurderet ikke at have væsentlig påvirkning på hverken kategori 1-, 2-natur eller yngle-/rasteområder for bilag VI-arter. Ammoniakpåvirkningen af omgivelserne er med denne miljøgodkendelse begrænset ved forskellige teknikker/teknologier

Guldborgsund Kommune vurderer, at ammoniak depositionen samlet set ikke vil udgøre en væsentlig påvirkning af det nærmeste Natura 2000-områdes udpegningsgrundlag – hverken i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter (kumulation). Ligeledes vurderes det, at det ansøgte ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV eller arternes raste-/levesteder. Påvirkningen fra bedriften vurderes dermed at være i overensstemmelse med habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 1 samt § 11, stk. 1, og kræver ikke udarbejdelse af konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsens regler herom. Samlet vurderer Guldborgsund Kommune, at ammoniak depositionen fra det ansøgte ikke vil medføre en forringelse af naturområderne og dermed den biologiske mangfoldighed.

Jordarealer, jordbund og vand

I forbindelse med det ansøgte vil der blive bygget en ny stald, plus 2 gyllebeholdere, en foderlade og 3 fodersiloer. Alle anlæg placeres i tæt tilknytning til eksisterende bygninger og det samlede anlæg bliver koncentreret på et begrænset areal. På baggrund heraf er det vurderet, at der ikke vil være væsentlig påvirkning af jordarealer. Dyrkningen af arealer herunder jordbehandling mm. varetages igennem de generelle regler, og indgå derfor ikke i denne miljøgodkendelse.

Der henvises til tidligere beskrivelser i forhold til vandforbrug og anvendelse af vandbesparende foranstaltninger i relation til BAT.

Guldborgsund Kommune vurderer, at bedriften er indrettet og drives, således, at de evt. driftsforstyrrelser, uheld og risici, der kan opstå på et husdyrbrug af denne type og størrelse, modvirkes. Ansøger har truffet de fornødne foranstaltninger for at forebygge forurening af jord og grundvand, og Guldborgsund kommune vurderer derfor, at bedriften ikke har en negativ påvirkning af jordarealer og jordbunden. Samlet vurderer Guldborgsund kommune, at det ansøgte ikke vil medføre en forringelse af jord og vand.

Materielle goder, kulturarv og landskabet

I forbindelse med det ansøgte vil der blive bygget nyt. Men som tidligere beskrevet i afsnit 3.2.2, 3.2.3 og 3.2.4 er det vurderet, at der ikke vil være væsentlig påvirkning af landskabelige forhold. Dyrkningen af arealer herunder jordbehandling mm. varetages igennem de generelle regler, og indgå derfor ikke i denne miljøgodkendelse.

Guldborgsund Kommune vurderer, at det ansøgte ikke har en negativ indflydelse på materielle goder, kulturarv eller landskabet. Guldborgsund kommune vurderer desuden, at det ansøgte ikke medfører væsentlige direkte eller indirekte virkninger på de enkelte faktorer, hverken hver for sig eller på faktorer i samspil med hinanden.

Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer

Bedriften drives under opsyn, og der er rutiner på bedriften som sikrer, at fejl og mangler udbedres hurtigst muligt. Yderligere er der krav om udarbejdelse af

beredskabsplan, hvori forholdsreglerne i forbindelse med driftsuheld eller ulykker er beskrevet.

Guldborgsund Kommune vurderer, at rutinerne på bedriften sikrer, at der er en fornuftig drift. Udarbejdelse af en beredskabsplan vil sikre, at ansøger træffer de nødvendige foranstaltninger for at forebygge uheld og forurening. Der vurderes samlet, at ansøger har minimeret risici for større ulykker mv.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer samlet set, at kravene til miljøkonsekvensrapporten, dennes form og kvalitet er opfyldt. Det er kommunens opfattelse, at det ansørgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger er beskrevet, påvist og vurderet tilstrækkeligt. Samtidig er der vurderet på eventuelle samspil mellem de forskellige faktorer. Det er samtidig vurderet, at miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af kompetent fagperson.

3.9 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIV

3.9.1 Alternative løsninger

Ansøger har vurderet, at det er mest hensigtsmæssigt at udvidelsen foretages i tæt tilknytning til det eksisterende anlæg. Den ønskede placering af de nye anlæg giver den mest rationelle drift, samtidigt med at den medfører mindst mulig inddragelse af landbrugsjord, samt tillader evt. fremtidig udvikling af bedriften. Der udover er der et ønske om at komme over på de nye regler, der giver mere fleksibilitet i udnyttelsen af de eksisterende rammer. Der er derfor ikke set på alternativer.

3.9.2 0-alternativ

Et 0-scenarie på denne bedrift vil betyde, at produktionen på bedriften var låst og der ikke ville være mulighed for at udnytte de eksisterende rammer optimalt.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at overgang til de nye mere fleksible godkendelser er et nødvendigt skridt for bedriften, hvis den skal kunne udnytte de eksisterende rammer på et lønsomt niveau. Samtidigt vurderes det, at de ønskede nye anlæg er placeret så optimalt som muligt både i forhold til drift og landskabelige hensyn.

3.10 HUSDYRBRUGETS OPHØR

Da der er tale om et IE-husdyrbrug skal der i denne godkendelse indgå beskrivelse og vurdering af foranstaltninger ved husdyrbrugets ophør hovedsagligt i relation til vurderinger i forhold til jordforureningsloven. Dette omhandler afhjælpning af jord- og grundvandsforurening.

Driftsophør kan både omfatte, når aktiviteter på IE-husdyrbruget ophører helt, eller hvis produktionen/kapaciteten kommer under grænsen for IE-husdyrbrug jf. stipladsgrensener i lovgivningen.

Jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 51 skal driftsophør anmeldes til kommunalbestyrelsen. Anmeldelsen skal ske senest 4 uger efter driftsophør, og anmeldelsen skal indeholde oplæg til vurdering af risikoen for jordforurening m.m. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering med hensyn til menneskers sundhed og miljøet.

Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en væsentlig risiko for mennesker sundhed eller miljøet, skal vurderingen indeholde et oplæg til foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør en sådan risiko.

Da dette er lovkrav, er der ikke sat vilkår om ovenstående.

I forbindelse med ophør har ansøger oplyst, at der vil blive truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overlevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand. Nedlukning og oprydning vil ske i overensstemmelse med gældende lovgivning.

I det tilfælde at driftsophøret ikke er totalt men kun delvist, således at produktionen kommer under IE-grænsen, skal der søges om ny godkendelse til den nye lavere produktion.

Kommunes vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at de nævnte tiltag i forbindelse med ophør af produktionen er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre, at bedriften for eksempelvis ikke vil blive et attraktivt levested rotter.

3.11 HØRINGER

Offentliggørelse af ansøgning

Ved behandling af ansøgning om godkendelse efter § 16a, er der udvidede krav om offentlighed i forbindelse med kommunens behandling af sagen. Dette indebærer blandt andet, at ansøgningen skal annonceres offentligt så tidligt i processen som muligt.

Ansøgningen blev offentliggjort den 26. februar 2020 på DMA, miljøstyrelsens hjemmeside for digital miljøadministration.

Der indkom ingen bemærkninger til ansøgningen.

Grænseoverskridende virkning

Guldborgsund Kommune skal vurderer, om driften af det ansøgte vil kunne få en betydelig negativ indvirkning på miljøet i en anden medlemsstat.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at omfanget af det ansøgte ikke giver anledning til væsentlige påvirkninger på miljøet i en anden medlemsstat, og derfor ikke er omfattet af krav om offentlig høring forud for behandlingen af ansøgningen.

Høring

Udkastet til miljøgodkendelse er sendt i forhøring hos ansøger og ansøgers konsulent. Derudover har det været sendt i høring hos ansøger, ansøgers konsulent og naboer i 30 dage, med høringsfrist d. 3. juli 2020.

Omfanget af høringsparter i området omkring bedriften er udvalgt på baggrund af en beregnet konsekvensafstand på 1.091 meter.

Der er ikke gennemført høring af samtlige ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til bedriften Hønselægget 2, ud over de ovenfor nævnte, da dette er vurderet af underordnet betydning.

Nabohøringen har givet anledning til følgende bemærkninger:

-
-
- .

Samlet er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at bemærkningerne ikke giver anledning til ændringer i tilladelsen, idet lugtberegningerne viser, at lugtgenerne falder en anelse i forbindelse med de ansøgte ændringer.

4 SAMLET VURDERING OG KONKLUSION

I henhold til de beregninger, der gennemføres i det elektroniske ansøgningsystem, kan produktionsudvidelsen gennemføres uden at overskride de beskyttelsesniveauer, der er udstukket i lovgivningen. Efter Guldborgsund Kommunes vurdering vil den ansøgte udvidelse af dyreholdet heller ikke give anledning til væsentligt gener for naboerne, hverken hvad angår transport, støj, fluer eller det samlede visuelle indtryk af bedriften. Ved overholdelse af de vilkår miljøgodkendelsen er betinget af, er det endvidere Guldborgsund Kommunes vurdering, at plante- og dyreliv i området samt i de områder, der ligger op til produktionsanlægget, ikke vil blive påvirket i negativ retning.

Samlet er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der kan meddeles miljøgodkendelse til den ansøgte, uden at det medfører væsentlige virkninger på miljøet. Ved overholdelse af vilkår i godkendelsen, har ansøger truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik. Samtidig kan bedriften drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Guldborgsund Kommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget kan ske i overensstemmelse med gældende regler. Yderligere er det vurderet, at driften kan gennemføres uden væsentlig påvirkning på miljøet, som dette er defineret i husdyrloven, herunder at det ansøgte ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller yngle- og levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.

Endelig er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der jf. oplysningerne i ansøgningsmaterialet er tænkt BAT ind i bedriftens indretning og drift i det omfang, at BAT ikke strider mod proportionalitetsprincippet.

5 BILAG

- Bilag 1: Situationsplan
- Bilag 2: Naturvurdering
- Bilag 3: Miljøkonsekvensrapport

Bilag 1 Situationsplan

GULDBORGSUND

NATURVURDERING TIL § 16 A MILJØGODKENDELSE AF LANDBRUG

HØNSELÆGGET 2, 4891 TOREBY L

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.1	Påvirkning fra stald og lager	3
1.1.1	Ammoniakfølsom natur	3
1.1.2	Natura 2000-områder	7
1.1.3	Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter	9

1.1 PÅVIRKNING FRA STALD OG LAGER

1.1.1 Ammoniakfølsom natur

Ammoniakfølsom natur er jf. husdyrlovens § 7 opdelt i tre kategorier.

Kategori 1-natur

Denne kategori omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Naturtyperne fremgår af bilag 3, punkt D i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

For de Natura 2000-naturtyper, som endnu ikke er kortlagt som kategori 1-natur (primært søer), skal kommunen vurdere påvirkningen og eventuelt fastsætte vilkår om maksimal deposition af ammoniak. Dette kræver en konkret besigtigelse for at bestemme søernes naturtype.

Kategori 1-natur omfatter ligeledes heder og overdrev beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 indenfor Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

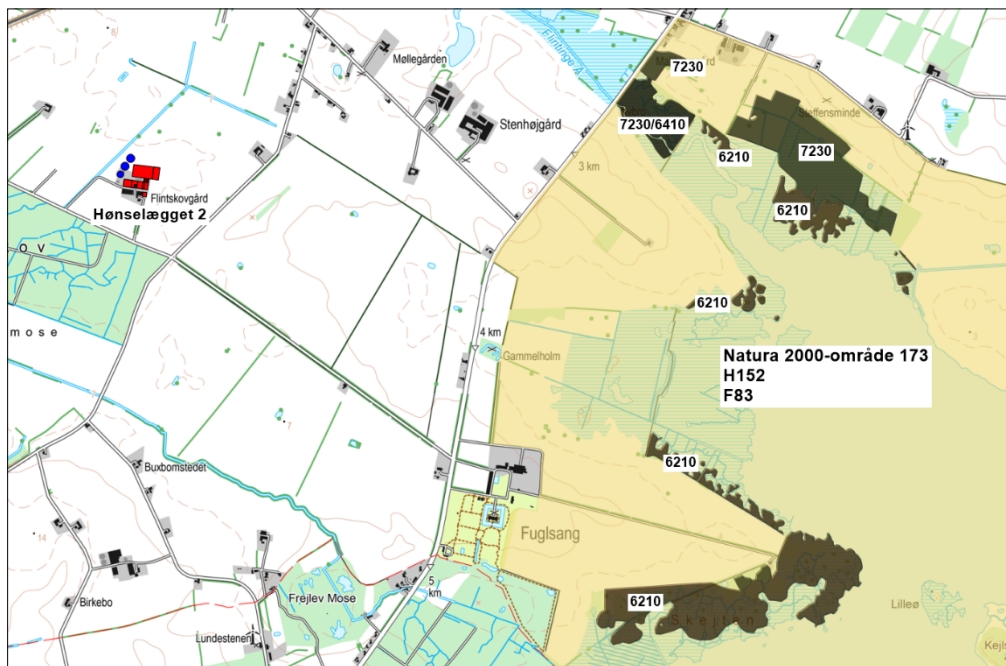
For kategori 1-natur gælder at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride følgende beskyttelsesniveau:

- 0,2 kg N/ha ved mere end 2 husdyrbrug (mere end 1 ejendom udover ansøger)
- 0,4 kg N/ha ved 2 husdyrbrug (ansøger samt 1 ejendom)
- 0,7 kg N/ha ved 1 husdyrbrug (ansøger)

Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):

- antal husdyrbrug over 150 kg NH₃-N pr. år indenfor 200 meter +
- antal husdyrbrug over 450 kg NH₃-N pr. år indenfor 200-300 meter +
- antal husdyrbrug over 750 kg NH₃-N pr. år indenfor 300-500 meter +
- antal husdyrbrug over 1.500 kg NH₃-N pr. år indenfor 500-1000 meter +
- antal husdyrbrug over 5.000 kg NH₃-N pr. år indenfor 1000-2500 meter.

Nærmeste kategori 1-natur i forhold til husdyrbruget er beliggende ved udløbet af Flintinge Å og ved Skejten ca. 2,1 – 3,2 km øst og sydøst for nærmeste anlæg på husdyrbruget, se kort 1. Naturområderne består af de kortlagte habitatnaturtyper 6210 kalkoverdrev, 6410 tidvis våd eng og 7230 rigkær. Alle naturområderne ligger i habitatområde 152 og fuglebeskyttelsesområde 83, som er en del af Natura 2000-område 173 Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og kyststrækningen ved Hyllekrog-Rødsand.

Kort 1. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 1-natur Natura 2000-område 173.

De anbefalede tålegrænser for naturområderne er (jf. Notat fra DCE af 6-9-2018):

6210 kalkoverdrev: 15-25 kg N/ha/år

6410 tidvis våd eng: 15-25 kg N/ha/år

7230 rigkær: 15-25 kg N/ha/år

Guldborgsund Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel mod den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen og er ifølge "National - Kvælstoftotal afsætning" på Danmarks Miljøportal beregnet til 13,1 kg N/ha/år i området omkring kategori 1-naturtyperne.

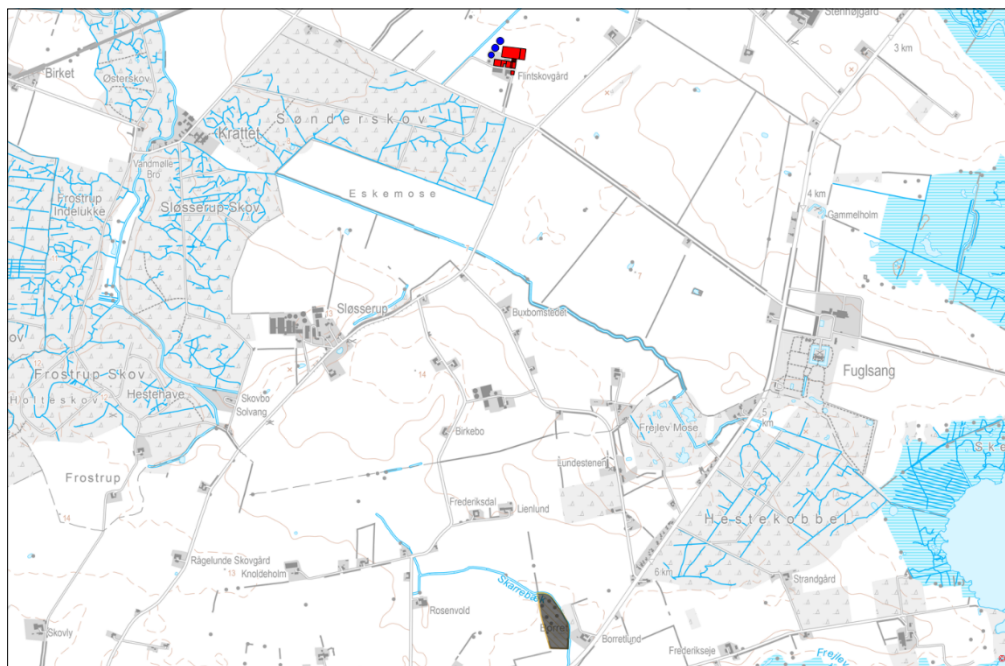
Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,1 kg $\text{NH}_3\text{-N/ha}$ i alle naturområderne med kategori 1-natur.

Ved brug af kumulations-modellen kan det konstateres, at der ud over ansøger ligger 2 andre husdyrbrug i det mest kritiske naturpunkt i den nærmeste kategori 1-naturtype. Den totale ammoniaktilførsel på naturområdet fra ansøger må derfor ikke overskride et beskyttelsesniveau på 0,2 kg N/ha.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur omfatter højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og som er beliggende udenfor Natura 2000-områder. For denne kategori gælder, at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride 1,0 kg $\text{NH}_3\text{-N/ha}$.

Det nærmeste kategori 2-naturområde er Borret overdrev, der ligger ca. 2,7 km syd for Hønselægget 2, se kort 2. Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,0 kg $\text{NH}_3\text{-N/ha}$ i naturområdet.

Kort 2. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 2-natur.

Kategori 3-natur

For kategori 3-natur gælder, at kommunen konkret skal vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove.

Skov defineres som arealer, der er større end ½ ha og mere end 20 meter brede, og som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, jf. skovlovens definition af skov.

En skov betegnes som ammoniakfølsom, når:

- 1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel "skovjordbund",
- 2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel "skovjordbund", eller
- 3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25.

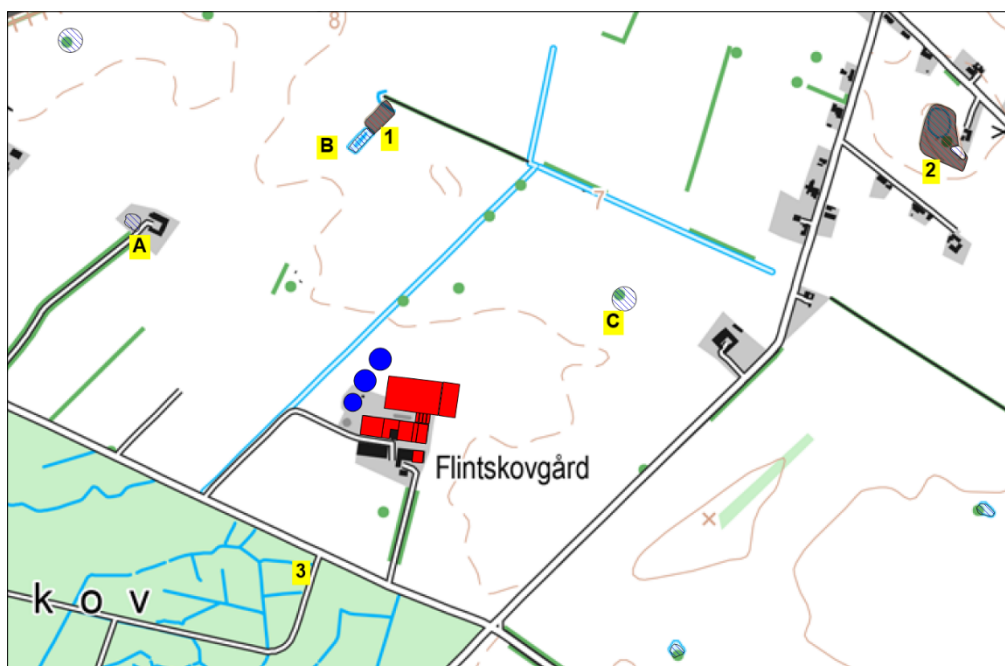
Naturtypernes tålegrænse overfor kvælstof fremgår af tabel 1.

Tabel 1. Naturtypernes tålegrænse for kvælstof. Kilde: Notat fra DCE af 6-9-2018.

Naturtype	Tålegrænse, kg N/ha
Overdrev	10-25 (sure overdrev 10-15; kalkholdige overdrev 15-25)
Hede	10-20 (tør hede 10-20; våd hede 15-25)
Mose og kær	5-30 (højmoser 5-10; hængesæk og tørvelavninger 10-15; fattigkær og hedemoser 10-20; kalkrige moser, væld og rigkær 15-30)

Baggrundsbelastningen med kvælstof er 14,5 kg N/ha i området, hvor Hønselægget 2 ligger jf. "National – Kvælstoftotal afsætning" på Danmarks Miljøportal.

I området omkring husdyrbruget ligger nogle naturtyper og skove, som er omfattet af kategori 3, se kort 3 og tabel 2. Merdepositionen af kvælstof fra henholdsvis den ansøgte drift og efter 8-års reglen er beregnet på kategori 3-naturen i det elektroniske ansøgningsystem. Ved 8-års reglen skal kommunen inddrage alle etableringer, udvidelser og ændringer, der er godkendt, tilladt eller anmeldt i løbet af de seneste 8 år i beregningen af merdepositionen.

Kort 3. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 3-natur (lokalitet 1-3) og beskyttet natur jf. naturbeskyttelseslovens § 3 (lokalitet A-C).

Tabel 2. Oversigt over kategori 3-natur ved husdyrbruget.

Lokalitet	Naturtype	Sårbare arter / natur	Beregnet merdeposition (nudrift)	Beregnet merdeposition (8-års drift)
1.	Mose	-	0,5 kg NH ₃ -N/ha	0,5 kg NH ₃ -N/ha
2.	Mose	-	0,3 kg NH ₃ -N/ha	0,3 kg NH ₃ -N/ha
3. Sønderskov	Skov	-	0,8 kg NH ₃ -N/ha	0,8 kg NH ₃ -N/ha

I en afstand af ca. 350 m nord for husdyrbruget ligger et mindre moseareal (punkt 1 på kort 3). Arealet er besigtiget i juni 2019 i forbindelse med kortlægningen af kategori 3-natur. Arealet er lysåbent, fugtigt og slås årligt. Naturtilstanden af mosen er ringe (IV).

Nordvest for husdyrbruget ligger ligeledes et mindre moseareal i en afstand af ca. 860 m (punkt 2 på kort 3). Mosen er besigtiget i august 2015. Langt det meste af arealet er tilvokset med pilekrat. I randen mod syd findes et meget værdifuldt parti domineret af bl.a. vandmynte og kryb-hvene, og hvor der findes en stor bestand af løgurt, som er sjælden i Danmark. Naturtilstanden af mosen er moderat (III).

Nærmeste skov, som vurderes at være ammoniakfølsom ud fra, at der har været skov på arealet i lang tid, er Sønderskov (punkt 3), som ligger ca. 210 m syd for Hønselægget 2.

Skoven er fredskov og fremgår af de høje målebordsblade fra perioden 1862-1899 som skov. Skoven består primært af løvtræer med partier med nåltræer.

Beskyttet natur, der ikke er kategori-natur.

Ferske enge, strandenge og næringsrige søer/vandhuller er naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, men som ikke er kategori-natur. Omkring husdyrbruget ligger tre vandhuller henholdsvis 440 m vest for, 330 m nord for og 290 m nordøst for husdyrbruget (punkt 1-3 på kort 3). Merdepositionen fra den ansøgte produktion er 0,6 kg NH₃-N/ha i vandhul A, 1,1 kg NH₃-N/ha i vandhul B og 2,1 kg NH₃-N/ha i vandhul C, se yderligere beskrivelse i afsnit 1.1.3. På dette grundlag vurderes det, at den ansøgte produktion ikke vil medføre tilstandsændringer i nærliggende § 3-naturtyper, og at husdyrbruget kan drives på stedet uden at indebære en væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 34 stk. 1 nr. 2.

Kommunens vurdering

Kategori 1-natur

Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,1 kg NH₃-N/ha i alle naturområderne med kategori 1-natur.

Da den totale ammoniakdeposition fra det samlede ansøgte anlæg i kategori 1-naturområderne ligger under 0,2 kg NH₃-N/ha/år, er det ikke påkrævet at vurdere nærmere på eventuel kumulation med andre husdyrbrug, da det højeste beskyttelsesniveau er overholdt.

Kommunen vurderer, at den ansøgte drift af anlægget ikke vil påvirke kategori 1-naturen og dermed udpegningsgrundlaget i det pågældende habitatområde på en måde, der hindrer målopfyldelsen for habitatområdet. Endvidere kan det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af naturområdet, selvom beskyttelsesniveauet er overholdt.

Kategori 2-natur

Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion på husdyrbruget er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha i naturområdet. På denne baggrund vurderes det, at det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning med ammoniak af det nærmeste kategori 2-natur.

Kategori 3-natur

Den ansøgte produktion på Hønselægget 2 må ikke medføre, at tilstanden i kategori 3-naturtyperne påvirkes negativt. Dette kan undersøges ved at sammenholde naturtypernes tålegrense for kvælstof med den beregnede merdeposition med kvælstof fra det ansøgte dyrehold.

Da merdepositionen med kvælstof i den nærmeste kategori 3-natur er beregnet til mindre end 1,0 kg NH₃-N/ha, vurderes det, at der ikke sker en tilstandsændring i disse naturområder. Det vurderes derfor, at der ikke skal stilles vilkår i forhold til kategori 3-naturområderne.

1.1.2 Natura 2000-områder

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som til sammen danner et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. I Danmark kaldes områderne også for internationale naturbeskyttelsesområder, og her indgår også ramsar-områderne. Der er 254 habitat-, 113 fuglebeskyttelses- og 27 ramsar-områder i Danmark.

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugsloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 1. Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegningsgrundlag.

Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 2, foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Den fælles målsætning for de udpegede områder er, at de naturtyper og arter, som et område er udpeget for at beskytte, skal have en gunstig bevaringsstatus.

Nærmeste Natura 2000-område i forhold til stald og lager på Hønselægget 2 er område nr. 173 Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og kyststrækningen ved Hyllekrog-Rødsand, som på dette sted består af habitatområde 152 og fuglebeskyttelsesområde 83. Afstanden fra husdyrbruget er ca. 1,5 km til Natura 2000-området, se [kort 1](#).

Natura 2000-området består overvejende af et marint areal. Landarealet udgøres af en mere eller mindre bred strimmel land langs det afgrænsede marine område. Strandenge med deres salttålende plantearter findes typisk som langstrakte bånd i kystlinjen. Bag disse, hvor kalkholdigt trykvand træder frem, optræder flere steder rigkær, og i baglandet, på morænejorden, af og til kalkoverdrev (jf. basisanalysen for Natura 2000-området). Udpegningsgrundlaget fremgår af tabel 3.

Tabel 3. Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område 173 (H152 og F83).

Udpegningsgrundlag for habitatområde H152		
Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Næringsrig sø (3150)
	Vadeflade (1140)	Brunvandet sø (3160)
	*Lagune (1150)	Kalkoverdrev (6210)
	Bugt (1160)	*Surt overdrev (6230)
	Rev (1170)	Tidvis våd eng (6410)
	Strandvolde med enårige planter (1210)	Urtebræmme (6430)
	Strandvolde med flerårige planter (1220)	Rigkær (7230)
	Klinter eller klipper ved kysten (1230)	Bøg på mor (9110)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Bøg på muld (9130)
	Strandeng (1330)	Bøg på kalk (9150)
	Forklit (2110)	Ege-blandskov (9160)
	Hvid klit (2120)	*Elle- og askeskov (91E0)
	*Grå/grøn klit (2130)	
	Klitlavning (2190)	* angiver prioriteret naturtype eller art
	Kransnålalge sø (3140)	
Arter:	Skæv vindesnegl	Damflagermus
	*Eremit	Gråsæl

Stor vandsalamander	Spættet sæl
Bredøret flagermus	

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F83		
Kyststrækningen ved Hyllekrog-Rødsand		
Arter:	Skarv (rastende)	Rørhøg
	Rørdrum	Blishøne (rastende)
	Knopsvane (rastende)	Klyde
	Sangsvane (rastende)	Spilletterne
	Sædgås (rastende)	Fjordterne
	Mørkbuget Knortegås (rastende)	Havterne
	Hvinand (rastende)	Dværgterne
	Lille Skallesluger (rastende)	Mosehornugle
	Havørn	Plettet rørvagtel

I Danmark findes tillige 60 naturtyper (lysåben natur, skovtyper, søer, vandløb og marine naturtyper), der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag I, som beskyttede i Natura2000-områderne. Flere af disse naturtyper er særligt truede (såkaldt prioriterede), hvilket medfører et særligt ansvar for beskyttelsen.

Nærmeste forekomst af terrestriske habitatnaturtyper indenfor Natura 2000-området er kategori 1-naturtyperne 6210 kalkoverdrev, 6410 tidvis våd eng og 7230 rigkær, som ligger ved udmundingen af Flintinge Å og ved Skejten, se beskrivelse og vurdering i afsnit 1.1.1 og kort 1.

Kommunens vurdering

Den totale deposition af ammoniak fra den ansøgte produktion overstiger ikke bekendtgørelsens fastlagte beskyttelsesniveau for nærmeste ammoniakfølsomme habitatnatur i Natura 2000-området. Kommunen vurderer, at projektet på Hønselægget 2 ikke i sig selv påvirker disse naturtyper og dermed arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Samlet vurderes det, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område 173 ikke vil blive negativt påvirket, og dermed at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke Natura 2000-området væsentligt.

1.1.3 Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter

I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12. I Guldborgsund Kommune findes sikkert, med stor sandsynlighed eller er tidligere fundet 25 dyre- og plantearter, som er omfattet af bilag IV (Tabel 5, sidst i dokumentet).

Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder og yngle- og/eller rasteområder. Ved godkendelse af projekter skal kommunen vurdere, om projektet beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for Bilag IV-arterne. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker

beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Udover beskyttelseskrævende Bilag IV-arter skal ansøgningen vurderes i forhold til rødlistede og fredede arter. Bilag IV-arternes status i Guldborgsund kommune fremgår af tabel 5, sidst i dokumentet.

Padder

Det følger af Miljøstyrelsens husdyrvejledning at inden for en afstand på 300 m fra stald/lager kan depositionen af kvælstof henføres til punktkilden (stald/lager). Ved større afstande vil en påvirkning fra punktkilden (stald/lager) ikke kunne adskilles fra den diffuse forurening.

Kort 4. Beliggenheden af beskyttede vandhuller (blå, skraveret signatur) ved husdyrbruget. Den pink streg angiver afstanden på 300 m fra husdyrbrugets stalde og gødningslagre.

Tabel 4. Beregning af ammoniakdepositionen fra husdyrbruget.

	Afstand fra anlæg	Retning	Totaldeposition	Merdeposition nudrift	Merdeposition 8-års drift
Vandhul C	290 m	NØ	3,8 kg NH ₃ -N/år	2,1 kg NH ₃ -N/år	2,1 kg NH ₃ -N/år

Inden for en afstand af 300 m fra husdyrbruget er der et enkelt vandhul, se kort 4. En beregning af ammoniakdepositionen fra den ansøgte produktion fremgår af tabel 4. Vandhullet er besigtiget i 2009 i forbindelse med behandlingen af en husdyrgodkendelse i området. Vandhullet er næringsrigt og skygget af store træer. Ved besigtigelsen blev der set en springfrø. Af luftfoto fra 2019 fremgår det, at der fortsat er store træer omkring vandhullet.

De øvrige små områder med græs, urter og træer, som ligger inden for 300 m af husdyrbruget er på nuværende tidspunkt vurderet til ikke at være beskyttet natur jf. naturbeskyttelseslovens § 3.

Flagermus

Potentielle levesteder for flagermus findes i stalde, lader, træer m.m. Det forventes at omkring 5 flagermusarter kan findes i denne del af kommunen (Tabel 5, sidst i dokumentet med beskrivelser af bilag IV-arter). Ved projektet opføres der en ny stald, siloer og gyllebeholdere, og nogle af de eksisterende stalde renoveres og ombygges indvendigt. Endvidere nedtages nogle klimacontainere.

Andre bilag IV-arter, sårbare eller fredede arter

Det vurderes ikke sandsynligt, at der inden for området findes andre bilag IV-arter end padder og flagermus. Endvidere er der ikke kendskab til forekomst af andre sjældne, sårbare eller fredede arter inden for området.

Kommunens vurdering

Padder

Bilag IV-padderne kan blive påvirket ved, at deres yngle- og rastesteder kan ændres som følge af merbelastning med kvælstof fra stald og lager. Det er påvist, at tilførsel af 1 kg N/ha og derover kan medføre tilstandsændringer i et naturområde jf. Miljøstyrelsens husdyrvejledning. Merbelastningen med kvælstof fra den ansøgte produktion er beregnet til 2,1 kg NH₃-N/år i vandhullet, der ligger 290 m nordøst for stald og lager. Selvom dette overstiger niveauet på 1 kg N/ha, vurderes det ikke at medføre målbare tilstandsændringer af vandhullet og dermed beskadige yngle- og rasteområdet for bilag IV-padderne. Vandhullet er et næringsrigt vandhul, som modtager kvælstof fra andre kilder, herunder fra baggrundsbelastningen, som er 14,5 kg N/ha i området, hvor Hønselægget 2 ligger jf. "National – Kvælstoftotal afsætning" på Danmarks Miljøportal. Dette betyder, at vandhullet ikke er kvælstofbegrænset, og det vurderes, at en merbelastning på 2,1 kg NH₃-N/år ikke vil medføre ændringer i tilstanden af vandhullet og dermed, at bilag IV-paddernes yngle- og rastested ikke bliver beskadiget eller ødelagt ved gennemførelse af det ansøgte projekt.

Flagermus

Ved projektet fjernes nogle klimacontainere og nogle af de eksisterende staldbygninger renoveres. Ansøger skal derfor være opmærksom på, at flagermus i henhold til Artsfredningsbekendtgørelsen § 14, Bekendtgørelse nr. 1466 af 6-12-2018, ikke må slås ihjel, indfanges eller indsamles, uanset hvilken metode, der anvendes. I forbindelse med fjernelsen af klimacontainerne kan Vildtkonsulenten i Naturstyrelsen Storstrøm evt. kontaktes.

Tabel 5. Bilag IV arter i Guldborgsund Kommune, deres forekomst samt påvirkning

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
Brandts flagermus	Registreringerne i Guldborgsund Kommune begrænser sig til fund omkring Gedsergård Arten findes på lokaliteter i Lolland Kommune.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i huse (og træer). Overvintrer i kældre, miner m.v.
Damflagermus	Registreret omkring den nordlige del af Guldborgsund både på Lolland og Falster. En lille bestand, der jager i dette område.	Aktiviteter, der kan påvirke dens overvintrings- og jagtområder. Findes i huse og hule træer nær ved større vandflader, hvor den jager.
Vandflagermus	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens overvintringsområder. Findes i hule træer i nærheden af jagtområderne. Overvintrer i miner, kældre, brønde m.v. Jager over vandflader.
Frynseflagermus	En lokalitet i det østlige Lolland. Viden mangelfuld.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i hule træer, knyttet til skovområder. Overvintrer i miner, kældre m.v.
Trolldflagermus	Almindeligt forekommende i kommunen med undtagelse af Nordfalster.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i huse samt hule træer i ældre løvskov.
Dværgflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen. Er især knyttet til løvskovsrige områder.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Overvintrer i bygninger og hule træer.
Pipistrelflagermus	Findes på det sydligste af Falster. En lille bestand ved Gedser.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i huse samt hule træer.
Brunflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen. Er især knyttet til gamle løvskove og parker.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- over overvintringssteder. Er knyttet til hule træer i løvskov.
Sydflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i bygninger.

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
		Stærkt mennesketilknyttet art.
Bredøret flagermus	I 2002-2005 registreret ved Søholt og Hamborg Skov, Næsgård, Halskovvænge, Korselitze.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i bygninger, kældre m.v.
Langøret flagermus	Nordøstfalster, Sydfalster, Midt- og Nordøstlolland.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i bygninger og hule træer.
Markfirben	Muligvis forsvundet.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes på åbne, varme, solrige lokaliteter f.eks. vejskråninger, stendiger, kystskrænter og lign.
Stor vandsalamander	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Udsætning af fisk. Findes i lysåbne, ofte vegetationsrige, rene vandhuller.
Løgfrø	Sydøstlige Lolland samt Bøtø reservatet. Findes syd for Grønnegade.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Yngler i lysåbne, vegetationsrige, rene vandhuller. Raster på arealer med løs jord, hvor den kan grave sig ned.
Løvfrø	Evt. omkring Vignæs på Lolland og kysten øst for Kippinge på Falster.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i lysåbne, lavvandede vandhuller, rent vand, rig undervandsvegetation. Raster i brombærbuske, tjørn, gedebled, slåen m.v.
Springfrø	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Udsætning af fisk, ænder. Vandhuller uden fisk. Raster i bunker af sten og kvas i skove, levende hegn m.v.
Strandtudse	Vestlig side af det sydligste Falster samt Bøtø reservatet.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Findes i lavvandede, lysåbne, udtørrende vandhuller f.eks. på græssede strandenge. Raster i åbne områder med lav vegetation f.eks. græssede strandenge. Graver sig ned i jorden.

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
Grønbroget Tudse	<p>Nordøstfalster, Sydfalster, Midt- og Sydøstlolland.</p> <p>Har tidligere været ret almindelig på Falster, men den er gået stærkt tilbage.</p> <p>Findes omkring Store Musse</p>	<p>Ophør eller ændring af driften i yngleområder. Veje nær ynglesteder.</p> <p>Findes i lysåbne vandhuller med lav vegetation på brinkerne, og f.eks. markoversvømmelser. "Pionerart". Raster på land nær ynglevandhul f.eks. under sten, jordhuller.</p>
Spidssnudet Frø	<p>Almindeligt forekommende i hele kommunen.</p> <p>Registreret i Marielyst og Bøtø Plantage</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder.</p> <p>Findes i vandhuller og søer gerne i sammenhæng med anden natur (eng, mose).</p> <p>Raster i enge, sumpede områder nær ynglestedet.</p>
Grøn mosaikguldsmed	<p>Registreret i Korselitze Østerskov i 1912.</p> <p>Bør stadig eftersøges på egnede lokaliteter.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Yngler i søer og damme med Krebseklo.</p>
Stor kærguldsmed	<p>Horreby Lyng og Listrup Lyng.</p>	<p>Lever i mindre, brunvandede søer f.eks. næringsfattige tørvegrave. Beskyttede lokaliteter med sol og læ.</p>
Lys skivevandkalv	<p>Formentlig forsvundet.</p> <p>Registreret i 1975 i Horreby Lyng.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Lever i store og små søer med rent, klart - brunligt vand.</p>
Bred vandkalv	<p>Formentlig forsvundet.</p> <p>Registreret i 1976 i Horreby Lyng.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Lever i rene søer med klart eller svagt brunt vand og med bestande af større vårflyelarver. F.eks. skovsøer.</p>
Eremit	<p>Krenkerup Haveskov og Maltrup Skov på Lolland.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Lever i gamle løvtræer med smuldfyldte huller. I skove, parker.</p>
Mygblomst	<p>Tidligere registreret i Idalund Teglværk, Hanemose, Kartoffe Mose og Radsted Mose.</p> <p>Seneste fund mindst 30 år tilbage.</p>	<p>Tilgroning, vandstandssænkning.</p>

Miljøkonsekvensrapport

Miljøgodkendelse efter § 16a

Ansøgningskema: 214 153

Flintskovgård

Brian Høj Johansen

Hønselægget 2

4891 Toreby L

Februar 2020

Udarbejdet af
Miljøkonsulent Hanne Hoffmann, Gråkjær Miljøcenter
Fabersvej 15, 7500 Holstebro, tlf:9613 5555
mail: hachr@graakjaer.dk , mobil: 25196323

INDHOLD

1.1	Indledning.....	4
1.2	Ikke teknisk resumé.....	4
1.2.1	Anlægget og samt placering.....	4
1.2.2	Anvendelse af bedst tilgængelige teknik og miljøteknologier.....	4
1.2.3	Omkringliggende natur og beskyttelsesniveauer.....	5
1.2.4	Omkringliggende naboer og beskyttelsesniveauer.....	5
1.2.5	Alternativer.....	6
1.2.6	0-alternativet.....	6
1.2.7	Husdyrbrugets ophør.....	6
1.3	Oplysninger om ansøger og Ejerforhold.....	7
1.4	Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte.....	8
1.4.1	Indretning og drift.....	8
1.4.2	Gyllehåndtering.....	8
1.4.3	Fodring.....	10
1.4.4	Rengøring.....	10
1.4.5	Ventilation.....	10
1.4.6	BYGNINGERNES FREMTONING og ændringer.....	10
1.4.7	Andre husdyrbrug.....	11
1.5	Lokalisering og beliggenhed.....	12
1.5.1	Fredninger og beskyttelseslinjer.....	14
1.6	Foranstaltninger for at begrænse det ansøgtes virkning på miljøet.....	14
1.6.1	Ammoniakemission.....	14
1.6.2	Ammoniak til natur.....	15
1.6.3	Lugtemission.....	16
1.7	Øvrige emissioner og genebegrænsende foranstaltninger.....	17
1.7.1	Støj.....	17
1.7.2	Lys i staldene og udendørslys.....	17
1.7.3	Fluer og skadedyr.....	17
1.7.4	Støv fra stalde og foder.....	18
1.7.5	Til- og frakørsel.....	19
1.7.6	Der er følgende transportere til og fra ejendommen.....	19
1.7.7	Egenkontrol og dokumentation.....	21
1.7.8	Dokumentation:.....	21
1.8	Vandforbrug.....	22

1.9	Energiforbrug.....	22
1.10	opbevaringskapacitet	22
1.11	Affald og kemikalier	23
1.12	BAT	23
1.12.1	Vejledende grænseværdi for ammoniakudledningen.....	23
1.12.2	Teknologiblade	24
1.12.3	Valg af teknologi.....	24
1.12.4	Fravalg af teknologi	24
1.12.5	dagligdrift.....	25
1.13	Grænseoverskridende virkninger på Miljøet.....	26
1.14	Forebyggelse af uheld.....	26
1.14.1	Management	26
1.14.2	Beredskabsplan.....	27
1.14.3	Redegørelse for uheld	27
1.14.4	Uheld med gylle.....	27
1.14.5	Døde dyr.....	28
1.14.6	Olietanke	29
1.14.7	Strømsvigt	29
1.14.8	Brand.....	29
1.15	Foranstaltninger for at begrænse det ansøgtes virkning på miljøet	29
1.16	Alternativer	31
1.17	0-alternativet.....	31
1.18	Husdyrbrugets ophør.....	31
1.19	Oplysninger om IE-husdyrbruget.....	32
1.20	Generelle oplysningskrav og Miljøkonsekvensrapport	32

1.1 INDLEDNING

Der søges om en miljøgodkendelse efter Husdyrbruglovens §16a stk.2 -1.

Ejendommen beliggende på Hønselægget 2, 4891 Toreby L, er en soejendom som er godkendt efter tidligere regler i husdyrbrugloven m.v. til husdyrbrug større end 250 DE.

1.2 IKKE TEKNISK RESUMÉ

1.2.1 ANLÆGGET OG SAMT PLACERING

Der søges miljøgodkendelse til udvidelse af dyreholdet. Udvidelsen består af:

- Ny stald til slagtesvin, med et klimastaldsafsnit i den østlige ende
- 1/3 af den eksisterende klimastald renoveres og ombygges til diegivende søer
- Der bygges en foderlave i den vestlige ende af den nye stald
- Der opføres 3 nye siloer identiske med de 4 eksisterende
- Etablering af to nye gyllebeholdere på 6.000 m³
- Nedtagning af klima containere

Anlægget er placeret i landzone i forholdsvist fladt terræn. Ejendommen er ikke berørt af bygge- eller beskyttelseslinjer. Dog ligger den nye stald i udkanten af skovbyggelinjen.

Bygningerne ligger ind over to matrikler som begge ejes af ansøger. Der laves en tilpasning af matriklen inden der indsendes en byggeansøgning.

Der er ca. 510 m til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt. Nærmeste samlede bebyggelse er udløst af Vasevej 10 ca 705 m. Der er ca. 1,7 km til byzonen Toreby L.

1.2.2 ANVENDELSE AF BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK OG MILJØTEKNOLOGIER

Der er anvendt BAT indenfor følgende områder: Energi, vand, management, foder, staldindretning og opbevaring/udbringning af husdyrgødning.

Alle stalde skal leve op til et bekendtgørelsesfastlagt BAT niveau.

1.2.3 OMKRINGLIGGENDE NATUR OG BESKYTTELSESNIVEAUER

I nedenstående afsnit er der vurderet på udledningen af ammoniak til nærliggende natur.

Kategori 1 naturområde: Ejendommen ligger ca. 2 km fra nærmeste EF-habitatområde / Natura2000 område, med en total dep. På 0,1 kg N

Kategori 2 naturområde: Ejendommen ligger ca. 2,7 km fra nærmeste naturområde der er beskyttet efter § 7 i "Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug". Beregningerne viser at der ingen deposition er til området

Kategori 3 naturområde: der er lavet beregninger til skoven ca 250 meter syd for ejendommen og til to moser placeret nord og nord Øst. Der er ikke overskridelser af afskæringskriterierne på 1 kg i totalbelastning.

1.2.4 OMKRINGLIGGENDE NABOER OG BESKYTTELSESNIVEAUER

Lugt

Lugtgenekriterierne er overholdt til byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig.

Transporter til og fra ejendommen

Der kommer transportere til og fra ejendommen med; dyr, foder, gylle, affald, mv. Transport foregår med traktor eller lastbil. Derudover vil der være kørsel med personbiler/varevogne fx dyrlæge elektriker, serviceaftaler, ansatte mv.

Da de fleste transportere har mulighed for at tage større læs med kommer der ikke mange flere lastbiltransportere, og det vurderes at transportere ikke vil give anledning til væsentlige gener for omkringboende. Dog vil naboer i området kunne registrere kørsel forbi deres huse ud til offentlig vej. Der er egen ind- og udkørsel til ejendommen.

Husdyrgødning

På ejendommen er der tilstrækkelig opbevaringskapacitet. Der opbevares gylle i gyllebeholdere på ejendommen.

Støv, støj og flue

Det vurderes ikke, at der vil opstå øgede gener mth. støv, støj og fluer.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og udbringning af gylle, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v. som beskrevet senere i dette bilag.

1.2.5 ALTERNATIVER

Der har været små justeringer i forhold til fastlæggelse af placeringen, derudover er det vurderet at placering i forbindelse med eksisterende anlæg giver den bedste synergi.

Det vurderes, at det ansøgte projekt tager hensyn til naboer og omgivende natur og miljø og opfylder kravene til en effektiv svineproduktion. Logistiskmæssigt er placeringen også mest optimale og der er ved brug af forsuring og smelfighter taget højde for at opfylde BAT kravene og mindske lugten så meget som muligt.

1.2.6 0-ALTERNATIVET

0-alternativet beskriver forholdene, hvis produktionen fortsætter uændret. 0-alternativet vil betyde en fastholdelse af den nuværende tilstand. Ud fra et økonomisk, dyrevelfærdsmæssigt og arbejdsmiljømæssigt synspunkt, vil dette være u hensigtsmæssigt.

1.2.7 HUSDYRBRUGETS OPHØR

Ved husdyrbrugets ophør, rengøres stalde- og gødningsopbevaringsanlæg. Evt. nedbrydning af stalde og fortank/gyllebeholder vil ske i henhold til gældende regler.

Der er ikke truffet foranstaltninger for forebyggelse af forurening ved virksomhedens ophør, da virksomheden ikke forventes lukket ned. Desuden vil en evt. forurening sandsynligvis kun kunne stamme fra håndtering af gylle. Eftersom dette er lagt i faste rammer, anses det ikke for hensigtsmæssigt at foretage yderlige.

1.3 OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD

1. Basisoplysninger

Husdyrbruget

Bedrift Cvr	34755930
Husdyrbrugets navn	Brian Høj Johansen
Beliggenhedsadresse	Hønselægget 2
Postnummer	4891
By	Toreby L

Ansøger

Ansøgersnavn	Brian Høj Johansen
Ansøgeradresse	Hønselægget 2
Ansøgerpostnummer	4891
Ansøgerby	Toreby L
Ansøgertelefon	25196323
Ansøger-email	Flintskovgaard@gmail.com

Konsulent

Konsulent Cvr	39601966
Konsulent virksomhedsnavn	Gråkjær Landbrug A/S
Konsulentnavn	Hanne Hoffmann
Konsulentadresse	Fabersvej 15
Konsulentpostnummer	7500
Konsulentby	Holstebro
Konsulenttelefon	25196323
Konsulent-email	hachr@graakjaer.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	3760007169
CHR numre	

Matrikler på ejendomsnummer

Matrikel: 24a - Flintinge By, Toreby

1.4 OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE

1.4.1 INDRETNING OG DRIFT

Oversigt over ejendommen er angivet i Bilag 1

Der foretages ændringer i anlægget som beskrevet nedenfor.

- Ny stald til slagtesvin, med et klimastaldsafsnit i den østlige ende
- En tredjedel af den eksisterende klimastald renoveres og ombygges til diegivende søer. 36 af 108 klimastier renoveres til farestier.
- Der bygges en foderlave i den vestlige ende af den nye stald
- Der opføres 3 nye siloer identiske med de 4 eksisterende
- Etablering af to nye gyllebeholdere til hver 6.000 m³ gylle
- Nedtagning af klima containere

Eksisterende afsnit bliver løbende renoveret og vedligeholdt, der laves dog ikke godkendelsespligtige ændringer uden der søges om tilladelse.

1.4.2 GYLLEHÅNDTERING

Håndteringen af gylle er med træk og slip. I drægtighedsstalden er der linespild i gyllekanalen.

Eksisterende stalde:

Gylle fra de eksisterende stalde ledes til den eksisterende gyllebeholder, der sker ingen ændringer i gylleanlægget. Bliver gyllebeholderen fuld før forventet flyttes noget af gyllen over i en af de nye beholdere.

Smågrisene i den eksisterende stald tildeles medicinsk zink, men gyllen opblandes med sogyllen og maksimalt 1/4 af gyllen kommer fra smågrise tildelt zink.

Nye stalde:

Der sluses gylle ud løbende, da gyllesystemet bliver tilpasset Smelfigther anlægget, som sørger for at der er forsuret gylle i kanalerne hvilket medvirker til at begrænse lugtudledningen fra gyllen. Pumpning og håndtering af gylle vil foregå i lukket rørsystem. Pumpning vil foregå indenfor normal arbejdstid og altid under opsyn.

Fra kanalerne i staldene føres gylle til fortanken, hvor gylle kan ledes til de forskellige nye beholdere med omskifter hane efter behandling i smelfigther anlægget. Der er ikke faste pumper på tankene.

I forbindelse med opførelse af gyllebeholderene bliver den eksisterende vold mod vandløbet forlænget. Volden får en højde på ca. 1,5 meter. Den bliver placeret 6 meter fra vandløbet, og bliver i sig selv ca. 6 meter bred. Beplantning vil blive etableret så volden også får en positiv værdi for biodiversiteten.

Placeringen i forhold til vandløbet skaber sikkerhed for at vandløbet kan vedligeholdes og forhindrer ligeledes evt. erosion til vandløbet.

Volden sikrer at et gylleuheld ikke vil forårsage forurening af vandløbet.

Det vurderes at ansøger overholder gældende lovgivning på området, både mht. udbringning og opbevaring.

1.4.3 FODRING

Foderplaner laves i samarbejde med en rådgiver fra foderstof, Svinerådgiver el lign. med henblik på at opnå den mest optimale fodring af svinene mht. trivsel, sundhed, vækst, foderomkostninger, brug af færrest mulige resurser osv.

Foderet er ved hjælp af foderplaner tilpasset de enkelte dyrs aktuelle behov. Derved undgås overforsyning med næringsstoffer, der vil ende som uudnyttede næringsstoffer i gyllen.

Proteinindholdet i foderet søges hele tiden reduceret og optimeret. Når proteinindholdet reduceres, vil mængden af overskudsprotein i gyllen reduceres, og dermed vil der være en lavere N-udledning. Reduktion af protein i foderet sker primært ved løbende forbedring af foderkvaliteten og ved genetiske forbedringer af svinets fodereffektivitet.

Der benyttes medicinsk zink til de mindste smågrise i den eksisterende stald i det omfang det er nødvendigt for at undgå diarré ved fravæning.

Fosforindholdet i foderet søges hele tiden reduceret og optimeret. Når fosforindholdet reduceres, vil mængden af overskudsfosfor i gyllen reduceres og dermed vil der være en lavere P-udledning.

1.4.4 RENGØRING

Vandforbruget ved rengøring af stalde minimeres ved at iblødsætte staldene og derefter vaske med højtryksrensere. Der bruges koldt vand. Ved udbrud af sygdomme kan det være nødvendigt at desinficere staldene med godkendte midler i forbindelse med rengøring.

Staldene rengøres efter hvert hold svin, hvilket vil sige 4-8 gange årligt.

Sostaldene gøres rene ca 1 gang om året

1.4.5 VENTILATION

Ventilationsanlægget er undertryksventilation der styre temperaturen, så der er optimale forhold for svinene i stalden. I stalde med dybstrøelse er der naturlig ventilation.

Ventilationsafkastene bliver vasket og eftersat hver gang staldene vaskes.

Ventilationen er fuldautomatisk temperaturstyret, hvilket sikrer at ventilationen kører optimalt med hensyn til ønsket temperatur i staldene og minimum elforbrug.

Ventilationsanlægget serviceres løbende.

1.4.6 BYGNINGERNES FREMTONING OG ÆNDRINGER

Det nye byggeri er planlagt i røde søstenselementer så det passer ind i den eksisterende bygningsmasse. Stalden der bygges, er af en sådan størrelse, at den til dels dækker udsynet til de eksisterende stalde set fra nord. Dette bevirker at det samlede anlæg kommer til at virke større, men da der holdes god orden rundt om bygningerne, vil det ikke syne dominerende eller skæmmende på landskabet.

1.4.7 ANDRE HUSDYRBRUG

Husdyrbruget er ikke teknisk, forurenings, eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

1.5 LOKALISERING OG BELIGGENHED

Ejendommen er placeret i et landskab som i kommuneplanen 2009-2021 er udpeget som område med væsentlige jordbrugs interesser. Et sådant område er primært forbeholdt jordbrugsvirksomheder. Men der må generelt ikke etableres tekniske anlæg og lign, som kan forringe området landskabs-, natur- og kulturhistoriske værdier, mangfoldigheden af planter og dyr, deres levesteder og spredningsmuligheder.

Landbrug anses ikke for større tekniske anlæg og det vurderes derfor at udvidelsen kan finde sted på ejendommen.

Ejendommen ligger tilbagetrukket fra vejen Hønselægget og staldene er mest synlige fra den nordlige side. Staldene bygges i sammenhæng og fremstår som et homogent anlæg.

Området, husdyrbruget ligger i, er domineret af landbrugsdrift, spredt bebyggelse og spredt beplantning.

Der er ca. 505 m til nærmeste nabobeboelser uden landbrugspligt. Nærmeste samlede bebyggelse er Vaasevej 10 ca 705 m fra ejendommen. Der er ca. 1,7 km til byzonen Toreby by, Toreby.

Eksisterende beholder ligger nærmere vandløb end 100 m og er udstyret med alarm, samt kontrolleres hvert 5. år.

De nye beholdere ønskes ligeledes placeret indenfor 100 meter af vandløbet. De ønskes placeret i sammenhæng med ejendommen øvrige bygninger, for at sikre at anlægget fremstår, som en samlet enhed og det landskabelige udtryk bevares.

Ved at vælge denne placering sikres det at gyllen kan udsprede på arealerne med færrest mulige gener for naboerne til følge. For at sikre at gyllen ikke kan forurene vandløbet etableres der en 1,5 meter høj vold. Volden bliver beplantet med hjemmehørende arter, og kommer dermed også til at bidrage positivt til biodiversiteten.

En anden placering på ejendommen vil betyde at beholderne bliver langt mere synlige for de omkringboende, og samtidigt vil de komme til at ligge nærmere skoven

Faste afstandskrav

Se desuden kort i hg.dk

	<i>Afstand fra anlægget</i>	<i>Lovkrav (minimum)</i>
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	>25 m	25 m
Almene vandforsyningsanlæg	>50 m	50 m

Vandløb/dræn/søer Fra gyllebeholder	30 m	15 m
Offentlig vej og privat fællesvej	>15 m	15 m
Levnedsvirksomhed	>25 m	25 m
Beboelse på samme ejendom	>15 m	15 m
Skel	>30 m	30 m
Nabobeboelse	> 50 m	50 m

Det vurderes at placering af stald og anlæg, vil skabe de bedste synergier på ejendommen og skabe færrest mulige gener for de omkringboende. Og der er samtidigt taget hensyn til at anlægget ikke bliver for dominerende i landskabet.

1.5.1 FREDNINGER OG BESKYTTESLINJER

Nærmeste dige ligger ca 250 m fra anlægget, men da anlægget ikke rækker indover diget vurderes projektet ikke at påvirke diget. Ud over diget er den nærmeste fredning en gravhøj mere end 1 km fra anlægget.

En mindre del af den nye stald ligger indenfor skovbyggelinjen, denne er dog ikke begrænsende for udvidelser indenfor landbruget.

Udvidelsen vurderes ikke i konflikt med fredninger og beskyttelseslinjer da den nye bygning ligger i sammenhæng eksisterende bygningsmasse.

1.6 FORANSTALTNINGER FOR AT BEGRÆNSE DET ANSØGTES VIRKING PÅ MILJØET

1.6.1 AMMONIAKEMISSION

Emissionen af ammoniak fra husdyrbruget er beregnet via Husdyrgodkendelse.dk

4.1 Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager)

Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	5872,6	1119,9	6992,5
Nudrift	3270,1	277,3	3547,4
8 års-drift	3270,1	277,3	3547,4

Det vurderes at ammoniakemissionen ikke er større end forventet ved en produktion af denne størrelse.

1.6.2 AMMONIAK TIL NATUR

I nedenstående afsnit er der vurderet på ammoniakudledningen til natur

Kategori 1 naturområde: Ejendommen ligger ca. 2 km fra nærmeste EF-habitatområde / Natura2000 område, med en total dep. På 0,1 kg N

Kategori 2 naturområde: Ejendommen ligger ca. 2,7 km fra nærmeste naturområde der er beskyttet efter § 7 i "Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug". Beregningerne viser at der ingen deposition er til området

Kategori 3 naturområde: der er lavet beregninger til skoven ca 250 meter syd forejendommen og til to moser placeret nord og nord Øst. Der er ikke overskridelser af afskæringskriterierne på 1 kg i totalbelastning.

Med baggrund i ovenstående beregninger er det vurderet, at der ikke sker overtrædelser af de lovfastsatte grænser for påvirkning af naturen i området.

Oversigt af naturpunkter ? i

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Mose nordøst	Kategori 3	Ansøger	2	Mk	0,3	0,3	0,6
Mose nord	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,5	0,5	1,0
Skov	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,8	0,8	2,3
KAT 2 - 1	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
N-2000 2	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1
N-2000 1	Kategori 1	Ansøger	1	Bn	0,1	0,1	0,1

1.6.3 LUGTEMISSION

Emissionen af lugt er beregnet i Husdyrgodkendelse.dk og beskyttelsesniveauet er efter disse beregninger overholdt, da geneafstandene er kortere end de faktiske afstande (se nedenstående). Kort over placering af nærmeste naboer, samlet bebyggelse og byzone er angivet på

Bilag 3.

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Hønselægget 6	0	NY	342,1	342,1	508,3	Ja
 Vaasevej 12	0	NY	342,1	342,1	507,9	Ja
 Vaasevej 10	0	NY	704,5	704,5	705,1	Ja
 Vaasevej 8	0	NY	704,5	704,5	754	Ja
 Frejlev By, Kettinge	0	NY	919,3	873,3	4331,4	Ja
 Toreby By, Toreby	0	NY	919,3	919,3	1708,6	Ja

Ovenstående beregninger viser at der ikke er udfordringer i forhold til at overholde kravene til lugt, og det vurderes derfor at omkringboende ikke vil opleve gener forbundet lugt i forbindelse med udvidelsen.

1.7 ØVRIGE EMISSIONER OG GENE BEGRÆNSENDE FORANSTALTNINGER

1.7.1 STØJ

På ejendommen kommer der bl.a. støj fra staldventilation, indblæsning af foder i silo, brug af kompressor og traktor-/lastbiltransport.

Eftersom der er ventilatorer i ventilationsafkast, kan der observeres støj fra disse i nærheden af staldene. Støjniveauet vil dog være minimalt, da motorerne i ventilatorerne er placeret i den nederste del af afkastene.

Støj fra transport vil primært komme fra lastbiler med levering af foder, gylletransport, levering og afhentning af svin samt afhentning af døde dyr. Herudover vil der være transporter med traktor ved udbringning af gylle. Der er markdrift fra ejendommen, og der kan opleves støj herfra i sæson dog uden ændringer i forhold til nuværende støjniveau.

I det omfang det er muligt, vil alle støjende aktiviteter blive lagt indenfor normal arbejdstid. Dog kan der forekomme afvigelser i forbindelse med levering og afhentning af dyr, foder og husdyrgødning.

Alle grænser for tilladelig støj vurderes at blive overholdt og der vil kun i meget få tilfælde opstå støjgene fra transporterne. Der er ikke foretaget specielle tiltag for at sikre omkringboende mod støjgener men som beskrevet ovenfor vil de fleste transporter ligge indenfor normal arbejdstid. Udleveringsramperne ligger ikke i retning af naboer og dermed skærmer bygningerne for støj i den forbindelse.

1.7.2 LYS I STALDENE OG UDENDØRSLYS

Husdyrbruget anvender en kombination af dagslys og kunstig lys i staldene.

Der er lys i løbeafdelingen i 12- 16 timer i døgnet, af hensyn til søernes reproduktion. I øvrige staldbygninger er der kun lys i staldene når der arbejdes.

Lyset i staldene kan ses fra vinduerne i siden af bygningerne.

Der er udendørs belysning ved udleveringsramper og indgange. Lyset vil kun være tændt efter behov og det vurderes ikke at de er placeret så de er til gene for naboer

Ejendommen ligger tilbagetrukket fra vejen og ved at trække linjer fra udendørsbelysningen mod naboer, ser man at et evt lys skær bliver skærmet af træer eller bygninger. Dette gælder alle lyskilder på ejendommen. Det vurderes derfor, at der ikke vil være væsentlige gener forbundet med ejendommens belysning som ikke rækker ud over skel

1.7.3 FLUER OG SKADEDYR

For at bekæmpe skadedyr, som kan være til gene for naboer og for selve ejendommen, foretages regelmæssig bekæmpelse af fluer, rotter og mus. Alle udendørsarealerne samt områder omkring foderopbevaring holdes ryddelige og renholdt.

Fluer bekæmpes efter behov. Hvis der opstår problemer med fluer, vil de blive bekæmpet efter de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Agrøkologisk Institut.

Rottebekæmpelse foretages af autoriseret firma. Aftalen med det pågældende firma i dag, er at de kommer på ejendommen 6 gange årligt og tilser de opstillede kasser.

Rotter overfører sygdomme, æder mad og husdyrfoder og ødelægger bygninger og kloaksystemer. Enhver, der opdager rotter, har pligt til at anmelde det til kommunen. Det gælder for både private

og virksomheder. Man kan forebygge rotter ved at rydde op udendørs, så de ikke har mulighed for at bygge rede og ved at sørge for, at de ikke har adgang til madrester, foderrester og korn.

Det vurderes, at fluer bekæmpes i overensstemmelse med retningslinjer fra Aarhus Universitet, Agroøkologisk Institut, såfremt der opstår behov derfor.

Det vurderes at der på baggrund af det oplyste, ikke vil ske en væsentlig opformering af fluer og skadedyr på husdyrbruget, og ejendommens skadedyrsbekæmpelse vurderes at være tilstrækkelig.

1.7.4 STØV FRA STALDE OG FODER

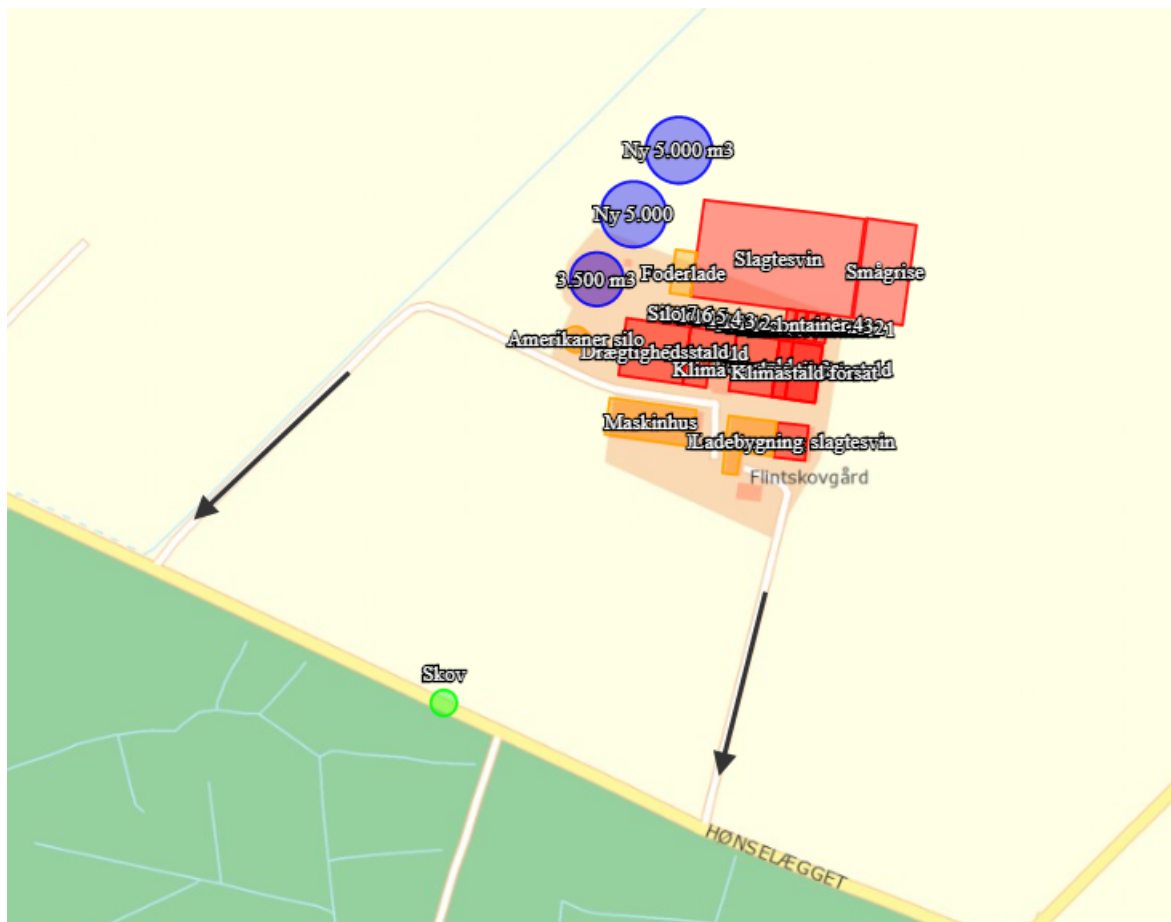
Støvgener kan opstå ved håndtering af foder og i særlige tilfælde fra trafik til og fra husdyrbruget. Opbevaring af foder sker i lukkede siloer enten indendørs eller udendørs. Korn opbevares i silo. Foderblanding sker indendørs. Derved minimeres støvgenerne fra håndtering af foder og korn. Der forventes ingen væsentlige problemer med støv fra husdyrbruget. Der henvises dog til god landmandspraksis, således at al transport til og fra bedriften og levering af foder foregår ved brug af hensynsfuld og effektiv kørsel mht. udnyttelse af kapacitet.

Der er grusvej de sidste 70 meter ind til ejendommen fra offentligevej. Grusvejen vil i meget sjældne tilfælde med tørt vejr støve. Der køres generelt hensynsfuldt og dette vil sikre naboerne mod store støvgener.

Det vurderes med baggrund i ovenstående beskrivelse, at eventuel støvafgivelse fra produktionsanlægget og grusvejen ikke vil medføre væsentlige gener ved nabobeboelser og uden for bedriftens arealer i øvrigt.

1.7.5 TIL- OG FRAKØRSEL

Der er egen ind/udkørsel fra ejendommen til Hønselægget.

1.7.6 DER ER FØLGENDE TRANSPORTER TIL OG FRA EJENDOMMEN

Arbejds kørsel til og fra produktionen sker ad Hønselægget. Hovedparten af transporterne udgøres af transporter med levering og afhentning af smågrise, husdyrgødning og foder. Transporterne med husdyrgødning og korn er sæsonbetinget, mens levering og afhentning af svin sker ugentligt.

Det vurderes at der vil være følgende transporter pr. uge:

- 2-3 dyretransporter
- 1-2 lastbil transporter med foder, vare og andet.

Herudover vil der være transporter med gylle og korn i sæson.

Transporterne vil primært foregå indenfor normal arbejdstid 06-18. Alle grænser for tilladelig støj vil blive overholdt og der vil kun i meget få tilfælde opstå gene fra transport.

Det tilstræbes, at kørslen bliver holdt på hverdage i normal arbejdstid, men i højsæsonen vil der være øget trafik på- og omkring ejendommen udenfor de anførte tidspunkter.

Da en del af trafikken er begrænset til enkelte af årets dage og da der kun er spredt bebyggelse i området omkring ejendommen, vurderes det, at transporter ikke vil give anledning til væsentlige gener for omkringboende.

1.7.7 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

På ejendommen påtænker ansøger følgende egenkontrol af produktionen:

- ❖ Alle dyr tilses minimum en gang dagligt og alle regler vedr. dyrevelfærd opfyldes.
- ❖ Staldene kontrolleres dagligt og der udføres små reparationer med det samme eller tilkaldes service.
- ❖ Den daglige drift af ejendommen drives efter principperne "Godt Landmandskab", således anlægget giver mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne.
- ❖ Der er en sundhedsaftale med dyrlæge ca. 12 gange/år, hvor besætningens generelle sundhed vurderes, og hvor det enkelte dyr behandles efter behov. Medicinforbruget søges minimeret ved systematisk sundhedsrådgivning. Personalet går sammen med dyrlægen og bliver på den måde opdateret på sundhed og trivsel for dyrene.
- ❖ Der tages i videst mulig omfang hensyn til naboer i forbindelse med kørsel og udspredning af gylle.
- ❖ Personalet på ejendommen bliver løbende orienteret om faglige nyheder og følger dyrlægen rundt, når der er bedriftsbesøg.
- ❖ Foder tilpasses dyrenes behov og sundhed
- ❖ Alle medarbejdere er instrueret i forsvarlig håndtering af forurenende stoffer herunder gylle, kemikalier og brændstof.
- ❖ Al produktion tilrettelægges således at belastning af den enkelte medarbejder mindskes.
- ❖ Rengøring i og omkring bygningerne og silo, foretages jævnligt, med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold. Den jævnlige rengøring og visuelle kontrol sikrer bl.a. at der ikke opstår uhygiejniske forhold, ressourcespild eller punktforurening.

1.7.8 DOKUMENTATION:

For at kunne dokumentere at miljøgodkendelsen og lovgivningen overholdes er/bliver følgende til rådighed på kommunens forlangende:

- Produktions- / effektivitetskontrol
- Slagteriefregninger
- CHR-registreringer
- Registrering af årligt forbrug af el og vand
- Logbog/-bøger over flydelag. (Beholdere med forsuret gylle er fritaget for krav om flydelag og dermed også for logbog over flydelag)
- Beredskabsplan (Tilpasses i forbindelse med byggeri)
- Miljøledelsesystem (udarbejdes)
- 10 års beholderkontrol

1.8 VANDFORBRUG

Vandforbruget forventes at stige til 21.500 m³

Det forventede forbrug er beregnet med udgangspunkt i normtal for svineproduktion.

Vand anvendes primært til drikkevand og til rengøring af staldene. Staldene bliver kontrolleret dagligt, og hvis der opstår utilsigtet og synligt vandspild vil det blive opdaget og repareret med det samme.

Der anvendes drikkenipler placeret i fodertrugene, så der er optimale forhold for adgang til vand for svinene og et lavt drikkevandspild.

Inden vask af stalde sættes stalden i blød, hvorefter stalden vaskes med højtryksrenser med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrenser er vandbesparende.

Der bruges mindst mulig vand til overbrusning. Overbrusning bruges som køling af grisene i de varmeste måneder af året og nedsætter desuden ammoniakfordampning og lugtemissionerne samt energiforbrug til ventilation.

Staldanlægget vil blive gennemgået jævnligt, så utætte rør og drikkeventiler vil blive udskiftet, så snart det opdages.

Ejendommen er forsynet med vand fra Vandforsyningen Østlolland

Ved at have fokus på vandforbruget som beskrevet ovenfor, vurderes det at der bliver taget hånd om at minimere vandforbruget mest muligt.

1.9 ENERGIFORBRUG

Beregnet ud fra normtal vil energiforbruget stige til 610.000 kWh.

Opvarmning sker via halmfyr og det forventes at der årligt vil blive brugt 5-600 bigballer

Energi anvendes primært til ventilationsanlæg, foderanlæg, til håndtering af gylle og til belysning. Der vil være temperaturstyret undertryksventilation, som kun kører med den styrke, der er nødvendig for at ventilere staldene. Ventilatorerne rengøres jævnligt, hvilket sikrer, at der ikke bruges unødigt energi pga. modstand fra støv og skidt. I den nye stald og ved løbende reparation af ventilationsanlægget i de eksisterende stalde opsættes motorer, der er energibesparende.

Overbrusning bruges til køling af grisene i de varmeste måneder af året og nedsætter desuden ammoniakfordampning og energiforbrug til ventilation.

Gyllepumper er eldrevet. Der er to pumper og den ene kører på timer, mens den anden skal omrøre løbende, og derfor kun kører når der er opsyn med den.

Der anvendes for så vidt muligt lavenergibelysning i staldene. Lyset vil være tændt efter behov når der arbejdes i staldene. Staldbelysningen rengøres jævnligt, så nytteværdien af belysningen er optimal i forhold til energiforbruget.

Logistikken i forbindelse med håndtering af foder, dyr m.v. er indrettet, så afstanden giver færrest mulige driftstimer, hvilket minimere energiforbruget.

Det vurderes at der fokus på at holde energiniveauet på et minimum.

1.10 OPBEVARINGSKAPACITET

På ejendommen forventes det at der produceres ca. 17.750 m³ gylle.

Grundoplysninger til beregning af normproduktion:

Normproduktion	Staldtype (søer: drægtighedsstald)	Antal	Antal smågrise pr. årso	Indgang, kg	Afgang, kg		Normprod., ton/år
Årssøer drægtighedsstald	Løsg. dybstr+sp.	700	32,2	-	6,7		1.483
Årssøer farestald	Kassestier	700	32,2		6,7		1.133
Smågrise prod.	Toklimast., delvis spaltegulv	24.500	-	6,7	31		3.192
Slagtesvine prod.	Delvis spaltegulv	19.000	-	31	113		11.910
I alt							17.717

Gyllen opbevares i følgende beholdere på adressen

- 3.500 m³, gylle fra eksisterende stald
- 6.000 m³, gylle fra ny stald
- 6.000 m³, gylle fra ny og eksisterende stald

Det vurderes at der er 9 måneders opbevaringskapacitet på ejendommen og derved overholdes de lovmæssige krav.

Dybstrøelse i drægtighedsstalden muges en gang årligt og køres direkte til biogas.

1.11 AFFALD OG KEMIKALIER

Størstedelen af affaldet håndteres via kommunal bortskaffelsesordning. Det opbevares i og bortskaffes via container til brandbart affald på 500 liter, som tømmes 1-2 gange ugentligt via indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder.

Affald der kan genanvendes sorteres fra, og bortskaffes via kommunal modtagerordning

Kemikalier, olierester akkumulatore og andet farligt affald bortskaffes via kommunal modtagerordning. Dog tages olie indimellem med retur af leverandør ved olieskift.

Medicinrester opbevares i køleskab og afleveres til dyrlæge.

Det vurderes at ovenstående beskrivelse af affald sikre at det håndteres korrekt, og uden større risiko for forurening. Kommunens affaldsregulativ overholdes-

1.12 BAT

1.12.1 VEJLEDENDE GRÆNSEVÆRDI FOR AMMONIAKUDLEDNINGEN

Den samlede BAT niveau er beregnet i husdyrgodkendelse.dk.

Samlet BAT beregning 			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	8207	703	8910
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	5883	564	6447
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	2463
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Bedriftens ansvarlige har fokus på, hvilke staldsystemer der er bedst anvendelige i relation til miljø, og dermed tab af ammoniak til omgivelserne, samt til dyrenes velfærd.

Bedriften og det tilhørende produktionsanlæg bygger på principper der tilgodeser miljøet i det omfang loven tilsigter.

Alle stalde er indrettet med delvis fast gulv. Der anvendes overbrusning af gødearealet, så det renholdes og så ammoniak- og lugtemissionen reduceres.

Stalden er indrettet, så der kan rengøres efter hvert hold og derved nedsætte risikoen for sygdomme, nedsætte lugt fra staldene og mindske støvet i stalden for både dyr og mennesker.

Håndteringen af gylle er med træk og slip, og linespild i drægtighedsstalder.

Pumpning og håndtering af gylle vil foregå i lukket rørsystem. Pumpning vil foregå indenfor normal arbejdstid.

1.12.2 TEKNOLOGIBLADE

Til soanlæg findes følgende teknologiblade:

- ❖ Luftrensning
- ❖ Delvist fast gulv
- ❖ Køling af gylle i svinestalde
- ❖ Svovlsyrebehandling af gylle
- ❖ Overdækning af gyllebeholder

1.12.3 VALG AF TEKNOLOGI

- ❖ Delvist spaltegulv
- ❖ Svovlsyrebehandling af gylle i staldene er valgt, da det i kombination med smellfighter er muligt at opnå både ammoniak- og lugtreduktion.

Ved hjælp af en relativt simpel mekanisk proces reduceres lugten fra gyllen betydeligt. Rent teknisk er der tale om en teknik, der sammen med de processer, som foregår i et gylleforsuringsanlæg, kan fraseparere fiberdelen i gyllen, så det kun er væsken, der pumpes tilbage i stalden. Herved reduceres lugten betydeligt samtidig med, at der bruges mindre energi og mindre svovlsyre.

Hele processen foregår via en procestank(fortank) hvorfra fiberfraktionen og overskydende forsuret gylle pumpes i gyllebeholderene.

Fiberdelen blandes således i den forsurede gylle i beholderen, da der pt ikke er mulighed for afsætning til biogas.

SmellFighter kan anvendes på stort set alle typer af svinestalde, som har spaltegulve og almindelig vacuumudslusning af gyllen og er specialdesignet til brug sammen med gylleforsuringsanlæg.

Anlægget er testet i fuldskala fra 2015-2016 på en slagtesvineproduktion med 6.500 stipladser i samarbejde med Videntcenter for svineproduktion (VSP).

Den endelige placering af syretanken vælges når den endelige dimensionering falder på plads.

Det vurderes at der er taget velovervejede beslutninger i forbindelse med valg af teknologi til overholdelse af BAT. Forsuring og smellfighter er valgt, da det er den mest optimale løsning på denne ejendom.

1.12.4 FRAVALG AF TEKNOLOGI

- ❖ Luftrensning er fravalgt, da etablering af forsuring passer bedre til projektet
- ❖ Gyllekøling er ikke valgt som teknologi til overholdelse af BAT, da der ikke er behov for yderligere reduktion af ammoniak.
- ❖ Overdækning af ny gyllebeholder er ikke valgt som teknologi, da der ikke er behov for yderligere reduktion af ammoniak.

1.12.5 DAGLIGDRIFT

Ansøger vurderer, at det er BAT at monitorere følgende procesparametre mindst en gang om året:

- Vandforbrug
- Elektrisk energiforbrug
- Brændstofforbrug
- Antallet af indgående og udgående dyr, herunder antal fravænnede og antal døde, hvor dette er relevant
- Foderforbrug
- Gødningsproduktion

Den daglige drift er tilrettelagt ud fra principperne om godt landmandskab og ansvarlig driftsledelse. Det vurderes at anlægget giver anledning til mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne. Dette søges opnået ved reduceret vand- og energiforbrug og ved reduktion af ammoniakfordampning fra staldene. Se desuden afsnit 1.7.7 og 1.7.8

Det vurderes, at der laves tiltag for, at overholde BAT i forhold til ammoniakudledningen ved valg af teknik, som reducerer ammoniak fra staldanlægget.

1.13 GRÆNSEOVERSKRIDENDE VIRKNINGER PÅ MILJØET

Det vurderes, at der ingen grænseoverskridende virkninger er fra landbruget.

1.14 FOREBYGGELSE AF UHELD

Det er vurderet at der sker forebyggelse af uheld på ejendommen med udgangspunkt i nedenstående beskrivelser.

Anlæg og tekniske foranstaltninger renses, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad at det sikrer en korrekt brug og effekt. Medarbejderne er grundigt introducerede til opgaverne, hvilket er med til at sikre, at disse bliver udført korrekt, og med minimal risiko for uheld som følge af forkert håndtering af kemikalier, gylle, olie mv. Ejer og andre med fast adgang til bedriften er vejledt i beredskabsplanen, hvilken har en fast plads på staldkontoret og i ejers privatbolig.

Al omlastning af gylle sker med gyllevogn med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen, og der sker en automatisk tømning af pumperøret. Omlastning sker altid under opsyn, derfor vurderes det, at der ikke er større risiko for uheld i forbindelse med utilsigtet igangsætning af pumper, spild m.m.

En gang årligt tømmes gyllebeholderen, i forbindelse med den normale udbringning af gylle, hvorved gyllebeholderen visuelt kan kontrolleres for evt. skader. Der foretages desuden lovpligtigt eftersyn og vedligeholdelse, hvilket betyder, at beholderen hvert 5 år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Dieseltankene er hævet over jorden og placeret hvor der er minimal risiko for påkørsel. Tanken udskiftes i overensstemmelse med olietankbekendtgørelsens sløjfningsterminer.

Ved at følge de retningslinjer der er anført i beredskabsplanen forventes skadevirkninger ved evt uheld minimeret, da der vil ske forureningsbegrænsende foranstaltninger i form af inddæmning, oppumpning m.v.

1.14.1 MANAGEMENT

Den daglige drift er tilrettelagt ud fra principperne om godt landmandskab og ansvarlig driftsledelse, således anlægget giver anledning til mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne. Dette søges opnået ved reduceret vand- og energiforbrug og ved reduktion af ammoniakfordampning fra staldene.

Der foretages daglige tilsyn af bedriften og løbende vedligeholdelse af anlægget.

Vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Logistikken i forbindelse med fodring og håndtering af dyr, er indrettet, så afstanden giver færrest muligt driftstimer.

Rengøring i og omkring bygningerne og siloer, foretages jævnligt, med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold. Den jævnlige rengøring og visuelle kontrol sikrer, at der ikke opstår ressourcspild eller uhygiejniske forhold.

Døde dyr fjernes dagligt fra staldene og placeres i container eller under kadaverkapsel, så der ikke opstår uhygiejniske forhold.

Affald bortskaffes, så vidt muligt, til genbrug.

Medicinforbruget søges minimeret ved systematisk sundhedsrådgivning med dyrlæge, og der 12 årlige besøg af dyrlægen, hvor besætningens generelle sundhed vurderes, og hvor det enkelte dyr behandles efter behov. Herudover er der diverse rådgivningsbesøg.

Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse og medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket vilkår der er stillet til driften i den forbindelse. Medarbejdere holdes ajour med nye krav og regler på regelmæssige personalemøder.

Alle medarbejdere er instrueret i forsvarlig håndtering af forurenende stoffer herunder gylle, kemikalier og brændstof og produktionen tilrettelægges således, at belastning af den enkelte medarbejder mindskes.

Der er udarbejdet beredskabsplan, så forholdsreglerne i forbindelse med uheld med gylle, diesel, kemikalier eller brand er beskrevet. Medarbejderne er orienteret om indholdet i beredskabsplanen, der ajourføres årligt eller når vigtige telefonnumre ændres.

1.14.2 BEREDSKABSPLAN

Beredskabsplanen opdateres i forbindelse med projektering af den enkelte udvidelse. Ved at følge de retningslinjer der er anført i beredskabsplanen forventes skadevirkninger ved evt. uheld minimeret, da der vil ske forureningsbegrænsende foranstaltninger i form af inddæmning, oppumpning m.v.

Ejer og andre med fast adgang til bedriften er/bliver vejledt i beredskabsplanen, hvilken får en fast plads på staldkontoret. Beredskabsplan, der beskriver, hvilke forholdsregler medarbejder og ejer skal tage ved brand, udslip af gylle eller ved andre uheld og kritiske situationer

1.14.3 REDEGØRELSE FOR UHELD

Driftsforstyrrelser eller uheld, der kan medføre væsentlig forøget forurening i forhold til normal drift, kan ske i forbindelse med håndtering og opbevaring af husdyrgødning og kemikalier, ved strømssvigt samt udslip af dieselolie.

1.14.4 UHELD MED GYLLE

I tilfælde af mindre gylleudslip vil gyllen samle sig om lækagestedet, i dette tilfælde vil gylle løbe mod det laveste områder omkring tankene. Herfra kan det suges op og fjernes. Da gyllen kan suges op, vurderes det, at der ikke er fare for forurening af grundvandet.

Ved større udslip er der ikke risiko for at gylle løber til vandløbet. Den eksisterende vold bliver forlænget med ca 95 meter, gyllen vil derfor samle sig om beholderne, hvor der er et areal på ca 1,2 ha.

Mængden af gylle over jordoverfladen vil maksimalt være ca. 1.000 m³ for den eksisterende beholder, og ca 2.000 m³ for hver af de nye beholdere. Er uheldet ude og den ene af de store beholdere springer læk, vil de 2.000 m³ først fordele sig omkring beholderne, og det vurderes ikke at det er muligt at gyllen vil løbe til vandløbet grundet volden, og de 1,2 ha planareal omkring beholderne.

Al omlastning af gylle sker med gyllevogn med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen, og der sker en automatisk tømning af pumperøret. Omlastning sker altid under opsyn,

derfor vurderes det, at der ikke er større risiko for uheld i forbindelse med utilsigtet igangsætning af pumper, spild m.m.

En gang årligt tømmes gyllebeholderen, i forbindelse med den normale udbringning af gylle, hvorved gyllebeholderen visuelt kan kontrolleres for evt. skader. Der foretages desuden lovpligtigt eftersyn og vedligeholdelse, hvilket betyder, at beholderen hvert 10 år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

1.14.5 DØDE DYR

Døde dyr fjernes dagligt fra staldene og placeres i container eller på spalter under kadaverkapsel, udviklet til formålet. DAKA tilkaldes efter behov. Derved undgås uhygiejniske forhold og at der kan observeres døde dyr af forbipasserende. Desuden kan ræve, hunde og vilde katte ikke komme til de døde dyr.

1.14.6 OLIETANKE

Tankene er hævet over jorden og placeret hvor der er minimal risiko for påkørsel. Tanken udskiftes i overensstemmelse med olietankbekendtgørelsens sløjfningsterminer. Ved spild anvendes sugende materiale fx spåner el.lign.

1.14.7 STRØMSVIGT

Ved længerevarende strømsvigt vil energiforsyningsgesellschaften blive kontaktet. Der er nødopluk i staldene, og alarmer der straks påkalder en medarbejder. Nødstrømsanlæg vil evt. blive rekvireret

1.14.8 BRAND

Ved brand tilkaldes 112

1.15 FORANSTALTNINGER FOR AT BEGRÆNSE DET ANSØGTES VIRKNING PÅ MILJØET

Befolkningen og menneskers sundhed.

I forbindelse med ansøgte projekt udledes der ikke sundhedsskadelige stoffer som f.eks. tungmetaller eller dioxin. Det vurderes derfor at projektet ikke vil medføre nogen påvirkning af menneskers sundhed.

Der vil ikke forekomme luftforurening eller forurening af vand der kan påvirke befolkningen og menneskers sundhed.

I forbindelse med befolkning og menneskers sundhed påvirker anlægget mest med støv, støj, lugt og ammoniakemissionerne.

Reglerne for ammoniak og lugt er overholdt. Ved management og foranstaltninger, forventes det at støj og støv ikke vil give anledning til nabogener.

Smittebeskyttelse

Smittebeskyttelse er både beskyttelse af besætningens egne dyr mod indførelse af smitsomme sygdomme, beskyttelse mod spredning af sygdomme mellem forskellige besætninger og beskyttelse mod spredning af zoonotiske smitstoffer fra besætninger til det omgivende samfund (zoonoser er sygdomme, der kan smitte mellem dyr og mennesker).

Der er regler om smittebeskyttelse for svinebesætninger med sundhedsrådgivningsaftale. For svinebesætninger med sundhedsrådgivningsaftale gælder desuden særlige regler om zoonotisk smittebeskyttelse, hvor den besætningsansvarlige i samarbejde med besætningsdyrlægen skal udarbejde en zoonotisk smittebeskyttelsesplan, som har til formål at modvirke smittespredning fra besætningen.

Biologisk mangfoldighed

Nedenstående kortudsnit viser en illustration af husdyrtrykket i området omkring Hønselægget 2,4891 Toreby L. Bilaget er udarbejdet på basis af de tilgængelige oplysninger om husdyrgodkendte ejendomme der findes via husdyrgodkendelse.dk.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at der er visse usikkerheder vedrørende disse data idet det ikke med sikkerhed er så stort et dyrehold som forventet (hvis godkendelserne ikke er udnyttet). Således kan den løbende strukturtilpasning i landbruget (afvikling/udvikling i husdyrholdet) være usikkert oplyst. Med baggrund i bl.a. oplysninger fra husdyrgodkendelse.dk vurderes det, at udvidelsen ikke alene eller sammen med bidrag fra andre kendte ammoniakudviklinger – vil øge den samlede luftbårne kvælstofbelastning i området i uacceptabelt omfang.

Beskyttelsen af natur mod ammoniak omfatter natur af kategori 1, 2 og 3. Disse krav til totaldeposition og merdeposition fremgår af husdyrgodkendelse.dk, beregningerne er overholdt. Ingen natur, omfattet af disse kategorier, vurderes derfor at blive påvirket af udvidelsen.

Bilag IV arter

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring landbrugsejendomme og deres tilhørende arealer. Der forligger dog ingen registreringer heraf.

Ammoniakfordampningen fra husdyrbruget overholder alle lovens afskæringskriterier for ammoniakdeposition til kategori 1, 2- og 3 natur. Tilstanden af nærmeste kategori 1, 2 og 3 naturområder forventes derfor ikke ændret af ammoniakfordampningen fra husdyrproduktionen på ejendommen.

Eventuelle levesteder for bilag IV-dyrearter i området forventes ligeledes ikke at blive påvirket af husdyrproduktionen på ejendommen.

Det vurderes at udvidelsen/ændringen ikke vil medføre en forøget påvirkning af de nævnte bilag IV- og rødlistearter eller deres levesteder

Arealer

Bedriftens dyrkede arealer er ikke omfattet af nogen § 3 beskyttelse

Et varieret sædskifte og brug af efterafgrøder i artsblandinger er de væsentligste metoder, der udnyttes for at sikre en sund jord.

Materieller goder kulturarv og landskabet

Nærmeste fredning er et dige ca 250 meter fra anlægget. Diget vurderes derfor ikke at blive påvirket af udvidelsen.

Ved vurdering af samspillet mellem en eller flere af disse faktorer vurderes det ikke at give nogen øget risiko for påvirkninger.

1.16 ALTERNATIVER

Der har været små justeringer i forhold til fastlæggelse af placeringen, derudover er det vurderet at placering i forbindelse med eksisterende anlæg giver den bedste synergi.

Det vurderes, at det ansøgte projekt tager hensyn til naboer og omgivende natur og miljø og opfylder kravene til en effektiv svineproduktion. Logistisk er placeringen også mest optimale og der er ved brug af forsuring og smelfighter taget højde for at opfylde BAT kravene og mindske lugten så meget som muligt.

1.17 0-ALTERNATIVET

0-alternativet beskriver forholdene, hvis produktionen fortsætter uændret. 0-alternativet vil betyde en fastholdelse af den nuværende tilstand. Ud fra et økonomisk, dyrevelfærdsmæssigt og arbejdsmiljømæssigt synspunkt, vil dette være u hensigtsmæssigt.

1.18 HUSDYRBRUGETS OPHØR

Ved husdyrbrugets ophør, rengøres stalde- og gødningsopbevaringsanlæg. Evt. nedbrydning af stalde og fortank/gyllebeholder vil ske i henhold til gældende regler.

Der er ikke truffet foranstaltninger for forebyggelse af forurening ved virksomhedens ophør, da virksomheden ikke forventes lukket ned. Desuden vil en evt. forurening sandsynligvis kun kunne stamme fra håndtering af gylle. Eftersom dette er lagt i faste rammer, anses det ikke for hensigtsmæssigt at foretage yderligere.

1.19 OPLYSNINGER OM IE-HUSDYRBRUGET

I forbindelse med implementering af EU-direktivet om industrielle emissioner, skal driftsherren informere kommunen om manglende overholdelse af vilkår samt at driftsherren ved ophør som IE-husdyrbrug skal give kommunen besked om og komme med en redegørelse i forhold til Jordforureningsloven. Ved godkendelse af husdyrbruget med overholdelse af beskyttelsesniveauerne, vurderer ansøger at gældende EU-lovgivning er implementeret.

Der er i februar 2017 offentliggjort BAT konklusioner for husdyrbrug, hvilket medfører at et IE-brug skal opfylde betingelser for miljøledelse fra det tidspunkt, hvor der meddeles godkendelse efter §16a stk. 2.

Miljøledelsen skal omfatte:

- en formuleret miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold,
- fastsætte miljømål,
- udarbejde handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål,
- minimum 1 gang årligt evaluerer miljøarbejdet og om nødvendigt foretage justeringer af mål og handlingsplaner
- minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet.

Ansøger er gjort opmærksom på at dette er gældende lovgivning

1.20 GENERELLE OPLYSNINGSKRAV OG MILJØKONSEKVENSRAPPORT

Oplysningskravet vedrørende miljøkonsekvensrapporten skal indeholde følgende:

- En beskrivelse af det ansøgte med oplysninger om:
  - det ansøgtes placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender,
  - det ansøgtes forventede væsentlige og eventuelle kumulative indvirkninger på miljøet,
- det ansøgtes særkender eller de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet,
- den eller de rimelige alternative løsninger, som ansøger har undersøgt, og som relevante for det ansøgte
- og dets særlige karakteristika, og hovedårsagerne til den eller de valgte løsninger under hensyn til det ansøgtes indvirkninger på miljøet.
- Et samlet, ikke-teknisk resumé af oplysningerne i pkt. 1, og påtænkte foranstaltninger ved IE-husdyrbrugets ophør.
- Oplysning om den kompetente ekspert, der har udarbejdet miljøkonsekvensrapporten

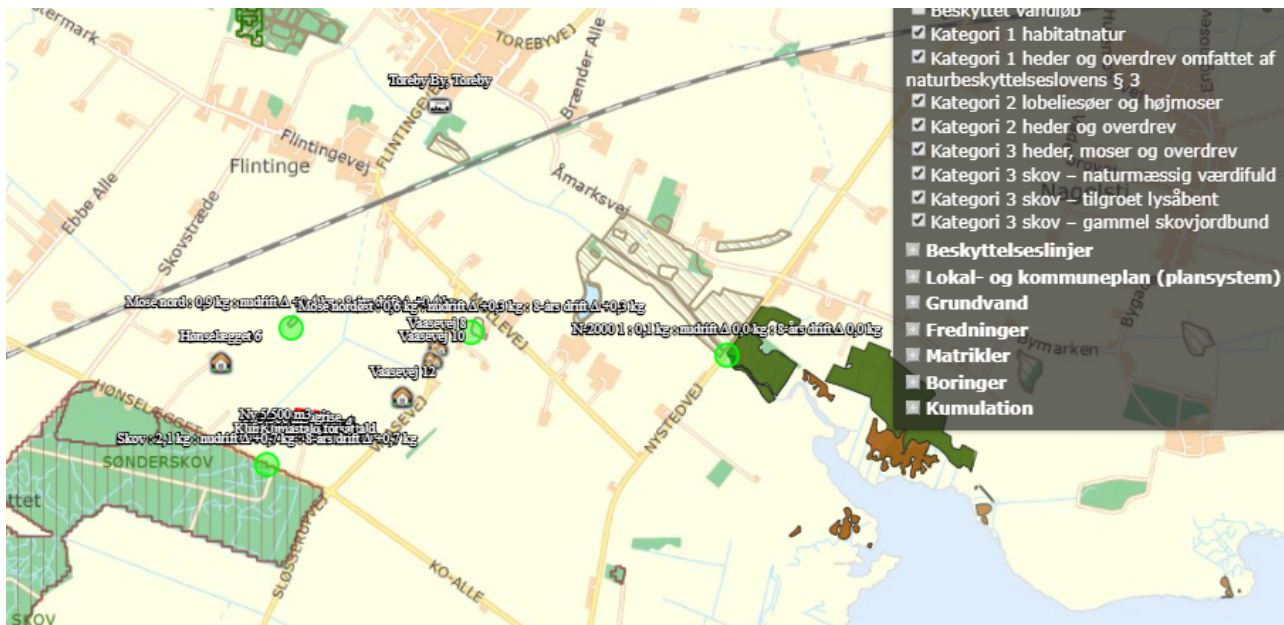
Det er ansøgers vurdering, at dette tekstbilag indeholder alle oplysninger, som bør indeholdes i en miljøkonsekvensrapport.

BILAG 1 KORT OVER EJENDOMMEN

BILAG 2 KORT OVER OMKRINGLIGGENDE NATUR

BILAG 3 KORT OVER NABOER MV

